SKY TRANSPORT SOLUTIONS
ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਕਾਈ
ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ
PHONE: 209-855-6938

ਹਫਤਾਵਾਰੀ

ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ

VOL -10 ISSUE - 51
March 30, 2022

Postal Address
Desh Doaba
5101 Doe Hollow Pl., Antelope, CA-95843
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

Golden State Truck Sales Inc.
ਟਰੱਕ-ਟਰੇਲਰ
ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਸਸਤੀਆਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਤੇ ਟਰੱਕ
ਦਾ ਲੋਨ ਲੈਣ ਲਈ
ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ
Call : Dharminder Singh
Cell : 530-870-6600
Email: myfuturetruck@gmail.com

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ ਸੰਪਰਕ : 916-947-8920 ਫੈਕਸ : 916-238-1393 E-mail : deshdoaba@yahoo.com ਸੰਪਾਦਕ : ਤਰਸੇਮ ਜਲੰਧਰੀ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ 2022 ਨੂੰ ਮਨਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ 645ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਨੇ ਮਨਾਇਆ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ 645ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ
(ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖੋ ਸਫਾ 15 ਤੋਂ 19)

ਪੁਲਾੜ ਤਕ ਪਹੁੰਚੀ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਬਿਊਰੋ) ਯੂਕਰੇਨ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰੂਸ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਲਾੜ ਸਟੇਸ਼ਨ (ਆਈ ਐੱਸ ਐੱਸ) ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਈ ਮੋਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਰੁਕਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਆਈਐਸਐਸ ਭਾਰਤ, ਚੀਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਆਈਐਸਐਸ ਪੁਲਾੜ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਉੱਥੋਂ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਮਨੁੱਖੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਮਿਸ਼ਨ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਸਮਾਜ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਸੰਸਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ, ਆਈਐਸਐਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਡਿੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ 'ਚ ਪਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

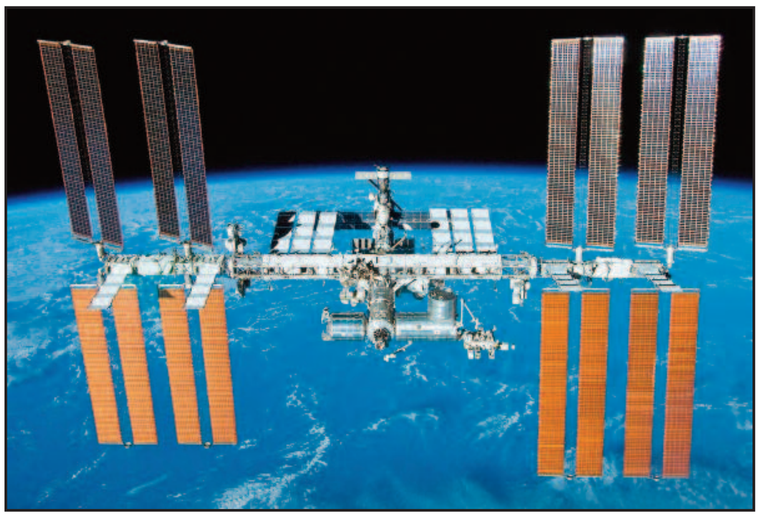

ਰਾਤ ਦੇ ਅਸਮਾਨ 'ਚ ਚੰਦਰਮਾ ਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਈਐਸਐਸ, ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਚਮਕਦਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ, ਲਗਪਗ 27,600 ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ 400 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਚੱਕਰ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ 24 ਘੰਟਿਆਂ 'ਚ 16 ਵਾਰ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਯੋਗ-ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪੰਧ 'ਤੇ ਇਸ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 29 'ਤੇ)

ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਘਰ ਹਮਲੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਪਹੁੰਚਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਬਿਊਰੋ)- ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਨੇ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੁਣ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ੀਠ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਸਿਟ) ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸੌਰਭ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀ ਭੰਨਤੋੜ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ

ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਂਚ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਘਰ 'ਚ ਕਾਫੀ ਹੰਗਾਮਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬੈਰੀਅਰ ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗੇਟ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਬੂਮ ਬੈਰੀਅਰ ਵੀ ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਗੇਟ 'ਤੇ ਭਗਵੇਂ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਪੇਂਟਾਂ ਵੀ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਆਮ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 29 'ਤੇ)

SANDHU IMMIGRATION CONSULTANT
ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਲਈ, ਪਾਸਪੋਰਟ, ਵੀਜਾ, ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਆਦਿ ਲਈ ਮਿਲੋ
Passports, Visas, Green Cards, Sponsorship, Immigration Forms , Citizenship, Spouse/Family Petitions, Study Visas
MANDEEP SANDHU
All Kinds of Immigration Forms/Petitions/Visa
WE OPEN 7-DAYS A WEEK
ਵੀਜ਼ਾ
Note: I am not an Immigration Attorney.
3222 PENELOPE DR. STOCKTON, CA- 95212
(NEAR HWY 99 ON MORADA LANE)
(209-373-3562) msandhu2014@gmail.com

DR. TAKHAR'S FAMILY MEDICINE & URGENT CARE CLINIC
8191 Timberlake Way, Suite # 400, Sacramento, CA 95823, Phone: 916-688-8888 Fax: 916-688-8837
Clinic Hours: Monday to Friday 9:00 AM to 5:30 PM, Saturday 9:00 AM - 4:00 PM & Sunday closed
Dr. Paramjit S Takhar, MD
Goodie Takhar, PhD
We speak your language: Panjabi, Hindi, Urdu, Farsi, Arabic and Spanish
URGENT CARE CLINIC

BAGGA JEWELERS
SINCE 1996
916-912-8842, 916-329-8772
jewelers.Bagga@gmail.com
ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿਚ 22 ਅਤੇ 24 ਕੈਰੇਟ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਸਟੋਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੋਨੇ, ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੋਨਾ ਵੇਚਣ, ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਦਲੇ ਨਵਾਂ ਸੋਨੇ ਤੇ ਕੈਸ਼ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇੱਥੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਬਰਤਨ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਸਟੋਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
Sandeep Jony Bagga
6930 65TH STREET # 115 SACRAMENTO CA 95823

MAJESTIC HOMES
RAMESH SUMAN
Broker Realtor
RCS-D TM
Office (925) 779-1234
Direct (925) 366-3618
Fax (905) 219-3918
DRE Licence- 00871752
www.majestichomes.us ramesh@rameshsuman.com
P.O. Box 3434, Antioch, CA 94531-3434

SAROAY INVESTMENT REALTY
Ram Saroay
Broker/Realtor
Business License 031035
ramsaroay@hotmail.com
39039 Paseo Padre Parkway Suite # 205 Fremont, CA 94538
Office: (510) 742-8120, Cell; (510) 368-3983

Amrik Chand (CPA)
Phone : 510-490-8200
Fax : 510-490-8202
Email : achand@pacbell.net
Income Tax Preparation
(Individual, Corporation & LLC)
Payroll Services & Bookkeeping Services
* We are in this business since 1989.
Your satisfaction is our goal.
* Please call us for Professional & reliable services at reasonable rates.
959 Corporate Way, Fremont, CA. 94539

Raja
SWEETS & CATERING
AUTHORIZED CATERER FOR MAJOR 5-STAR HOTELS

ITEMS SERVING
All Kinds of Sweets | Snacks
Chaat Stall | North Indian Cuisine
Fluda Kulfi Stall | On Site Tandoor

CATERING SERVICE
Wedding Ceremonies | Receptions
Birthday Parties | Corporate Events
Religious Gatherings
Picnics/Bar-B-Que

ADDITIONAL SERVICE
Warmers | Chaffing Dishes
China & Silverware
Linen Rental | Waiters
Bartenders

CONTACT US:
RAJA SWEETS & CATERING
WORK (510) 489-9100
CELL (510) 715-1619
Email: msbains@rajasweets.com
www.rajasweets.com
Find us on: facebook. rajasweetsandcatering
Follow us on Twitter rajasweets

INDIA MARKET
SWEETS & SPICES
CHAAT PAPDI, SAMOSA, CHAAT, PANI PURI
DAHI VADA, BHEL PURI CHAAT
ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਸਟੋਰ
ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਗਰੋਸਰੀ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

WE HAVE LARGEST COLLECTION FOR INDIAN FIJIAN & PAKISTANI GROCERY

MUSIC, FABRIC ARTIFICIAL JEWELRY, SWEETS, FRESH VEGETABLES & MORE..

ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰਾ
ਬਰਿੰਦਰ ਬੰਗੜ

Super Eyebrow Threading Now Open
Eyebrow Threading & Henna Tattoo
7 times, Get 8th one free!

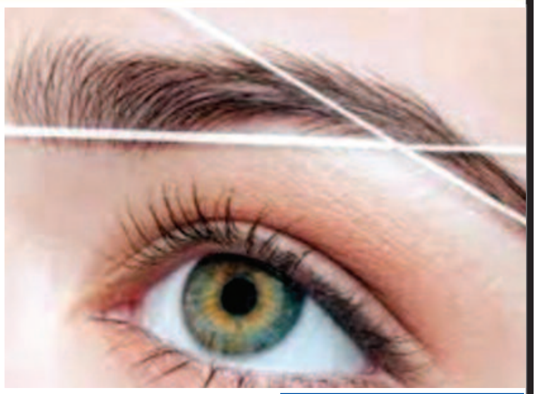

Inside India Market
SACRAMENTO
5203 EKLHORN BLVD
SACRAMENTO CA 95842
916- 338-5511
WALK INS WELCOME
ROSEVILLE
1265 PLEASANT GROVE BLVD.
100 ROSEVILLE, CA 95747
916- 786-7666
Cell : 916-798-8142
Email: IndiaMarketRoseville@gmail.com

HAPPY BAZAAR
INDIAN, PAKISTANI & FIJJIAN GROCERIES
WE ARE OPEN
7 DAYS A WEEK
9:00am to 8:30pm
RENT DVDS & BUY CLOTHES
ENJOY YOUR DAY WITH HOPES
CALL US
Ph: (209) 478-0285
Fax: (209) 477-3206
We sell Air Tickets
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਏਅਰਲਾਈਨ ਟਿਕਟਾਂ ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ।
EVERY SATURDAY & SUNDAY SPECIAL DISCOUNT ON GROCERIES
1304 E Hammer Lane # 7 Stockton CA 95212
EMAIL: indiabazaar08@yahoo.com

Kash FABRICS
ਪੰਜਾਬੀ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਨੰਬਰ ਵਨ ਸਟੋਰ

ਸਾਡੀ ਸਪੈਸ਼ਲਟੀ
ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ
ਲਹਿੰਗੇ ਤੇ ਸੂਟ ਅਤੇ ਨਾਲ
ਡਿਜ਼ਾਇਨਰ ਮੈਚਿੰਗ ਜਿਊਲਰੀ

ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੱਪੜਾ ਵਧੀਆ ਤੋਂ
ਵਧੀਆ ਸਾੜ੍ਹੀਆਂ ਤੇ
ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਸੂਟ, ਦਰਜਨਾਂ ਰੰਗਾਂ
ਵਿਚ ਪੱਗੜੀਆਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਖਰੀਦੋ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ, ਡਰਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਡੀਆਂ-ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਡੀਵ ਵੀਵ ਡੀਵ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਹੈ।
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਅਸੀਂ ਯੂਬ ਪੀਬ ਐਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਤੁਰੰਤ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

KASH FABRICS
ONE STOP SHOPPING CENTRE
29576 Mission Blvd Hayward. Ca 94544
www.kashfabrics.com
Tel: 510-538-1138

ਸੂਰਜ 'ਤੇ ਦੇਖੀ ਗਈ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਹਲਚਲ, ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸੂਰਜੀ ਤੂਫਾਨ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ– ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ, ਸੂਰਜ 'ਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 17 ਵਾਰ ਪੁਲਾੜ 'ਚ ਵਿਸਫੋਟ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਕਾਰਨ ਵੀਰਵਾਰ ਤਕ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਦਰਮਿਆਨਾ ਭੂ-ਚੁੰਬਕੀ ਤੂਫਾਨ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪੇਸ ਡਾਟ ਕਾਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੂਰਜ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ (ਸਨਸਪਾਟ) 'ਤੇ ਏਆਰ 2975 ਨਾਮਕ ਸਥਾਨ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 17 ਵਾਰ ਵੱਧਦਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਇਸ ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਾਸਾ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਲਈਆਂ ਫੋਟੋਆਂ

ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਲੋਕ ਆਕਾਸ਼ੀ ਚੁੰਬਕੀ ਤੂਫਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਨਸਪੌਟ ਸੂਰਜ 'ਤੇ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਚੁੰਬਕੀ ਰੇਖਾਵਾਂ ਮੋੜਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸਤਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮੁੜ ਜੁੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਾਸਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੋਲਰ ਡਾਇਨਾਮਿਕਸ ਆਬਜ਼ਰਵੇਟਰੀ ਨੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਾਸਾ ਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਓਸ਼ੀਅਨਿਕ ਐਂਡ ਐਟਮੌਸਫੇਰਿਕ ਐਡ-ਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਕੋ-ਰੋਨਲ ਮਾਸ ਇਜੈਕਸ਼ਨ (ਸੀਐੱਮਈ।) ਯਾਨੀ ਚਾਰਜਡ ਕਣਾਂ ਦਾ ਪੁਲਾੜ 'ਚ ਖਿੰਡਾਉਣਾ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਕਣ ਘੱਟ ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਤੀਬਰਤਾ ਦੇ ਭੂ-ਚੁੰਬਕੀ ਤੂਫਾਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ-ਤੀਬਰਤਾ ਵਾਲੇ ਸੂਰਜੀ ਤੂਫਾਨ ਪਾਵਰ ਲਾਈਨਾਂ ਤੇ ਸੈਟੇਲਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

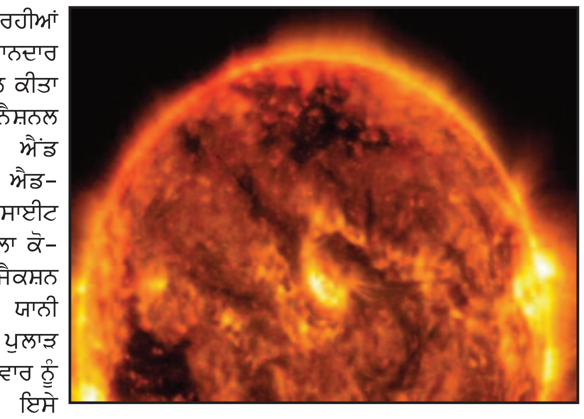

ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਹਰ 11 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਸੂਰਜ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਦੀ ਹਿਲਜੁਲ ਤੇ ਧਮਾਕੇ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਪੁਲਾੜ 'ਚ ਵੱਡੇ ਸੂਰਜੀ ਤੂਫਾਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪੜਾਅ ਸਾਲ 2019 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੁਲਾਈ 2025 ਤਕ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਸੂਰਜੀ ਤੂਫਾਨ ਵੀ ਇਸੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

ਸੂਰਜੀ ਤੂਫਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ

1972 ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਤੂਫਾਨ 'ਚ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰੀ ਵੀਅਤਨਾਮ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਚੁੰਬਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਫਟਣ ਵਾਲੀ ਖਾਨ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਫਟ ਗਈ।

1989 'ਚ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਿਊਬਿਕ ਵਿੱਚ ਹਾਈਡਰੋ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਰੁਕਣ ਕਾਰਨ ਲਗਭਗ 6 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕ ਨੌਂ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਬਿਜਲੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਹੇ।

2003 'ਚ, 19 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 5 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ, ਇਹਨਾਂ ਤੂਫਾਨਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰੇਡੀਓ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੱਪ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸਨੂੰ ਰੇਡੀਓ ਬਲੈਕਆਊਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ– ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਦੋਹਾ ਵਿੱਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਹਾ ਵਿੱਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨਾਲ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐਂਟਨੀ ਬਲਿੰਕਨ ਨੇ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਲਿੰਕਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਸਿੱਖਿਆ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਨੋਟਿਸ ਤੱਕ ਸਕੂਲ ਨਾ ਆਉਣ ਲਈ ਕਹਿ ਕੇ ਵਾਪਸ ਮੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ।

ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ 16 ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ 16 ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਕੋਲ ਮਾਸਟਰ ਜਾਂ ਬੈਚਲਰ ਡਿਗਰੀਆਂ ਹਨ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਡਿਗਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸਥਾਨਕ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਪਕਤੀਆ ਸੂਬਾਈ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਮੁਖੀ ਮੁਹੰਮਦ ਚਾਰਗੰਦ ਜ਼ਦਰਾਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈਸ਼ਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ– ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਬੁਲਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਭਲਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਲਾਸ ਬੁਲਾਉਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੀ ਫੀਸ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਉਠ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੀਐੱਮ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਸੱਦੀ ਹੈ।

ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ 'ਤੇ ਫੀਸਾਂ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਵਰਦੀਆਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹਰੇਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲੇਗੀ। ਭਗਵੰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਦੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਲਾਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕਦਮਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਭਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ 'ਚ ਇਸ 'ਤੇ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਬੁਲਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਅਜਿਹਾ ਕਈ ਵਾਰ ਹੋਇਆ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਅਤੇ ਚੰਨੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਬੁਲਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਅਜਿਹਾ ਕਈ ਵਾਰ ਹੋਇਆ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਅਤੇ ਚੰਨੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਨ।

SKY TRANSPORT SOLUTIONS
STRIVE FOR MORE
ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਈ
ਸਕਾਈ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ
ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ

WE PROVIDE ALL TRUCKING RELATED PERMITS AND SERVICES
SPECIAL BIT INSPECTION AND DOT AUDIT COMPLIANCE:
ICC, DOT, IFTA, IRP Plates, PERMITS, NYP, KYU, OR, Canada Permit, CORPORATION AND LLC FILLING SERVICES, 2290, PTI, Trailer plates.
NOTORY PUBLIC SERVICES.
ON THE SPOT VIN VERIFICATION SERVICES.
DOT OUT OF SERVICES??
AUTHORIZED IRS E- FILE PROVIDER.
WE HAVE COMPLETE SOLUTIONS FOR OUT OF SERVICE DOT.
SPECIAL DOT COMPLIANCE FOR SAFETY, AUDITS AND RECORD KEEPING.
PLEASE CONTACT US FOR MORE INFORMATION
PHONE: 209-855-6938, FAX: 209-762-6540
Email: skytransportsolution@gmail.com
Give us a chance to provide you best services
121 E 11th St. Tracy, CA 95376

ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵਜਾ ਗਿਆ 'ਮੱਖਣ ਕ੍ਰਾਂਤੀ'

ਵਿਹੜਿਆਂ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ ਮੱਖਣ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਪੰਜਵਾਂ "ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਮੇਲਾ"

ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ (ਰਜਿ) ਲਾਂਦੜਾ ਵਲੋਂ ਵਿਹੜਿਆਂ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ, ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਮਾਸਟਰ ਮੱਖਣ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਪੰਜਵਾਂ "ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਮੇਲਾ" 20 ਮਾਰਚ 2022 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਭਵਨ (ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕਲੋਨੀ) ਪਿੰਡ ਪਾਲ ਨੌ, ਪਾਲਕਦੀਮ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਵਾਰ ਪੰਜਵਾਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਮੇਲਾ ਦਲਿਤ ਦਾਸਤਾ ਵਿਰੋਧੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਜੈ ਸਿੰਘ ਫਿਲੌਰ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਮੇਲੇ ਦਾ ਰਸਮੀ ਉਦਘਾਟਨ ਅਮਰਜੀਤ ਅਮਰੀ (ਕਵੀ) ਨੇ ਕੀਤਾ, ਜਦਕਿ ਸ਼ਮ੍ਹਾ ਰੌਸ਼ਨ ਦੀ ਰਸਮ ਮਾਣਯੋਗ ਸੋਹਣ ਸਹਿਜਲ (ਉੱਘੇ ਕਵੀ) ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 28 ਵਾਂ ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪੁਸਤਕ " ਗੁਰੂ ਰਵੀਦਾਸ – ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਦੀ ਖੋਜ" ਲੇਖਕ ਰੂਪ ਲਾਲ ਰੂਪ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਲੋਕ ਕਵੀ ਚਰਨ ਦਾਸ ਨਿਧੜਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂਰ (ਕਵੀ) ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਸਮੇਂ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂਰ ਦੀ ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂਰ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਕਾਵਿ ਦਾ ਅੱਖਰ ਅੱਖਰ ਚਰਨ ਦਾਸ ਨਿਧੜਕ ਵਾਂਗ ਬੇਖ਼ੌਫ਼ ਹੋ ਕੇ ਮੂਲ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਲੋਂ ਮਨੂੰਵਾਦੀ ਤੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਜੂਲਾ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦੁੱਖੜੇ ਖੁਦ ਗਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਵਾਗਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਨਾਗੀ ਵਲੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ।ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਤੇ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸੋਢੀ ਰਾਣਾ ਦੀ ਨਿਬੰਧ ਪੁਸਤਕ " ਸੱਚ ਆਖਿਆਂ ਭਾਂਬੜ ਮਚਦਾ ਏ" ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ (ਸੰਪਾਦਕ ਅੰਬੇਡਕਰੀ ਦੀਪ) ਵਲੋਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਮੱਖਣ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਐਵਾਰਡ ਮਾਸਟਰ ਜਸਪਾਲ ਸੰਧੂ (ਹਿੰਦੀ ਮਾਸਟਰ) ਗੌਰਮਿੰਟ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅੱਪਰਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਮਾਸਟਰ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ, ਮਾਸਟਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੁਆਰੀ, ਮੈਡਮ ਪ੍ਰੋਮਿਲਾ ਦੇਵੀ, ਮੈਡਮ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ,ਮਾਸਟਰ ਯੋਗਰਾਜ, ਮਾਸਟਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਗੜ੍ਹੀ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ) ਟੀਚਰ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਅਕਸ ਰੰਗਮੰਚ ਸਮਰਾਲਾ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਮਰਾਲਾ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾ ਹੇਠ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਾਟਕ 'ਇਕ ਸੀ ਜਲਪਰੀ' ਦਾ ਸਫ਼ਲ ਮੰਚਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਇਕਾਈ ਖੰਨਾ ਵਲੋਂ ਕੋਰੀਓਗ੍ਰਾਫੀ "ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇਰਾ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਵਾਂਗੇ" ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਇਕਾਈ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਵਲੋਂ ਕੋਰੀਓਗ੍ਰਾਫੀ "ਜੰਮੀ ਨਾ ਨੀ ਮਾਏਂ" ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਬਰਾਸ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਖੋਖਰ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ ਰਾਜ ਛਾਜਲੀ ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਖੋਖਰ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾ ਹੇਠ ਬੱਚੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਬੋਲੀਆਂ ਤੇ ਗਿੱਧਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਇਕਾਈ ਸੰਗੋਵਾਲ ਵਲੋਂ ਜਸਵੀਰ ਸੰਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਵਲੋਂ " ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਬਿਗਲ਼ ਵਜਾ ਗਿਆ ਸ਼ੀਹਣੀ ਮਾਂ ਦਾ ਜਾਇਆ" ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਰਾਹੀਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋਸ਼ ਭਰਿਆ।

ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ (ਰਜਿ) ਲਾਂਦੜਾ ਵਲੋਂ ਨਾਟਕ "ਮੀਰਾ ਜਾਗ ਗਈ" ਦਾ ਮੰਚਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸੋਢੀ ਰਾਣਾ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾ ਹੇਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ, ਮੋਹਣ ਲਾਲ ਫਿਲੌਰੀਆ (ਕਹਾਣੀਕਾਰ), ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ (ਵਲੰਟੀਅਰ ਫਾਰ ਸੋਸ਼ਿਲ ਜਸਟਿਸ) ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੋਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਰੌਸ਼ਨ ਭਾਰਤੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਚਰਨਜੀਤ ਪੁਆਰੀ,ਗੁਰਦੀਪ ਕਾ਼ਲੀ ਪਾਇਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੰਜੀਵ ਭੌਰਾ, ਨਿਰਮਲ ਰੁੜਕਾ, ਲਸ਼ਕਰ ਮਿੱਠੜਾ, ਸੰਤੋਖ ਲਾਲ ਜੱਸੀ, ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸਰਵਣ ਬੋਧ (ਹਰਿਆਣਾ) ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਲਾਂਦੜਾ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਕਲਾਕਾਰ ਮੋਨਿਕਾ ਪਾਲ ਨੌ ਅਤੇ ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ ਲਸਾੜਾ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਤੀ ਆਰਟਿਸਟ ਗਰੁੱਪ ਵਲੋਂ ਚਿੱਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵੀ ਲਗਾਈ ਗਈ।

ਇਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਸ਼ਮ੍ਹਾ ਰੌਸ਼ਨ ਦੀ ਰਸਮ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਚਿੱਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਆਰਟਿਸਟ ਦੀਪਕ ਕੁਮਾਰ, ਜਸਵੰਤ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰੀ, ਵੀਕੇ ਘਾਰੂ, ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਬੌਧ, ਨਿਵਿਤ ਪਾਵਲੇ (ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਲਵਲੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ), ਵਿਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਉੱਤਮਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਨੀਲ ਕਪੂਰ, ਵਿਕਾਸ ਹੀਰਾ ਅਤੇ ਲਵਲੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਵਿਦਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਤੇ ਮੂਰਤੀ ਕਲਾ ਰਾਹੀਂ ਭਾਵਪੂਰਤ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਬਿੱਟੂ ਸਰੋਏ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਲੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਫੇਸਬੁੱਕ ਚੈਨਲ ' ਇੰਡੀਆ 24 ਇੰਫੋਲਾਈਨ ਨਿਊਜ਼" ਤੇ ਲਾਈਵ ਚਲਾ ਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਸਵਿੰਦਰ ਰਸੂਲਪੁਰ (ਜਰਮਨ), ਕਿਰਨਦੀਪ ਰੁੜਕਾ ਖੁਰਦ, ਅਮਰਜੀਤ ਬੰਗੜ (ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ), ਕੁਲਪ੍ਰੀਤ ਰਾਣਾ ਕਨੇਡਾ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਘੇ ਕਵੀ ਸੋਹਣ ਸਹਿਜਲ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਖ਼ੂਬ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹਿਆ।

ਕਾਮਰੇਡ ਬਜਿੰਦਰ ਪੰਡਿਤ ਵਲੋਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨਾ਼ਲ ਇਨਕਲਾਬੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ ਗਈ। ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸੋਢੀ ਰਾਣਾ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਗਈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਟੀਮ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਰਾਣੀ, ਜੱਸੀ ਤਾਜਪੁਰ, ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ ਸੋਨੀਆ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਪਾਲ ਨੌ, ਅਮੀਰ ਲਸਾੜਾ, ਸੋਨੀਆ ਪਾਲ ਨੌ, ਸਿਮਰਨ ਪਾਲ ਨੌ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਕਾਪੁਰ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਲੇਖਕਾਂ, ਕਵੀਆਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਏ। ਪਿੰਡ ਲਾਂਦੜਾ, ਪਾਲ ਨੌ, ਪਾਲਕਦੀਮ ਤੇ ਖਾਨਪੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਲੋਂ ਖ਼ੂਬ ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ।

ਰਿਪੋਰਟ– ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ

ਇੰਡੋ ਅਮੈਰਕਿਨ ਹੈਰੀਟੇਜ਼ ਫੋਰਮ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

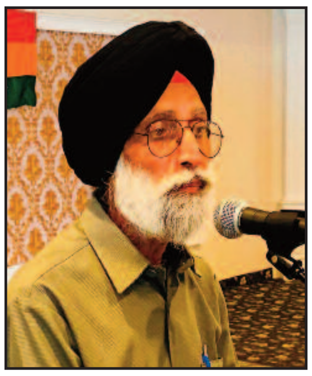
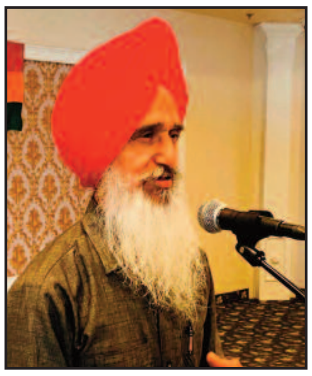

ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ / ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆਂ
ਫਰਿਜਨੋ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆਂ)– ਸਥਾਨਿਕ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੰਸਥਾ ਇੰਡੋ ਅਮੈਰਕਿਨ ਹੈਰੀਟੇਜ਼ ਫੋਰਮ ਵੱਲੋ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਕੇ ਇੱਕ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਇੰਡੀਆ ਓਵਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਪਹੁੰਚਕੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮੰਡਾਲੀ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਘੀ ਜੀ ਆਇਆ ਆਖਕੇ ਕੀਤੀ। ਉਪਰੰਤ ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਹਿਲਾ ਵਿੰਗ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ, ਸੁਖਦੇਵ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਆਰਥ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਨਹੀ ਹੋਏ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਇੱਕ ਸੋਚ,ਇੱਕ ਜਜ਼ਬਾ ਲੈਕੇ ਚੱਲੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਢੋਂਗੀ ਬੁੱਧੀ-ਜੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤੜਨਾਂ ਕੀਤੀ ਕਿ, ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਬਾਰੇ ਊਲ-ਜਲੂਲ ਬੋਲਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਕੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨਾਲ ਧ੍ਰੋਹ ਕਮਾਉਣ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੋਖ ਮਨਿਹਾਸ, ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ,ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੁਗਾਵਾਂ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਕਿੰਗਰਾ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਜੀ। ਐਸ। ਗਰੇਵਾਲ, ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਸੱਜਣਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਡਾਲੀ, ਰਾਜ ਬਰਾੜ, ਰਣਜੀਤ ਗਿੱਲ, ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ ਆਦਿ ਨੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵਿਤਾਵਾ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਗੀਤਕਾਰ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਪੱਪੀ ਭਦੌੜ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਨਕੋਰ ਗੀਤ "ਸੀ ਓਦੋਂ ਵੀ ਤੇਈ ਸਾਲ ਦਾ, 'ਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਤੇਈ ਸਾਲ ਦਾ" ਗਾਕੇ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਇੰਡੋ ਅਮੈਰਕਿਨ ਹੈਰੀਟੇਜ਼ ਫੋਰਮ ਦੇ ਥੰਮ ਬਾਪੂ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਣਖੀ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚਾਹ ਪਕੌੜਿਆ ਦਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਿਆ। ਅਖੀਰ ਅਮਿੱਟ ਪੈੜਾ ਛੱਡਦਾ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ।

ਨਕਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਦਾ ਪੱਪੀ ਭਦੌੜ ਦਾ ਗੀਤ "ਖਤਰਾ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ" ਰਿਲੀਜ਼

ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ / ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆਂ
ਫਰਿਜਨੋ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆਂ)– ਪੰਜਾਬੀ ਗਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੰਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੀਤ ਲਿਖੇ, ਗਾਏ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਏ ਗਏ। ਪਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਚ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਜੇਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਸਦਾ ਗਾਇਕ, ਗੀਤਕਾਰ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਪੱਪੀ ਭਦੌੜ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿੱਚ, ਨਕਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਆਪਣਾ ਲਿਖਿਆ ਗੀਤ "ਖਤਰਾ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ" ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿੱਚ "ਧਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਛੀਕੇ ਮੀਡੀਆਂ ਅਮਰੀਕਾ" ਵੱਲੋਂ ਉੱਘੇ ਬਿਜ਼ਨਸਮੈਨ ਮਿੰਟੂ ਉੱਪਲੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪੱਪੀ ਭਦੌੜ ਦੇ ਗੀਤ "ਖਤਰਾ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ" ਦਾ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆ ਕਹਿਣ ਉਪਰੰਤ ਪੱਪੀ ਭਦੌੜ ਦੇ ਸੰਗੀਤਕ ਸਫਰ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੰਤੋਖ ਮਿਨਹਾਸ, ਅਵਤਾਰ ਗੋਦਾਰਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਜੰਡੂ, ਰਣਜੀਤ ਗਿੱਲ, ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆਂ ਆਦਿਕ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਜਦ ਕਿ ਗਾਇਕ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਇਕ ਪੱਪੀ ਭਦੌੜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਵਤਾਰ ਗਰੇਵਾਲ, ਗੌਗੀ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਧੂ ਆਦਿਕ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੀਤ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਕ ਸਾਨਦਾਰ ਮਹਿਫਲ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਪੱਪੀ ਭਦੌੜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਗਾਇਕਾ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਫਰਿਜਨੋ ਦੀਆਂ ਸਿਰਕੱਢ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲੈਕੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਏ। ਅੰਤ ਚੰਗੀ ਮਿਆਰੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਸਿਜ਼ਦਾ ਕਰਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਤਰੀ ਦੇ ਖਾਣੇ ਨਾਲ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ।

ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ

Sahib Shri Kanshi Ram: The Architect of Bahujan Samaj

Prem K. Chumber Editor-In-Chief: Ambedkar Times & Desh Doaba

Babu Kanshi Ram ((15 March 1934 – 9 October 2006), venerated by his followers and admirers as 'Sahib' and 'Manyavar'continued the legacy of great Dalit struggle that began with the advent of Buddhism in India in the 6th century BCE and slowly graduated through the strenuous efforts first of Jyotirao Phule (11 April 1827 – 28 November 1890) then of Boddhisatva Bharat Ratan Babasaheb Dr. Bhimrao Ramji Ambedkar (4 April 1891 – 6 December 1956). He brought into the vast public domain of Indian democracy a new form of leadership that instantly made a long-lasting place in the imaginations of millions of lowest of the low and the underprivileged artisans/service class people of India – constitutionally designated as Scheduled Castes (SCs) and Other Backward Classes (OBCs).His sterling contribution lies in organizing the educated youth and varied SC and OBCs employees and inculcating within their hearts missionary spirit for the social transformation of the Indian society as a whole by emancipating and empowering them to rule the country. The achieve this mega goal – "Changethe System" – Sahib Shri Kanshi Ram founded the All India Backward and Minority Communities Employees' Federation (BAMCEF) in 1971 and Dalit Shoshit Samaj Sangharsh Samiti (DS-4) in 1981 that eventually culminated into a larger political formation what came to be known by the nameof Bahujan Samaj Party (BSP) in 1984.

Sahib Shri Kanshi Ramdid not confine the strings of his newly launched socio-political process of empowering the lower castes to himself only.He, rather, let it loose to spread among his people who hitherto fore were prevented from entering the corridors of political powers by varied Machiavellian machinations. He based his political strategy to prepare the way for his people to enter the parliament on the basis of the famous slogan of Dr. Ambedkar: "Educate, Agitate, Organise", and chiselled his innovative '85 vs 15' formula of 'Master Key' to unlock the portal of political power. He taught his people that they should prepare themselves to attain political power on the basis of 'bargaining and not begging'. He cycled day and night for months together to reach the lowest of the low to apprise them of their hidden numerical power that can win for them political power in the state and national democratic electoral processes. His dexterously prepared second line of young leadership belied the centuries old indoctrinated belief that Dalits are born only to serve! He proved the world that they have now come up to take over the reign of the rule into their own hands and became capable of writing their own destiny. The BSP under his pupil Mayawati ruled Uttar Pradesh, one of the most politically powerful states in India, for four terms as Chief Minister. Sahib Shri Kanshi Ram taught millions of SCs and OBCs of this vast democracy how to convert their numerical strength into a potent electoral force to defeat those who thrived by dividing them in the name of caste, religion and false electoral promises.

The forum of **"Ambedkar Times" and "Desh Doaba"** take immense pride in congratulating our contributors, readers and well-wishers on the 88th birth anniversary of Manyavar Sahib Shri Kanshi Ram Ji. We are also feeling proud to humbly state that Ambedkartimes.com, dedicated to teachings and life-works of Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar, Babu Mangu Ram Mugowalia and Sahib Shri Kanshi Ram, has successfully completed its 14 years of regular publication. We seek your support and encouragement and good wishes to continue with our small effort in your service.

ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। ਮੈਟਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ-ਘਾਟਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਰਾ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਹਰ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਬੰਧੀ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਨਾਂ, ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਤਸਵੀਰ ਭੇਜਿਆ ਕਰਨ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲੇਖ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਵਾਂਗੇ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਨਰੇਰੀ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਬਦਲੇ ਕੋਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਕਾਲਜ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮਸਲੇ

ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਖੁਰਾਣਾ

ਅਧਿਆਪਕ ਵਰਗ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵਜੋਂ ਅਕਸਰ ਸਲਾਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇਹ ਤਲਖ਼ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸੁਚੱਜੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਅਧਿਆਪਕ ਵਰਗ ਆਪਣੀ ਉਸਾਰੂ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਯਕੀਨਨ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਤੰਗਦਿਲ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਚੱਲਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਰਾਖੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕੀ ਅਮਲੇ ਨਾਲ ਕਈ ਵਧੀਕੀਆਂ ਕਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਅਧਿਆਪਕੀ ਅਮਲੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੈਟਾਗਰੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਗੈਸਟ ਫੈਕਲਟੀ ਲੈਕਚਰਾਰ, ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ ਲੈਕਚਰਾਰ, ਠੇਕੇ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ, ਬੇਸਿਕ ਪੇ ਉੱਤੇ, ਕਨਸਾਲੀਡੇਟਿਟ, ਕਵਰਡ, ਅਨਕਵਰਡ, ਟੈਂਪਰੇਰੀ, ਐਡਹਾਕ ਆਦਿ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਅਧਿਆਪਕ ਵਰਗ ਖ਼ੁਦ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਏਕਤਾ, ਬਰਾਬਰੀ, ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਕੰਮ, ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਤਨਖ਼ਾਹ, "ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸਬੈ ਏਕੈ ਪਹਿਚਾਨਬੋ॥" ਦਾ ਪਾਠ ਕਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਟਾਗਰੀਆਂ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਵੀ ਅੱਡੋ-ਅੱਡ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਵਿਤਕਰੇਮੂਲਕ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਲਜ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੇ-ਸਕੇਲ ਲਗਪਗ ਸਭ ਤੋਂ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ/ਏਡਿਡ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤਾਜ਼ਾ ਉਦਾਹਰਨ ਛੇਵੇਂ ਪੇ- ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਲਗਪਗ ਸਭਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਛੇਵਾਂ ਪੇ-ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਹਰੇਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਰਗ ਨੂੰ ਮਿਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਰਗ ਨੂੰ ਇਹ ਪੇ-ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਲਜਾਂ ਦਾ ਅਧਿਆਪਕ ਵਰਗ ਅਜੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵਿਰਵਾ ਹੈ। ਛੇਵਾਂ ਪੇ-ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਨਵਰੀ 2016 ਤੋਂ ਮਿਲਣਾ ਸੀ। ਸੰਨ 2022 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਿਮਾਹੀ ਬੀਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਅਧਿਆਪਕ ਸਰਕਾਰਾਂ/ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਤੱਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇ-ਸਕੇਲ ਨਸੀਬ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਮਿਲੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਇਹ ਅਧਿਆਪਕ ਪਿਛਲੇ 50-60 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਕੁਝ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਕੇਸ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਇੱਕਾ-ਦੁੱਕਾ ਰਾਜ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕਾਲਜ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕੀ ਅਮਲੇ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਕੀ ਕਿੱਤੇ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਵੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕੀ ਅਮਲੇ ਲਈ ਇਹ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾ। ਦੁਪਹਿਰ 3:40 ਵਜੇ ਤਕ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ। ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੇ ਯੂਜੀਸੀ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਪੀਰੀਅਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੀਰੀਅਡਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਹਲੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਕਿੱਥੋਂ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਤਾਂ ਅਧਿਆਪਕੀ ਅਮਲੇ ਲਈ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਟਾਈਮ-ਟੇਬਲ ਅਨੁਸਾਰ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਸਭਨਾਂ ਪੀਰੀਅਡਾਂ, ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲਾਂ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪੈਟਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਪੀਰੀਅਡ ਜਾਂ ਕਲਾਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਅਨੁਰੂਪ ਹੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਿਹਨਤੀ ਕਾਲਜ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੀਰੀਅਡਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਅਨੇਕ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਾ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰੇਰਦੇ ਹਨ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟਸ ਜਾਂ ਕਾਪੀਆਂ, ਰਜਿਸਟਰ ਆਦਿ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਚੋਖਾ ਸਮਾਂ ਲਾ ਕੇ, ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਨੋਟਸ, ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਭਾਵ ਐਮਏ ਵਗੈਰਾ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਭਰਪੂਰ ਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸੁਚੱਜੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ ਘਰੋਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਕੇ ਆਉਣਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਅਧਿਆਪਕ ਕੇਵਲ ਕਲਾਸਾਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਕਾਲਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਦੇ ਹਨ।

ਹਰ ਵੱਸਦੇ-ਰਸਦੇ ਕਾਲਜ ਵਿਚਲੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵੀ ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਰਸਾਲੇ, ਨਿਊਜ਼ ਪੋਰਟਲ, ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੰਨੇ ਆਦਿ ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵੀ ਅਧਿਆਪਕੀ ਅਮਲਾ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ, ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਇਸ ਦੀ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਕਾਲਜ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਇਸ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਸਮਝਦੇ ਹੋਇਆਂ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੋਖੇ ਕਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਾਰਜ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਘਰੇਲੂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨੀ, ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਤੇ ਨਤੀਜਾ ਬਣਾਉਣਾ। ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਸਮਾਰੋਹ, ਡਿਗਰੀ ਵੰਡ ਸਮਾਗਮ, ਅਧਿਆਪਕ-ਮਾਪੇ ਮਿਲਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਾਲਜ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖ਼ਰੀਦੋ-ਫ਼ਰੋਖ਼ਤ ਕਰਨੀ, ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣੇ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਸਟਲਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸੁਖਾਵੇਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਵੀ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪੋ-ਆਪਣਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਲਜ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਟੀਮਾਂ ਦੀ ਚੋਣ, ਤਿਆਰੀ, ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਲਈ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੀ ਪੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤਲਾਸ਼ਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਲਗਪਗ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਧਿਆਪਕੀ ਅਮਲੇ ਦਾ ਕੰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਇੱਕੋ ਵੇਲੇ ਆਨਲਾਈਨ ਤੇ ਆਫਲਾਈਨ ਦੋਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਨਲਾਈਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਕੋਲ ਕਈ-ਕਈ ਵ੍ਹਟਸਐਪ ਗਰੁੱਪ ਹਨ। ਸੈਂਕੜੇ ਸੁਨੇਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵ੍ਹਟਸਐਪ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਪੁੱਜ ਕੇ ਵੀ ਅਧਿਆਪਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਸਰਕਾਰਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਲਾਸਾਂ ਨਾ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ, ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਕਲਾਸ 'ਚ ਨਾ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਪੇਪਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਆਪਕ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤਿਅੰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਮੁੱਚਾ ਅਧਿਆਪਕ ਵਰਗ ਇਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰੇਗਾ। ਮੁੱਕਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਜ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕੋਈ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਦਬਾਅ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਅਧਿਆਪਕੀ ਅਮਲਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਦੋਂ ਸਹੀ ਮਾਅਨੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲੇਗਾ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸੁਖਾਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਾਜ ਦਾ ਗੌਰਵਸ਼ਾਲੀ ਅੰਗ ਕਿਵੇਂ ਕਹੇ ਜਾਣਗੇ?

Matrimonial

Name: Dr. Pratibha
Height: 5.4", Age: 33
Education: BDS
Work Experience 5year of practical experience, now runs own dental clinic in Phagwara

Father: Bank Manager Retired from State Bank, Now own business having Education Institute under Govt. Scheme and Training Partner

Mother: B.ED Home Maker
Sibling Sister Married B.com, MBA
Brother B. Sc. Medical Lab Technology

The opinions expressed in this newspaper do not necessarily represent the views or opinions of the staff or employees of "Desh Doaba". All disputes subjected to Sacramento (California) jurisdiction.

'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ, ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਆਦਿ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ/ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ

ਪ੍ਰੋ. ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਰਸੀ ਨੂੰ ਸੰਕਲਪ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਨਪਾਲਕੇ)– ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਬਾਣੀ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੇ ਖੋਜੀ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਚਿੰਤਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਰਸੀ ਮਿਤੀ 20-03-22 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਪੁੱਤਰ ਗੁਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਮਨਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪ੍ਰੋ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਜੀ ਦਾ ਆਪਣਾ 80 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਫਰ ਸੱਚਾਈ ਉੱਤੇ ਅੜਨ ਤੇ ਖੜਨ ਵਾਲਾ, ਸੰਘਰਸ਼ਮਈ, ਬੇਖੌਫ, ਜ਼ੁਰਅਤ ਅਤੇ ਅਣਖ ਭਰਪੂਰ ਰਿਹਾ। ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਿਲੱਖਣ ਰਾਹਾਂ ਦੇ ਪਾਂਧੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਦਿ-ਵਾਸੀ ਕੌਮ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਰਹਿਬਰਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਵੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋ। ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਸਾਡੇ ਸਨਮੁੱਖ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨ ਦਾ ਤਹੱਈਆ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਸੀ ਨੂੰ ਸੰਕਲਪ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੋਇਆਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮੰਦਿਰ ਅਮਨ ਨਗਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਾਪ ਕਰਵਾਏ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਜੀ ਦੇ ਰਾਗੀ ਜਥੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਰਸ ਭਿੰਨਾ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕਰਾਇਆ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸੰਤ ਸਤਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੀਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮਿਸ਼ਨ ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ ਡੇਰਾ ਸੰਤ ਟਹਿਲਦਾਸ ਜੀ ਸਲੇਮ ਟਾਬਰੀ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਸੰਤ ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ ਭਰੋਮਾਜਰਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਦਿਆਲ ਚੰਦ ਸੱਲਣ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲੀਸ, ਡਾ ਹਰਨੇਕ ਕਲੇਰ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਹੈਰੀਟੇਜ਼ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸੱਤਪਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਾਘਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰੂਪ ਲਾਲ ਜੰਡਿਆਲੀ, ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸੇਵਕ ਸੰਘ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਚਰਨਜੀਤ ਬਿਨਪਾਲਕੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸੰਸਥਾ ਪੰਜਾਬ ਰਜਿ ਬਿਨਪਾਲਕੇ, ਮਹਿੰਦਰ ਸੰਧੂ ਮਹੇੜੂ ਸੰਪਾਦਕ ਸੱਚ ਦਾ ਸੂਰਜ ਮੈਗਜ਼ੀਨ, ਬਖਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦਰਾਵਾਂ,ਅਵਤਾਰ ਚੰਦ ਖੋਤੜਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੋ. ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਆਏ ਵਡਮੁੱਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਤੱਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ। ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਡਾ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭਟੋਆ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਤ ਸਹਿਬਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਪੁਸਤਕ "ਸਟੀਕ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਤੱਤ-ਸਿਧਾਂਤ" ਦਾ ਚੌਥਾ ਐਡੀਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਧਾਰਮਿਕ ਸਭਾ ਵੁਲਵਰਹੈਂਪਟਨ ਯੂ. ਕੇ. ਦੇ ਮੈਬਰਾਂ ਨੇ ਵਡਮੁੱਲਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ। ਸਮਾਪਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰੋ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਾਏ ਗਏ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਭੰਗ, ਹੁਣ ਡੀਸੀ ਹੋਣਗੇ ਚੇਅਰਮੈਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ– ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਮੂਹ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਚਾਰਜ ਹੁਣ ਡੀਸੀਜ਼ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਡੀਸੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੋਰਡਾਂ ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ 'ਚ ਲੱਗੇ ਚੇਅਰਮੈਨਾਂ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਬੋਰਡਾਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨਾਂ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਮੰਗ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੂਚੀ ਅੱਜ ਤਕ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ 'ਚ ਚੇਅਰਮੈਨ ਆਦਿ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਨਿਗਮ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਨਿਗਮ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦਿੱਕਤ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੁਸ਼ਲਦੀਪ ਢਿੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਰਕਫੈੱਡ ਵਰਗੀ ਵੱਡੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਮਿਲਕਫੈੱਡ 'ਚ ਬਰਿੰਦਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਹੜਾ ਵੱਲੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ-ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨਾਂ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤਹਿਸੀਲਾਂ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਫੀਸ ਦੇ ਬੋਰਡ ਲਾਏ

ਸ੍ਰੀ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ– ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਜਿੱਥੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋ ਰਹੇ ਧੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਤਹਿਸੀਲਾਂ 'ਚ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਰੇਟ ਲਿਖ ਕੇ ਬੋਰਡ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੀਸਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਲਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਬਣਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਣ। ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਬ-ਤਹਿਸੀਲ 'ਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਰੇਟ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਬੈਨਾਮਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਫੀਸ 550 ਰੁਪਏ, ਤਬਦੀਲ ਮਲੀਕਅਤ 500 ਰੁਪਏ, ਰਹਿਨਨਾਮਾ 500 ਰੁਪਏ, ਤਤੀਮਾਨਾਮਾ 200 ਰੁਪਏ, ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮਾ ਆਮ ਤੇ ਖਾਸ 200 ਰੁਪਏ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ 200 ਰੁਪਏ, ਵਸੀਅਤ 200 ਰੁਪਏ, ਗੋਦਨਾਮਾ 200 ਰੁਪਏ, ਤਬਾਦਲਾਨਾਮਾ 50 ਰੁਪਏ, ਨਕਲ 25 ਰੁਪਏ, ਆਮ ਤੇ ਨਕਲ ਲੈਣ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ 25 ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤਹਿਸੀਲਾਂ 'ਚ ਲੱਗੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬੋਰਡ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਸੀਕਾ ਲਿਖਣ ਸਮੇਂ ਉਪਰੋਕਤ ਲਿਸਟ 'ਚ ਦਰਜ ਫੀਸਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਵਸੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਫੀਸ ਦੀ ਰਸੀਦ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੋ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੂਚਨਾ ਵਾਲੇ ਇਹ ਵੀ ਬੋਰਡ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੁਆਇੰਟ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਬ-ਤਹਿਸੀਲ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਮਿਆਂ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ ਨੇ ਤਹਿਸੀਲਾਂ 'ਚ ਲਾਏ ਗਏ ਸਰਕਾਰੀ ਰੇਟਾਂ ਦੇ ਬੋਰਡਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਦਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੇਨਾਮਾ ਫੀਸ 550 ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ 2018 'ਚ ਐਲਾਨੀ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 4 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਹ ਫੀਸ ਹੀ ਚੱਲਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫੀਸਾਂ 'ਚ ਤਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਫੀਸ ਵੀ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 500 ਰੁਪਏ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਨਲਾਈਨ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵਸੀਕਾ ਨਵੀਸ ਲਈ 2000 ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਨਲਾਈਨ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਲੱਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਵੀ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 700 ਰੁਪਏ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਹਰੇਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਬਿੱਲ ਹੈ, 4 ਤੋਂ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕੇਵਲ 500 ਰੁਪਏ 'ਚ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਿਵੇਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਕੇ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਲਾਏ ਬੋਰਡ ਦੀ ਫੀਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ਼ 500 ਰੁਪਏ 'ਚ ਰਜਿਸਟਰੀ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇ ਦੇਣਗੇ ਪਰ ਬਾਕੀ ਉਪਰਲਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ, ਏਕਤਾ, ਪਿਆਰ, ਹਮਦਰਦੀ, ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਰਹੇ

First and foremost, I would like to congratulate everyone on the 645th Birth Anniversary of Shri Guru Ravidass Ji and the 22nd Nagar Kirtan. It's amazing to see how we come thgether as a community to hold this grand celebration. I'd like to thank everyone for their seva and dedicaton to make this happen.Those who came to America before us, would be proud to see us holding onto our traditions. When the first Gurudawara was built here in California in 1912, we started something new in this country and something to be proud of, but there are some things that we brought with us which we should reconsider. We may come together in such events, yet we still see each other's castes and colours first. We ask for people's names then dwell on which "category" they'd fit into. We come to the Darbar every Sunday and listen to the words of the Guru Granth Sahib, but we never comprehend them. We say we're followers of the Gurus' teachings, yet no one can say they've implemented any.

ਖੁਸ਼ੀ ਰੱਤੂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਰੱਤੂ ਨਾਲ

People ask each other where they're from in India, only to see what "stereotype"

they fit. People ask each other where they're from in India, only to see what "stereotype" they fit. We all say we're proud to be Punjabi but all we care about is Caste. Are you proud of this discrimination against your own people? In order to really carry on the legacy of the Gurus' teachings, we have to change. We have to set our differences aside and look at the bigger picture. As I give this speech, there are those that are suffering on the other side of our world. Our world is changing rapidly, but we are not. We need to come together for those who need our kindness, as we've come together for the Nagar Kirtan. I believe that our community has the strength to step up, because I've seen us do it before. Like in the more recent California Wildfires, I've seen us lend a helping hand, and 75 years ago we stepped up and fought for our freedom. i'm not asking you to fight or give up your lives, I,m just asking for a positive change.

ਮੇਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਵੰਡਣ ਨਾਲ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਚਾਅ ਸਾਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋੜ ਦੇਣ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ, ਏਕਤਾ, ਪਿਆਰ, ਹਮਦਰਦੀ, ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਰਹੇ। ਯੁੱਧਾਂ-ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਪੈਸਾ, ਵਕਤ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗਵਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਅਸੀਂ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਸਕੀਏ। ਜੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਏਨੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਸਵੈ-ਪੜਚੋਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿੱਥੇ ਕਮੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਾਣੀ ਤੋਂ ਸੇਧ ਅਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਿਚ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਅਤੇ ਊਚ-ਨੀਚ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕੇ।

– ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਰੱਤੂ

ਮਜੀਠਾ 'ਚ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਅਨਾਇਤਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਤਣਾਅ ਬਰਕਰਾਰ

ਮਜੀਠਾ- ਪਿੰਡ ਅਨਾਇਤਪੁਰਾ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਗੁੱਜਰ ਅਤੇ ਜੱਟ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਦੋ ਗੁੱਜਰਾਂ ਸੂਰਮਦੀਨ ਤੇ ਅਲੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਮਗਰੋਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬਣਿਆ ਤਣਾਅ ਅੱਜ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਿਹਾ। ਸਮੁੱਚਾ ਪਿੰਡ ਪੁਲੀਸ ਛਾਉਣੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੈ। ਕਤਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਹੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਸ਼ੂ ਭੁੱਖੇ-ਤਿਹਾਏ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਆ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਵਫ਼ਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਝੰਡੇਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਅਨਾਇਤਪੁਰ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁੱਜਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਆਗੂ ਲਿਆਕਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਦਿਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ । ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਗੂ ਲਿਆਕਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ

ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰੀਂ ਪਰਤ ਆਉਣ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁੱਜਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਵਾਇਰਲ ਆਡੀਓ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਛੀਨਾ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲਿਆਕਤ ਨੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਸ੍ਰੀ ਛੀਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨਾਇਤਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਫ਼ਿਰਕੂ ਰੰਗਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆਉਣ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਵਧੀਕੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਮੋਦ ਸਾਂਵਤ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਬਣੇ ਗੋਆ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਪਣਜੀ- ਪ੍ਰਮੋਦ ਸਾਂਵਤ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਗੋਆ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅੱਠ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਸਮੇਤ ਕਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਰਾਜਪਾਲ ਪੀਐੱਸ ਸ਼੍ਰੀ ਧਰਨ ਪਿੱਲੇ ਨੇ ਪਣਜੀ ਨੇੜੇ ਬੰਬੋਲਿਮ 'ਚ ਡਾ। ਸ਼ਿਆਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੁਖਰਜੀ ਸਟੇਡੀਅਮ 'ਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਸਾਵੰਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਵਾਈ।

ਸਾਂਵਤ ਨੇ ਕੋਂਕਣੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਜੀਤ ਰਾਣੇ, ਮੌਵਿਨ ਗੋਡਿਨਹੋ, ਰਵੀ ਨਾਈਕ, ਨੀਲੇਸ਼ ਕਬਰਾਲ, ਸੁਭਾਸ਼ ਸ਼ਿਰਡੋਕਰ, ਰੋਹਨ ਖੁੰਟੇ, ਗੋਵਿੰਦ ਗੌੜੇ ਤੇ ਐਂਟਾਨੇਸੀਓ ਮੋਂਸੈਰੇਟ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ। ਰਾਣੇ, ਗੋਡਿਨਹੋ, ਕਬਰਾਲ ਤੇ ਗੌੜੇ 2019-22 ਤਕ ਸਾਂਵਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕੈਬਨਿਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਜਦਕਿ ਖੁੰਟੇ ਮਨੋਹਰ ਪਾਰੀਕਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਤੇ 2019 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਬਨਿਟ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤਿਨ ਗਡਕਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਪਦ ਨਾਈਕ, ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇਪੀ ਨੱਡਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਰਾਜੇਂਦਰ ਆਰਲੇਕਰ ਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇਵੇਂਦਰ ਫੜਨਵੀਸ ਜੋ ਗੋਆ ਦੇ ਚੋਣ ਇੰਚਾਰਜ ਸਨ, ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰਮੋਦ ਸਾਂਵਤ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਹਲਫ਼ ਲੈਣ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸਾਹਨੇਵਾਲ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ ਸਮਰਪਿਤ ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ

ਰਾਜਪੁਰਾ (ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ/ ਡਾ. ਅਮਨ)– ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਜੀਵਨਜੋਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਸਾਹਨੇਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ ਤੇ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ। ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਉਘੇ ਲੇਖਕ, ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਅਮਨ ਰਾਜਪੁਰਾ ਅਤੇ ਲੇਖਿਕਾ ਕਮਲ ਸੇਖੋਂ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਵੱਲੋਂ ਨਾਰੀ ਚੇਤਨਾ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ ਗਏ, ਨਾਲ ਹੀ ਲੇਖਿਕਾ ਕਮਲ ਸੇਖੋਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਡਾ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਅਮਨ ਦੀਆਂ ਕਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਅਮਨ ਅਤੇ ਲੇਖਿਕਾ ਕਮਲ ਸੇਖੋਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਉਪਰੰਤ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ ਸਮਰਪਿਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਧੂ, ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਅਮਨ, ਕਮਲ ਸੇਖੋਂ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾੜਾ, ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਸਨਮ, ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਰਾਏ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੇਵਾਲ, ਸਰਬ-ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਭਾਮੀਆ, ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਗੀਤ ਗੁਰਜੀਤ, ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲੱਭਾ, ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਲਬੇਲਾ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਿਰਨ, ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੁੱਕੂ ਘਲੋਟੀ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਪਲ, ਰਾਮਨਾਥ ਸਾਹਨੇਵਾਲ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਮਰਪੁਰ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੱਬੀ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਝੱਜ, ਰਵਿੰਦਰ ਦੀਵਾਨਾ, ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੰਗਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹਣਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਕੌਰ ਪਰਮਾਰ ਅਤੇ ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਭਾਮੀਆ ਵੱਲੋਂ ਬਾਖੂਬ ਨਿਭਾਇਆ ਗਿਆ।

ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਫਿਰ ਅੱਗੇ ਆਇਆ ਭਾਰਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ– ਭਾਰਤ ਦਾ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਆਰਥਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭੰਡਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗੋਟਬਾਯਾ ਰਾਜਪਕਸ਼ੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਘੱਟ ਰਹੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਭੰਡਾਰ, ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਕਮੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਨੇਤਾ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਕੋਰੋਨਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਲੋਚਕ ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਸਵਾਲ ਉੱਠ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮਿੱਤਰ ਦੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ, ਚੀਨ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਰਗਰਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਨ? ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ? ਕੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕੋਲੰਬੋ ਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਚ ਮਿਠਾਸ ਆਵੇਗੀ? ਕੀ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਮਤਭੇਦ ਭੁਲਾ ਕੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣਗੇ?

ਪ੍ਰੋ ਹਰਸ਼ ਵੀ ਪੰਤ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਉਸ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰ ਸਬੰਧ ਬਣ-ਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਡਰੈਗਨ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਨੀਤੀ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਰਵੱਈਏ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਕੋਲੰਬੋ ਦੇ ਸਬੰਧ ਹਾਲ ਦੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਬਹੁਤੇ ਸੁਹਿਰਦ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਗੜ ਗਏ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੈਤਰੀਪਾਲਾ ਸਿਰੀਸੇਨਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰੀਸੇਨਾ ਦਾ ਚੀਨ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਸੀ।

ਪ੍ਰੋ: ਪੰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਨੇਬਰਹੁੱਡ ਫਸਟ ਨੀਤੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ 'ਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐਸ ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਦੀ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਫੇਰੀ ਨੂੰ ਇਸੇ ਕੜੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ 'ਚ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮਤਭੇਦ ਭੁਲਾ ਕੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਗੋਤਾਭਯਾ ਰਾਜਪਕਸ਼ੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੋਤਾਭਯਾ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਚੀਨ ਵੱਲ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੋਟਾਭਯਾ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕੂਟਨੀਤਕ ਜਿੱਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੌਰਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਦੀ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਗੋਤਾਭਯਾ ਦਾ ਭਾਰਤ ਆਉਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਗੱਲਬਾਤ ਚੰਗੀ ਚੱਲੀ। ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਸੰਕਟ 'ਚ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗੋਟਾਬਾਯਾ ਰਾਜਪਕਸ਼ੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਮਹਿੰਦਾ ਰਾਜਪਕਸ਼ੇ ਤੇ ਬੇਸਿਲ ਰਾਜਪ-ਕਸ਼ੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਨੂੰ ਸੰਕਟ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਮਹਿੰਦਾ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ 'ਚ ਦੋ ਵਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰ-ਪਤੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹਨ। ਮਹਿੰਦਾ ਰਾਜਪਕਸ਼ੇ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚੀਨ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਬੇਸਿਲ ਰਾਜਪਕਸ਼ੇ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਾਸਿਲ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦਾ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਇਸ ਸਿਆਸੀ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐੱਸ ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਕੋਲੰਬੋ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਬਾਸਿਲ ਰਾਜਪਕਸ਼ੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਨੇਬਰਹੁੱਡ ਫਸਟ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਾਂਗੇ। ਈਂਧਨ ਦੀ ਕਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਲੰਕਾ ਆਈਓਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਦਾ ਵੀ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਤਮਿਲ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤਮਿਲ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਤਾਮਿਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਚ ਸੋਧ ਲਈ ਦਬਾਅ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਤਾਮਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਲੇਖਕ ਸੰਘ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ 23 ਮਾਰਚ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਖਟਕੜਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ

ਬੰਗਾ, (ਰੇਸ਼ਮ ਕਰਨਾਣਵੀ) – ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਲੇਖਕ ਸੰਘ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ 23 ਮਾਰਚ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਖਟਕੜਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਇਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਬੀਬੀ ਅਮਰ ਕੌਰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹਾਲ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗ਼ਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਸੁਰਜੀਤ ਜੱਜ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਮੋਹੀ, ਹਰਬੰਸ ਮਾਲਵਾ, ਯਤਿੰਦਰ ਮਾਹਲ ਅਤੇ ਸੰਧੂ ਵਰਿਆਣਵੀਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਸ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਕੰਦੋਲਾ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਅਤੇ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਹੇੜ੍ਹੀਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਇਕਾਈ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਹਰਬੰਸ ਹੀਉਂ ਨੇ ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਸੁਰਜੀਤ ਜੱਜ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਮੋਹੀ, ਹਰਬੰਸ ਮਾਲਵਾ, ਯਤਿੰਦਰ ਮਾਹਲ, ਸੰਧੂ ਵਰਿਆਣਵੀਂ, ਜਸਵੀਰ ਧੀਮਾਨ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੁੱਲਾ, ਦੇਵ ਰਾਜ ਦਾਦਰ, ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਣਾ, ਦੀਪ ਕਲੇਰ, ਜਸਵੰਤ

ਖਟਕੜ, ਅਨੀ ਕਾਠਗੜ੍ਹ, ਅਮਿਤ ਆਦੋਆਣਾ, ਮਹਿੰਦਰ ਦੀਪ, ਅਸ਼ੋਕ ਦੀਪਕ, ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਅਹੂਜਾ, ਤਲਵਿੰਦਰ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ, ਕੁਮਾਰੀ ਨੇਹਾ ਸਿੱਧੂ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਬੋਲਾ, ਸਿਮਰਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਕਾਹਮਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹੀਉਂ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਰੇਸ਼ਮ ਕਰਨਾਣਵੀਂ, ਨੇਤਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਤਿਓਂ, ਮਨੋਜ ਫਗਵਾੜਵੀਂ, ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਲੰਗੇਰੀ, ਸਰਵਣ ਸਿੱਧੂ, ਸੀਤਲ ਰਾਮ ਬੰਗਾ, ਦੀਪ ਰਸਨ, ਉਕਾਂਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਲੋਂ ਆਦਿ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਸ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਕੰਦੋਲਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਟੇਜ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਨੇ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਇਆ। ਸੁਰਜੀਤ ਜੱਜ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸੱਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਰਮਜੀਤ ਚਾਹਲ, ਜਸਪਾਲ ਹੀਉਂ, ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਲ ਮੰਗੂਵਾਲ, ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਹੀਉਂ, ਨਰਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਖਟਕੜ, ਡਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਰਾਂ ਆਦਿ ਵੀ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਹੁਕੜਾਂ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਨੇ ਲਗਾਇਆ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ 11 ਵਾਂ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਟੂਰ

ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ 500 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਰਕਤ

ਅਵੇਅਰਟੈੱਸ ਮਿਸ਼ਨ ਹੁਕੜਾਂ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਸਾਲੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖੋਜ ਅਫ਼ਸਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦਫ਼ਤਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਅਤੇ ਸੱਕਤਰ ਅਵੇਅਰਨੈਂਸ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਕੜਾਂ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਤਿੰਨ ਭਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਹਣ ਲਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਜੀਤ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਿਆਲ ਆਪ ਬਹੁਤ ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਅਫ਼ਸਰ ਬਣਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾ ਦੀ ਕੋਈ ਐੱਨ.ਜੀ.ਓ . ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਕਮਾਈ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁਧਤਾ, ਨਵੋਦਿਆ ਦੀ ਮੁਫ਼ਤ ਕੋਚਿੰਗ, ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਲੋਹੜੀ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਿ-ਦਅਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਾਉਣ ਆਦਿ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਐਕਟਿਵ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਾਲ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਹੁਰਾਂ ਦੇ ਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਪੈਟਰੀਓਟ ਤਹਿਤ 11 ਵਾਂ ਟੂਰ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਫਲਾਹੀ, ਬਸੀ ਕਲਾਂ, ਚੱਬੇਵਾਲ, ਜੱਲੋਵਾਲ, ਪੱਟੀ ਅਤੇ ਬੋਹਣ ਸਕੂਲ ਦੇ 500 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਵਿੱਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੱਦੀ ਘਰ ਦੇਖਣ ਉਪਰੰਤ ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲਾ " ਅੱਜ ਦਾ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ " ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸੁਖਦੇਵ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੇ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜੇਤੂ ਵਿੱਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਨਕਦ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ" ਚ ਆਏ ਵਿੱਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੁੱਤ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿੱਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਪੰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕਸਮ ਵੀ ਖਿਲਾਈ ਗਈ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਜ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਹੁਕੜਾਂ ਬ੍ਰਦਰਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਅਜੇ ਖਟਕੜ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਪ੍ਰਿੰ. ਮਹਿਦੁਲਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਪਰਵੀਨ, ਰੇਖਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਿੱਦਿਆਰਥੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨਾਰਲੀ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ–ਪੰਜਾਬ ਦੀ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਰੁਤਬਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਥੋਂ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਨਾਰਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਯਾਦਗਾਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਉੱਠੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਹੈ। ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਇਹ ਪਿੰਡ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਉਂਜ ਵੀ ਕਈ ਅਹਿਮ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਬੀਲਾ ਸਿੰਘ ਨਾਰਲੀ ਦਾ ਵੀ ਇਹ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1871 ਵਿਚ ਪੰਜ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਜਰਨੈਲ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲਾਲ ਕਿਲੇ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਲਹਿਰਾਇਆ ਸੀ, ਵੀ ਇਸੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਸਨ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵਡੇਰੇ ਵੀ ਇਸੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਾਸੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਰਾਜਾ ਪੋਰਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੰਕਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਧਾੜਵੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਹਵੇਲੀ ਅੱਜ ਵੀ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਭਣੇਵੇਂ ਪ੍ਰੋ। ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਨਾਰਲੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਸਬੰਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ 1750 ਤੋਂ 1790 ਵਿਚਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵਡੇਰਿਆਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਪਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵਡੇਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੇ ਖਟਗੜ (ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ) ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਵਸ ਗਏ। ਇਹ ਖਟਗੜ (ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ ਕਿਲ੍ਹਾ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਗਿਆ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਨਾਰਲੀ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਾਚਾ ਸ਼ਹੀਦ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਵਿਚ ਵੀ ਦਰਜ ਹੈ। ਇੰਜ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਨਾਰਲੀ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਰਿਸ਼ਤਾ ਜੁੜ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਦਿਆਵਤੀ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਵੀ ਨਾਰਲੀ ਪਿੰਡ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਨਾਰਲੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਨਾਰਲੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਵੀ ਦਰਜ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਹਰਿਦੁਆਰ ਫੁੱਲ ਤਾਰਨ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਖਟਗੜ 'ਚ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਵੱਸ ਗਏ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿਆਲਕੋਟ ਤਹਿਸੀਲ ਬੰਗਾ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 1976 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ 'ਪੰਜਾਬ ਮਾਤਾ' ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਭੈਣ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਨਾਰਲੀ ਵਿਖੇ ਸੱਦ ਕੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਕਈ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨਾਰਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅਹਿਮ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਵਿਸਾਰ ਛੱਡਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤੀ ਯਾਦਗਾਰ ਵਜੋਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਹਵੇਲੀ ਅੱਜ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਇਸ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਵੇਲੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਅ ਇਸ ਵੇਲੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵੀ ਆਏ ਸਨ।

ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਧੁੰਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਨਾਰਲੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲੀਆ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਘੋਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਥੇ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੁਨਰ ਜੋਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸਵਰਗੀ ਡਾ। ਸ਼ਿਵਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਨਵੀਨ ਸੰਧੂ ਵਲੋਂ ਵੀ 2007 ਵਿਚ ਇਸ ਪਿੰਡ ਨਾਰਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇਸ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਜੱਗ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਸ਼ਹੂਰ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ 'ਤੇ ਬਣੇਗੀ ਫਿਲਮ

ਮੁੰਬਈ–ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਾਇਕ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ ਦੀ ਬਾਇਓਪਿਕ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਹਲਚਲ ਮਚ ਗਈ ਹੈ। ਟੀ-ਸੀਰੀਜ਼ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਕੰਪਨੀ ਦੀ 'ਐਨੀਮਲ' ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਪਰਿਣੀਤੀ ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਹੁਣ ਚਮਕੀਲਾ ਦੀ ਇਸ ਬਾਇਓਪਿਕ ਨੂੰ ਫਿਲਮ ਲਈ ਡੇਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ 'ਚ ਚਮਕੀਲਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਲੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਤਿਕ ਆਰੀਅਨ ਦਾ ਨਾਂ ਫਾਈਨਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੀ 'ਲਵ ਆਜ ਕਲ' ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸੁਪਰ ਫਲਾਪ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਤਿਕ ਉਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਅਜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਲੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ 'ਤੇ ਕੰਮ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਾਤਲਾਂ ਦਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ ਦੀ ਮੌਤ ਰਹੱਸ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਨਿਡਰ ਗਾਇਕ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਪਰੋਸਦਾ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਬੇਬਾਕੀ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਰੜਕਦਾ ਸੀ। 8 ਮਾਰਚ 1988 ਨੂੰ, ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਇੱਕ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਗੈਂਗ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਗਾਇਕ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗਾਇਕ ਸੀ, ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗਾਇਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੁਣ ਤੱਕ ਭੇਤ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਕਾਰਤਿਕ ਆਰੀਅਨ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ ਦੀ ਬਾਇਓਪਿਕ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਲੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਤਿਕ ਨੂੰ ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਲੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਲਮ ਦੀ ਹੀਰੋਇਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਣੀਤੀ ਚੋਪੜਾ ਨੂੰ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਲਮ ਦੇ ਹੀਰੋ ਦੇ ਨਾਂ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਤਿਕ ਆਰੀਅਨ ਦੇ ਕਰੀਬੀ ਦੋਸਤ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਕਾਰਤਿਕ ਹੁਣ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਸਾਈਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਰਤਿਕ ਚਮਕੀਲਾ ਦੀ ਬਾਇਓਪਿਕ ਲਈ ਹਾਂ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਮਤਿਆਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਰਤਿਕ ਦੀ ਦੂਜੀ ਫਿਲਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਮਤਿਆਜ਼ ਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਉਹ ਡਾਇਰੈਕਟ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਲੀ ਅਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਨੇ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਲ ਕੇ ਇਹ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਲੀ ਦੇ ਭਰਾ ਸਾਜਿਦ ਅਲੀ ਨੂੰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਸਾਜਿਦ ਅਲੀ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ 'ਲੈਲਾ ਮਜਨੂੰ' ਸਾਲ 2018 'ਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਸੀ।

ਕੌਣ ਸੀ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ

ਚਮਕੀਲਾ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਖੁਦ ਲਿਖਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਬੈਂਡ ਵੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਮਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਅਮਰਜੋਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰਜੀਤ ਦੀ ਜੋੜੀ ਮਿਸ ਊਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੋਨੀਆ ਸ਼ਿੰਦਾ ਨਾਲ ਵੀ ਕਾਫੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪਰਹਿੱਟ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਲਕਰੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੁਝ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਬਾਬਾ ਤੇਰਾ ਨਨਕਾਣਾ, ਤਲਵਾਰ ਮੈਂ ਕਲਗੀਧਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਏ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ ਦਾ ਜਨਮ 21 ਜੁਲਾਈ 1960 ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੁੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ੀਅਨ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਪੜਾ ਮਿੱਲ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਉਹ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸ਼ੌਕੀਨ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਅਤੇ ਢੋਲਕੀ ਵਜਾਉਣਾ ਸਿੱਖ ਲਿਆ।

ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰੋ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਓ

ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਲਾਏ ਅੰਬਾਰਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਕਰਾਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹੋ - ਖਾਲੜਾ ਮਿਸ਼ਨ

ਅੱਜ ਖਾਲੜਾ ਮਿਸ਼ਨ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਇਨਸਾਫ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਉੱਪਰ ਲਗਾਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਨੂਵਾਦੀ ਧਿਰਾਂ ਹਰ ਹੀਲੇ ਸਿੱਖੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਲੱਗਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਤੋਪਾਂ-ਟੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਬੋਲਣਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਚੱਪੇ-ਚੱਪੇ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਨਵੰਬਰ 84 ਕਤਲੇਆਮ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ, ਪਾਣੀਆਂ, ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ ਖੋਹੇ ਜਾਣਾ, ਯੂ.ਏ.ਪੀ.ਏ. ਤਹਿਤ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ, ਅੱਧੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ. ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨਾ, ਭਾਖੜਾ ਬਿਆਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨਾ, ਹੁਣ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠ ਦੇਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤਾਂ ਦੇਣਾ ਆਦਿ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਲੜੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਨੂਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਯਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੋ ਬਰਬਾਦੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਨਾ ਬਖਸ਼ਣਯੋਗ ਹੈ। ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ 84 ਵਾਲਿਆਂ, ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਭਾਜਪਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਮੰਨੂਵਾਦੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਉਠਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਠੱਗ ਲਿਆ।

ਉਸ ਨੇ ਚੋਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਠੱਗੀ ਦੀਆਂ ਸਿਖਰਾਂ ਛੂੰਹਦਿਆਂ ਲੋਟੂ ਟੋਲੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਲਵਲੀ, ਅਰੋੜਿਆਂ, ਪਾਠਕਾਂ, ਚੱਢਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਕਰਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਅਕੀਂ ਪਲਾਹੀਂ ਹੱਥ ਨਾ ਮਾਰੇ, ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕਾਂ, ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ ਹੈ ਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਅੰਬਾਰ ਲਾਏ ਹਨ, ਦੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਕੁਰਕੀ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨਿਤ ਦਿਨ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 370 ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਾਉਣਾ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਹੱਲ ਹੈ।

****

ਪਿੰਡ ਲਸਾੜਾ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਛਹਿਬਰ

ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ ਨਵਜੋਤ ਸਾਹਿਤ ਸੰਸਥਾ ਔੜ ਦਾ ਪੰਦਰਾਂ ਰੋਜ਼ਾ ਉਪਰਾਲਾ

ਔੜ, (ਰੇਸ਼ਮ ਕਰਨਾਣਵੀ) – ਨਵਜੋਤ ਸਾਹਿਤ ਸੰਸਥਾ (ਰਜਿ।) ਔੜ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡ ਲਸਾੜਾ ਵਿਖੇ ਪੰਦਰਾਰੋਜਾ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। 'ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਹੜੇ' ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਇਸ ਵਾਰ ਲੇਖਕ ਗੁਰਦੀਪ ਲਸਾੜਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਚਰਨ ਦੇ ਢਾਬੇ ਵਾਲੇ, ਪਟਵਾਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਆਗੂ ਦਵਿੰਦਰ ਬੇਗ਼ਮਪੁਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਉਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਪਿਰਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਉਸਾਰੂ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲੇਖਕ ਵਰਗ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਪਾਲ ਸਾਹਲੋਂ ਨੇ ਜੀ ਆਇਆ ਆਖਦਿਆਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਗਮੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪੰਛੀ ਝਾਤ ਪੁਆਈ। ਸਮਾਜਕ ਚਿੰਤਕ ਦਲਵੀਰ ਮਾਹੀ ਨੇ ਵੀ ਸੇਧ ਦਿੰਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਚੇਤਨ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ। ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਲੇਖਕ ਗੁਰਦੀਪ ਲਸਾੜਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਏ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਤਪਾਲ ਸਾਹਲੋਂ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਕੋਹਪੁਰੀ, ਗੁਰਨੇਕ ਸ਼ੇਰ, ਪਿਆਰਾ ਲਾਲ ਬੰਗੜ, ਮੱਖਣ ਬਖਲੌਰ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਹੈਰੀ, ਬੱਗਾ ਸੇਲਕੀਆਣਾ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗਾਇਕ ਧਰਮਿੰਦਰ ਮਸਾਣੀ, ਲਲਿਤ ਸਾਗਰ ਤੇ ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਟਵਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ 'ਤੇ ਗਹਿਰੀਆਂ ਚੋਟਾਂ ਕੱਸੀਆਂ। ਮੰਚ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸੁਰਜੀਤ ਮਜਾਰੀ ਨੇ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਤਪਾਲ ਮਹੇ, ਸੀਮਾ ਰਾਣੀ, ਗੁਰਮੁੱਖ, ਕੁਲਦੀਪ ਬੰਗਾ, ਬਿੰਦਰ ਮੱਲ੍ਹਾ ਬੇਦੀਆਂ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਭਾਰਤੀ, ਜਸਵੰਤ ਰਾਮ, ਰੇਨੂੰ ਆਦਿ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਪੀਵੀ ਸਿੰਧੂ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆ ਸਵਿਸ ਓਪਨ ਦਾ ਖਿਤਾਬ

ਬਾਸੇਲ–ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿਖ਼ਰਲਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਖਿਡਾਰਨ ਪੀਵੀ ਸਿੰਧੂ ਨੇ ਸਵਿਸ ਓਪਨ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਸੁਪਰ 300 ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਇੱਥੇ ਥਾਈਲੈਂਡ ਦੀ ਬੁਸਾਨਨ ਓਂਗਬਾਮਰੰਗਫਾਨ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੈਸ਼ਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਦੂਜਾ ਮਹਿਲਾ ਸਿੰਗਲਜ਼ ਖਿਤਾਬ ਜਿੱਤਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਰਦ ਸਿੰਗਲਜ਼ ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਐਚਐਸ ਪ੍ਰਣਯ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਲਗਾਤਾਰ ਦੂਜਾ ਫਾਈਨਲ ਖੇਡ ਰਹੀ ਦੋ ਵਾਰ ਦੀ ਓਲੰਪਿਕ ਮੈਡਲ ਜੇਤੂ ਸਿੰਧੂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਸੇਂਟ ਜੈਕਬਸ਼ਾਲੇ ਵਿਚ ਚੌਥਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ 49 ਮਿੰਟ ਤਕ ਚੱਲੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ 21-16, 21-8 ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ। ਬੁਸਾਨਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 17 ਮੈਚਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਿੰਧੂ ਦੀ 16ਵੀਂ ਜਿੱਤ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਵਾਰ 2019 ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਓਪਨ ਵਿਚ ਹਾਰੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਣਯ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਜੋਨਾਥਨ ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ।

ਪ੍ਰਣਯ ਚੌਥਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਖਿਡਾਰੀ ਹੱਥੋਂ 48 ਮਿੰਟ ਤਕ ਚੱਲੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ 12-21, 18-21 ਨਾਲ ਹਾਰ ਗਏ। ਸਿੰਧੂ ਦੀ ਇਸ ਥਾਂ ਨਾਲ ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੰਗੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2019 ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਇੱਥੇ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ। ਸਿੰਧੂ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਲਖਨਊ ਵਿਚ ਸਈਅਦ ਮੋਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਪਰ 300 ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵੀ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ।

ਵੰਡ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ : 74 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਛੜੇ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਨੇ ਰੁਆਇਆ

ਪਾਕਿ ਗਏ ਸਿੱਕਾ ਖਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ-ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਾਂਗੇ, ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਰੋਵਾਂਗਾ

ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਜੇ ਸਿੰਘ 'ਭਡਿਆਰ'

ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਦੁਖਾਂਤ ਅੱਜ ਵੀ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੰਡ ਦੌਰਾਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਾਂਘਾ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਵਧੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਵੰਡ ਦੌਰਾਨ ਵਿਛੜਿਆਂ ਦੇ ਸਬੱਬੀ ਮੇਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਇਸ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ 'ਚ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ 74 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਛੜੇ ਦੋ ਭਰਾ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਕੇ ਰੋਏ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸਿੱਕਾ ਖਾਨ (ਹਬੀਬ) ਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੱਦੀਕੀ ਨਾਂ ਦੇ ਇਹ ਦੋ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਚੇ ਸਨ। ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਕਾ ਖਾਨ ਭਾਰਤ 'ਚ ਹੀ ਰਹੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੱਦੀਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ। ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਾਂਘੇ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਇਹ ਮੁਲਾਕਾਤ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਸੁਰਖੀਆਂ 'ਚ ਰਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਹੰਝੂ ਵਗਦੇ ਦੇਖ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਿਲ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਮਿੰਟਾਂ 'ਚ ਹੀ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਚਿੰਬੜ ਕੇ ਰੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ, ਪਰ ਹਬੀਬ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਵੀਜ਼ਾ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਟਾਰੀ ਸਰਹੱਦ ਰਾਹੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ।

ਸਿੱਕਾ ਖਾਨ ਤੇ ਸਿੱਦੀਕੀ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸਾਲ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਬਠਿੰਡਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਅਚਾਨਕ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਨੇ ਹਿੰਸਕ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਸਿੱਦੀਕ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਸਿੱਕਾ ਖਾਨ ਭਾਰਤ 'ਚ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਕਾ ਖਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 74 ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਸ ਦਿਨ ਭਰਾ ਮਿਲ ਗਿਆ, ਪਰ ਰੋਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਉੱਥੇ ਰਹਾਂਗਾ। ਹੁਣ ਰੋਵਾਂਗੇ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਹੱਸਾਂਗੇ। ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਪਰ ਸਿੱਦੀਕ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਚਹੇਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਣ, ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾਓ।

ਦੋਵਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜਿਹੜੀ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰਹਿ ਗਈ ਇਕੱਠੇ ਲੰਘਾ ਲਈਏ, ਹਕੂਮਤ ਅੱਗੇ ਕਹਾਂਗੇ। ਚਲੋ ਬਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦੇਣ। ਇਸਦਾ ਓਧਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਿਵਾਏ ਸਾਥੋਂ।" ਸਿੱਕਾ ਖਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ, "ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਲਗਦਾ। ਜਿੰਨਾ ਕਹਿ ਲਈਏ ਓਨਾ ਹੀ ਵਧੀਆ ਲਗਦਾ।"

ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਮੁਲਾਕਾਤ ਬਾਰੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਓਦਣ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਲੱਗਿਆ ਪਰ ਇਹ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਾਇਆ ਕਿ ਆਪਣਾ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਤਾਂ ਮਰ ਹੀ ਗਿਆ ਪਰ ਐਨਾ ਸ਼ੁਕਰ ਕਰ ਕਿ ਆਪਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ।

"ਸਿੱਕਾ ਖਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਦਾ ਤੇਰਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਓਨੀ ਦੇਰ ਤਾਂ ਤੂੰ ਰਹੀ ਫੇਰ ਆਕੇ ਮਿਲੀਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਭਾਵੇਂ ਚਲਾ ਜਾਵੀਂ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਚੰਗਾ।

ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਪਿਛਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, "ਪਿਛਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਮੌਕੇ ਗੱਲਾਂ ਥੋੜ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਟਾਈਮ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਰੋਈ ਗਿਆ। ਰੋਈ ਹੀ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਹੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਗਏ।" ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਸਿੱਕਾ ਖਾਨ ਦਾ ਗ਼ਲ ਭਰ ਆਇਆ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਟਾਈਮ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਲੇਟ ਹੋ ਗਏ ਉਹ, ਆਉਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ।"

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਿੱਕਾ ਖ਼ਾਨ ਦੀ ਮਾਂ ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਵਿੱਛੜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੁੱਖ ਕਾਰਨ ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤੁਲਨ ਗੁਆ ਬੈਠੀ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਕਾ ਖ਼ਾਨ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਫੁੱਲਾਂਵਾਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਫੁੱਲਾਂਵਾਲ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕਰੀਬ 20 ਕੁ ਘਰ ਹਨ। ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੱਸਦੇ ਸਨ ਕਿ 1947 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਹੀ ਘਰ ਸਨ।

ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹਨਾਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਹੋਏ ਫ਼ਸਾਦ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕਾ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਾਂਝ ਹੁਣ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਸਿੱਕਾ ਖ਼ਾਨ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਸੀ। ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਸਿੱਕਾ ਖ਼ਾਨ ਨੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਜਾਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਵੱਲੋਂ ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਭੇਜੇ ਗਏ।

ਮੁਕੇਬਾਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧੀ ਸ਼ਾਹੀਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਇਆ ਸੋਨ ਤਗਮਾ

ਬੀਰਪਾਲ ਗਿਲ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧੀ ਸ਼ਾਹੀਨ ਗਿੱਲ ਦਾ ਜਨਮ 30 ਜਨਵਰੀ, 2004 ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਰੋਜ਼ੀ ਖਾਨਮ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਸੁਲਤਾਨ ਖਾਂ ਉਰਫ਼ ਸੋਨੀ ਗਿੱਲ ਦੇ ਘਰ ਖੰਨਾ (ਪੰਜਾਬ) ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਪਿਤਾ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ, ਸ਼ਾਹੀਨ ਨੂੰ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਹੀਨ ਨੂੰ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਹੀਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੇਡਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਾਟੇ ਖੇਡ ਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਕਰਾਟਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ, ਕੁਝ ਕੁ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਮਨ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਨ ਗਿੱਲ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਸਨ। ਬਾਕਸਿੰਗ ਖੇਡਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਪੈਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼-ਤਰਾਰ ਸ਼ਾਹੀਨ ਨੇ ਬਾਕਸਿੰਗ ਖੇਡਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਫਿਰ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਖੰਨਾ ਜੋ ਕਿ ਬਾਕਸਿੰਗ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੱਕਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਹੀਨ ਨੇ ਉਸ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਚੰਗੇ-ਚੰਗੇ ਬਾਕਸਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁੱਕੇ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧੀ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਯੂਥ ਅਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਬਾਕਸਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ 2022 ਅਮਾਨ (ਜੌਰਡਨ) ਵਿਖੇ 27 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 16 ਮਾਰਚ, 2022 ਤੱਕ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਏਸ਼ੀਆ ਭਰ ਦੇ 21 ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ 352 ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਸ਼ਾਹੀਨ ਨੇ ਯੂਥ ਕੈਟਾਗਿਰੀ ਵਿਚ 60 ਕਿੱਲੋ ਭਾਰ ਵਰਗ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਖੇਡ ਦਾ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਾਹੀਨ ਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਉਜ਼ਬੇਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਬਾਕਸਰ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਸੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਹੀਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਕੇ ਦੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਏ, ਇਸ ਮਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਸੋਨੇ ਦਾ ਤਗਮਾ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੰਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਨਾਲ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਸ਼ਾਹੀਨ ਦੇ ਜਿਹੜੇ-ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਖੇਡ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਦਾਦਾ ਮੇਹਰ ਦੀਨ ਅਤੇ ਦਾਦੀ ਬੀਬੀ ਫ਼ਾਤਿਮਾ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕਾ ਚੇਅਰਪਰਸ਼ਨ ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਫੁੱਲੇ ਨਹੀਂ ਸਮਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਕ ਕਹਾਵਤ ਹੈ, 'ਮੂਲ ਨਾਲੋਂ ਵਿਆਜ ਪਿਆਰਾ' ਜਿਹੜੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਾਦਾ ਦਾਦੀ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਚੁੰਮਦੇ ਰਹੇ ਅੱਜ ਲੋਹੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਮਾਣ ਹੈ ਉਸ ਬਾਕਸਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡ ਬਾਰੀਕੀਆ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਸੈਂਟਰ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਖਿਡਾਰੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਚੰਗੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਾਹੀਨ ਵਰਗੀਆਂ ਧੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਅੱਜ ਸ਼ਾਹੀਨ ਨੇ ਜੋ ਵੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਵਧਾਈ ਦੀ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ, ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ, ਉਲੰਪਿਕ ਪੈਰਿਸ-2024 ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਸਦਕਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਸੋਨੇ ਦੇ ਤਗਮੇ ਪਾਉਂਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਅਰਪਨ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਸੋਸਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ

ਅਰਪਨ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਸੋਸਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਨੰਗਲ ਵਿਚ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਯੁਰਵੇਦ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨੰਗਲ ਤੋਂ ਡਾਕਟਰ ਸੰਵੇਦਨਾ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੇ ਲੱਗਭਗ 80 ਮਰੀਜਾਂ ਦਾ ਚੈੱਕਅਪ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਰੂਰਤਮੰਦ ਮਰੀਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆ ਗਈਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾਕਟਰ ਵਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਹਾਜਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਆਸਣ ਕਰਵਾਏ ਅਤੇ ਯੋਗ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕੀ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਯੋਗ ਆਸਣ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਡਾਕਟਰ ਸੰਵੇਦਨਾ ਭਾਰਦ-ਵਾਜ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਖਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਰਪਨ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਮੈਡਮ ਰੁਪਾਲੀ ਨੇ ਆਰ ਸੀ ਐਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੂਰਲ ਹੈਲਥ ਮਿਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ, ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ

ਇਲਾਜ, ਕੈਂਸਰ ਰੋਗੀਆਂ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੁਫਤ ਇਲਾਜ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਅਰਪਨ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ ਨੇ ਅਰਪਨ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁ-ਆਰਾ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਕੀਮਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਰਪਨ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋ ਆਰਸੀਐਚ ਪਰੋਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਨੰਗਲ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕੈਂਪ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ!

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿਹਤ ਵਰਕਰ ਤਮੰਨਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਨ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਸਿਹਤ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕੈਂਪ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਂਪਾ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ !

ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਆਏ ਮਰੀਜਾਂ ਪੂਜਾ, ਰੇਖਾ, ਊਸ਼ਾ, ਸੀਮਾ, ਸੋਨੀਆ, ਮੰਜੂ, ਪਲਵੀ, ਮੋਨਿਕਾ, ਨੇਹਾ, ਕਵਿਤਾ, ਸੁਨੀਤਾ, ਸੁਮਨ, ਲਕਸ਼ਮਣ, ਬਬਲੂ, ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਆਦਿ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ।

ਮਾਮਲਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲਾੜੀਆਂ ਦਾ

ਐੱਮਪੀ ਡਿੰਪਾ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮੰਗ

ਮੀਆਂਵਿੰਡ–ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਐੱਮਪੀ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਡਿੰਪਾ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸਹੁਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲਾੜੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਡਿੰਪਾ ਨੇ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਇਕੱਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਹੀਂ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਲੜਕੀਆਂ ਆਈਲੈਟਸ ਪਾਸ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਲੜਕੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖ਼ਰਚਾ ਲਗਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜ ਦੇਵੇ।

ਜਦੋਂ ਲੜਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪੱਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਲਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਲੜਕਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਖੱਜਲ-ਖੁਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਆਨੇ-ਬਹਾਨੇ ਤਲਾਕ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਅਜਿਹੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਝਾਂਸੇ ਵਿਚ ਆਏ ਲੜਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਡਿੰਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਮਾਮਲਾ ਦਸਤਾਰ ਨਾਲ ਗਊ ਦੀ ਪੂਛ ਲਾਉਣ ਦਾ

ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧਵਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦਿੱਤਾ ਮਾਫ਼ੀਨਾਮਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ–ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਵਾਂ ਇਕ ਗਊਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਗਏ ਸਨ, ਉਥੋਂ ਦੀ ਰੀਤ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਗਊ ਦੀ ਪੂਛ ਨੂੰ ਛੁਹਾਇਆ। ਉਹ ਅਣਜਾਣੇ 'ਚ ਹੋਈ ਗ਼ਲਤੀ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਿਮਾਣੇ ਸਿੱਖ ਵਜੋਂ ਪੁੱਜੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਮਾਫ਼ੀਨਾਮੇ ਵਿਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਾਸ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਕੀਦੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਸੱਦਾ ਮਿਲਣ ਉਪਰੰਤ ਗਊਸ਼ਾਲਾ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਗਏ ਸੀ। ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਬਣ ਗਏ ਕਿ ਮੌਜੂਦ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਜਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਮੇਰੀ ਦਸਤਾਰ ਉਪਰ ਗਊ ਦੀ ਪੂਛ ਛੁਹਾਈ ਗਈ।

ਦੇਰ ਰਾਤ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਵਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਾਫ਼ੀਨਾਮਾ ਦੇਣ ਪੁੱਜੇ। ਸਕੱਤਰੇਤ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖੈਰਾਬਾਦ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਇਹ ਮਾਫ਼ੀਨਾਮਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਵਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਏ ਅਤੇ ਖਿਮਾ ਯਾਚਨਾ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।

ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੈਣ ਜੀ ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਢਾਹਾਂ-ਕਲੇਰਾਂ ਪੁੱਜਣ ਮੌਕੇ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ

ਬੰਗਾ (ਸੁਰਜੀਤ ਮਜਾਰੀ)– ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੰਸਥਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਿਸ਼ਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਂਡ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਟਰੱਸਟ ਢਾਹਾਂ-ਕਲੇਰਾਂ ਦੇ ਬਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਾਬਾ ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਢਾਹਾਂ ਜੀ ਦੇ ਹੋਣਹਾਰ ਸਪੁੱਤਰ ਸ। ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਾਹਾਂ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਿਸ਼ਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਂਡ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਟਰੱਸਟ ਢਾਹਾਂ-ਕਲੇਰਾਂ ਅਤੇ ਸਪੁੱਤਰੀ ਬੀਬੀ ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਅੱਜ ਢਾਹਾਂ ਕਲੇਰਾਂ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜਣ 'ਤੇ ਸ। ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਾਹਾਂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਸਮੂਹ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਾਹਾਂ ਸਕੱਤਰ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਿਸ਼ਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਂਡ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਆਰੰਭੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਾਹਾਂ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਦਾਨੀ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਸ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਾਹਾਂ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਭੈਣ ਜੀ ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਸਰਵ ਸ੍ਰੀ ਸ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਾਹਾਂ ਸਕੱਤਰ ਜਰਨਲ, ਬੀਬੀ ਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਢਾਹਾਂ, ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਉਮ ਬਹਾਦਰ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ, ਟਰੱਸਟ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਹਿਜਾਬ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਰਾਜ਼ ਮਿਸ ਯੂਨੀਵਰਸ ਹਰਨਾਜ਼ ਸੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ-ਉਹ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਊਣ ਦਿਓ

ਮੁੰਬਈ– ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਹਿਜਾਬ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਸ ਯੂਨੀਵਰਸ ਹਰਨਾਜ਼ ਸੰਧੂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਊਣ ਦਿਓ।" ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕਲਾਸ ਰੂਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿਜਾਬ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਹਿਜਾਬ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਰਵਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਇੱਕ ਕਲਿੱਪ ਵਿਚ ਇੱਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਮਿਸ ਯੂਨੀਵਰਸ ਸੰਧੂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ।

ਬਸਪਾ ਵਲੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਬਠਿੰਡਾ, ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚਲੇ 27 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਮਹਤਵਪੂਰਣ ਮੀਟਿੰਗ ਟੀਚਰਜ਼ ਹੋਮ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਗਈ । ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਵਿਪੁਲ ਕੁਮਾਰ ਇੰਚਾਰਜ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਸ੍ਰੀ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ, ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਇੰਚਾਰਜ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ, ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਲਹਾਣੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੀਰਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ, ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਸਕੱਤਰ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੀਲਾ ਰਾਣੀ ਸਕੱਤਰ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾ ਰਾਣੀ ਸਕੱਤਰ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ , ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ ਸਕੱਤਰ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਕੱਤਰ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਇੰਚਾਰਜ ਲੋਕ ਸਭਾ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਤਾ ਰਾਣੀ ਬਸਪਾ ਆਗੂ ਇਸਤਰੀ ਵਿੰਗ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਾਖਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਨਸਾ, ਸ੍ਰੀ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਿੱਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਠਿੰਡਾ, ਸ੍ਰੀ ਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ, ਸ੍ਰੀ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ, ਸ੍ਰੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਡਾਕਟਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੰਘਰੇਟਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਬਦਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੀ । ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਮੰਥਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਣਕਿਆਸੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਸਟੇਟ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਅਤੇ ਠਰ੍ਹਮੇ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆਂ ਅਤੇ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ ਨੋਟ ਕੀਤੇ।

ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਲਹਾਣੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਚ ਪਸਰੀ ਹੈਰਾਨੀ, ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਤੋੜਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਾਥੀਓ ਅਸੀਂ "ਇਕ ਮੋਰਚੇ ਤੇ ਹਰੇ ਹਾਂ ਮਰੇ ਨਹੀਂ" ਸਾਡਾ ਅੰਦੋਲਨ ਰਹਿਬਰਾਂ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸਾਡੀ ਲੜਾਈ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਚਾਲਾਂ ,ਕੁਟਲ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਜਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੇ ਹੌਂਸਲੇ ਪਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਕੇ ਬੁਲੰਦ ਹੌਸਲੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਖਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਮੋਰਚੇ ਸੰਭਾਲਣੇ ਹਨ। ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਹਲਕੇ ਚੋਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਰਪਿਤ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਜੁਝਾਰੂ ਆਗੂ ਡਾਕਟਰ ਨਛੱਤਰ ਪਾਲ ਦੀ ਜਿੱਤ ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਚੋਂ ਜ਼ੀਰੋ ਤੋੜਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ।

ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਚ ਬਹੁਜਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਹੋਏ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੇਸ਼ਕ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਿੱਥੇ ਹੋਏ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਬਹੁਜਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਬਦਲਿਆ ਹੈ ਬਲਕਿ ਧਨੰਤਰ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਉਂ ਆਪਣੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਮਨੂਵਾਦੀ ਮੀਡੀਆ, ਪੂੰਜੀ ਪਤੀ ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਧਿਰਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰਜੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਝੂਠੀ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਸਫ਼ਲ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਅਮਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖਾਸ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਜਿਸਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਮਿਸਾਲ ਰਾਜ ਸਭਾ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ, ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਅਤੇ ਅਰਬਪਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ। ਜੋ ਆਪ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸ੍ਰੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਨਾ ਦਾ ਇਹ ਅਮਲ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨਾਲ ਸਰਾਸਰ ਧਰੋਹ ਅਤੇ ਧੱਕਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਬਲਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਉੱਠਣੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੜ੍ਹੀ ਨੇ ਰਹਿਬਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦ ਹੌਸਲੇ ਤੇ ਪੂਰੇ ਦਲ ਬਲ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ । ਹਾਜ਼ਰ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਸਾਥ ਦੇਣ ਲਈ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ੍ਰੀ ਵਿਪੁਲ ਕੁਮਾਰ ਜੀ ਨੇ ਬਸਪਾ ਸੁਪ੍ਰੀਮੋ ਭੈਣ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਜੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ/ ਆਗੂਆਂ ਲਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਮਾਡਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਾਡਲ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸਾਰਥਿਕ ਹੈ। ਪਰ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਸਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਚ ਮੁੜ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਚ ਵਿਚਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਆਪਣਾ ਅੰਦੋਲਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਇੰਚਾਰਜ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ , ਸ੍ਰੀ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬੀ ਏ, ਇੰਚਾਰਜ ਲੋਕ ਸਭਾ ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮੰਗਲਾ ਹਲਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਦੇ ਬੇਵਕਤੀ ਵਿਛੋੜੇ ਸਦਕਾ ਦੁਖ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਦੋ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੋਨ ਰੱਖ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬਾਖੂਬੀ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਵੱਡਮੁੱਲਾ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦਿੱਤਾ।

ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਭੰਗ- ਬੇਨੀਵਾਲ

ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਦਾਰ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ

ਚੰਡੀਗੜ/ਜਲੰਧਰ– ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭੈਣ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਜੀ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਦੀ ਕਾਰ-ਜਕਾਰਨੀ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਦਾਰ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ੍ਰੀ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਵਾਲ ਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਬਸਪਾ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲਖਨਊ ਵਿਖੇ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਸਪਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭੈਣ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਜੀ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਾਹਿਤ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਵੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 25 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਜਿੱਤਣ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵੀ ਪਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋਣ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੂਹ ਵਰਕਰ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਜਰੂਰ ਉਤਸਾਹ ਨਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਵਸਥਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਅੰਦੋਲਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਬਣਿਆ ਰਹੇ।

ਸ੍ਰੀ ਬੈਨੀਵਾਲ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਕਮੇਟੀ ਬਣਨ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਓਹਨਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੈਣ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਜੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨਿਟ ਦਾ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋਕਿ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਬੈਨੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਕੁਝ ਚਿਹਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਵੋਟਾਂ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਆਪਣੇ ਹੀ ਗੱਠਜੋੜ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਤੋਂ ਬਸਪਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਵਤਾਰ ਲਾਖਾ ਅਤੇ ਟੋਟਲ ਇੰਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਸੁਖਪਾਲ ਔਜ਼ਲਾ ਦਾ ਗੀਤ “ਸ਼ਿਮਲਾ” ਰਿਲੀਜ਼

ਫਰਿਜ਼ਨੋ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ (ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆਂ / ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ): ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਟਾਕਟਨ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਅਵਤਾਰ ਲਾਖਾ ਆਪਣੇ “ਟੋਟਲ ਇੰਟਰਟੇਨਮੈਂਟ” ਚੈਨਲ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਾਮਵਰ ਗਾਇਕਾ ਦੇ ਗੀਤ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਲਘੂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਗੀਤਕਾਰ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਸੁਖਪਾਲ ਔਜਲਾ ਦਾ ਗੀਤ “ਸ਼ਿਮਲਾ” ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਗੀਤ ਭਾਰਤ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸ਼ਿਮਲੇ ਦੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਯਾਦਾ ਦੀ ਸਾਂਝ ਭਰਪੂਰ ਗੀਤ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਮੰਨੋਰੰਜਨ ਭਰਪੂਰ ਗੀਤ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਅਵਤਾਰ ਲਾਖਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਾਂ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਨੇ ਮਨਾਇਆ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ 645ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ

ਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ, ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ 1 ਮਈ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਤਸਵੀਰਾਂ- ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ (ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ)

ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ (ਡੀਡੀਬੀ)– ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ 645ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ 27 ਮਾਰਚ 2022 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਤੇ ਸਮੂਹ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰਵਕ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਚੜ੍ਹਾਏ ਗਏ। ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥਾ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੁਖਰਾਜ ਚੋਪੜਾ ਤੇ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਚੋਪੜਾ, ਭਾਈ ਮਲਕੀਤ ਸੁੰਮਨ, ਭਾਈ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਧਣ, ਭਾਈ ਗਗਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਭਾਈ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਥਿੰਦ ਆਦਿ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵਜੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਰਾਜ ਚੋਪੜਾ, ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ, ਗੈਰੀ ਸਿੰਘ ਵਾਈਸ ਚੇਅਮੈਨ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ, ਪੈਣ ਗਾਕੋਸਕੋਸ ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ, ਟਰੇਸਾ ਕਿੰਗ ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ (ਰਾਜਾ ਸਵੀਟਸ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਲੇ), ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸੂਦ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੱਡੂ ਆਦਿ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ ਨੇ ਸਮੂਹ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ 645ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੰਦਿਆ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਇਹ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਦਾਨੀ ਸੰਗਤਾਂ/ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਮਾਇਆ ਵੀ ਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਆਰੰਭ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਸੋ ਸਮੂਹ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਰਕਲ 'ਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਸ਼ੁਭ ਕਾਰਜ ਲਈ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ 'ਚੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਰਾਜ ਚੋਪੜਾ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ, ਖੁਦ ਸ੍ਰੀ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ ਨੇ ਪੱਚੀ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਸੇਵਾ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਲੋਨ ਲਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਹਨਾਂ ਹੋਰ ਦਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਸੇਵਾ ਲਈ ਮਾਇਆ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਾ ਸਵੀਟਸ ਐਂਡ ਕੈਟਰਿੰਗ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ 5100 ਡਾਲਰ, ਹਰਮੇਸ਼ ਮਦਾਰਾ 5100 ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਮਹਿਮੀ 5100 ਡਾਲਰ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਦਾ ਕੋਟਿ-ਕੋਟਿ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤੀਆਂ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਤੇ ਆਪਣੀ ਧੁਰ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜੀਂ ਰੱਖਣਾ।

ਅੱਜ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰ, ਸਤਿਕਾਰ, ਇਤਫਾਕ ਭਰਪੂਰ ਰਿਹਾ। ਗੁਰੂ ਦੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ, ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਾਏ ਗਏ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਟਾਲ ਲਗਾਏ ਗਏ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰੂ ਦੇ ਅਤੁੱਟ ਲੰਗਰ, ਛੋਲੇ-ਭਟੂਰੇ, ਆਲੂ ਟਿੱਕੀਆਂ, ਸਾਗ- ਮੱਕੀ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ, ਗੰਨੇ ਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਰਸ, ਰੈਗੂਰ ਲੱਸੀ ਤੇ ਮੈਂਗੋਲੱਸੀ, ਗਰਮ ਚਾਹ-ਕਾਫੀ, ਪਕੌੜੇ, ਸਮੋਸੇ, ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਠਿਆਈਆਂ, ਜਲੇਬੀਆਂ, ਪਾਣੀ, ਸੋਡਾ ਆਦਿ ਦਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਸਟਾਲ ਲਗਾ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਸਰਵਸ੍ਰੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਝੱਮਟ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੱਡੂ, ਰਿੰਕੂ ਜੱਸੀ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸਟਾਰ ਚਾਟ ਕੁਜ਼ੀਨ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸੌਂਧੀ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਨਾਂ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹਨ।

ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ !, ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ !! ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ !!!

ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਮੂਹ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵਧੇਰੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵੀ ਤਹਿ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਮਈ 2022 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਸਮੂਹ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ ਆਪ ਸਭ ਸਮੂਹ ਪਰਿਵਾਰ, ਸਕੇ ਸਬੰਧੀ, ਸੱਜਣ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਸ਼ੁਭ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਯਾਦਗਾਰੀ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰੋ ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਇਆ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੋ ਜੀ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅਵਸਰ ਹੈ ਕਿ ਆਪਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ 'ਚ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਹਰ ਪਲ ਹਰ ਤਿੱਲ ਫੁੱਲ ਦਾਨ ਗੁਰੂ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ 'ਚ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰ ਪੰਨਿਆਂ ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਿਨ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਲਗਾਈ ਹਾਜਰੀ 'ਚ ਕੀਤਾ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਤੇ ਮਾਣ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵੀ ਬਣਨਾ ਹੈ। ਸੋ, ਇਹ ਸ਼ੁਭ ਦਿਹਾੜਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਹਿਮ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾ ਕੇ, ਮਾਇਆ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਕੇ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਪਿਤਾ ਜੀ ਮਿਹਰ ਕਰਨਗੇ, ਤੁਸੀਂ ਮਹਾਨ ਹੋ ਜੋ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਆ ਕੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਟ ਨੂੰ, ਆਪਣੀ ਮਹਾਨ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਹਿਬਰਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਰੱਖਦੇ ਹੋ ਤੇ ਰੱਖੋਗੇ। ਸੋ ਆਓ ਅੱਜ ਹੀ ਆਪਣਾ ਇਹ ਪ੍ਰਣ ਕਰ ਲਈਏ ਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਦੇ ਇਕ-ਇਕ ਪਲ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰ ਕੇ ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਇਆ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਬਾਖੂਬੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੱਡੂ ਨੇ ਸਮੂਹ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਦਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਜਿਹਨਾਂ ਮਾਇਆ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ, ਲੰਗਰ ਲਗਾਏ, ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਵਜੋਂ ਅਦਾਰਾ ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵੀ ਅਦਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਸਮੂਹ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਦਿਲੀ ਹਾਰਦਿਕ ਵਧਾਈ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਨੇ ਮਨਾਇਆ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ 645ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ

ਤਸਵੀਰਾਂ- ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ (ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਨੇ ਮਨਾਇਆ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ 645ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਨੇ ਮਨਾਇਆ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ 645ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ

ਤਸਵੀਰਾਂ- ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ (ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਨੇ ਮਨਾਇਆ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ 645ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ

ਤਸਵੀਰਾਂ- ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ (ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ)

‘ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ’
‘ਅੰਬੇਡਕਰ ਟਾਈਮਜ਼’
ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਲਹਿਰ, ਕੀ ਕੁੱਝ ਬਦਲੇਗਾ?

ਮਿਤੀ 16 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਲਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਪੰਡਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ 117 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 92 ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਹੂੰਝਾ-ਫੇਰ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾਇਆ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਿਖਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਚੰਨੀ ਦਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੁਰਸੀ ਉੱਪਰ ਬੈਠਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ 18 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਸਬਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਇਆ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ 3 ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਸਿਮਟ ਗਏ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਇਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹਾਰ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਣਾ ਪਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ਼ੋਂ ਸੰਬੰਧ ਤੋੜਕੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਨਾਲ਼ ਸਮਝੌਤੇ ਨੇ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਬੇੜੀ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ ਲਾਈ। ਬਸਪਾ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੀਟ ਜਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਇਹ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਗਿਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਬਸਪਾ ਨੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦਾ ਸੋਕਾ ਤੋੜਿਆ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਘਾਟਾ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਉਸਦਾ ਏਜੰਡਾ ਸੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਅਸਲੀ ਏਜੰਡਾ ਹਿੰਦੂਤਵ ਨੂੰ ਉਭਾਰ ਕੇ ਬਾਕੀ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਜ਼ਬ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਕਾਫੀ ਹਿੰਦੂ ਚਿਹਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ, ਜਿਵੇਂ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਦਾ ਨਾਂਅ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਜੋਂ ਬੋਲਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਘ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬੰਪਰ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਅਨੁਮਾਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਰਗੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਮੋਹ ਭੰਗ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਬਦਲ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਬਦਲ ਦੇਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਭਰੋਸੇ ਉੱਪਰ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਯਕੀਨ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵਾਂ ਬਦਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਵੀ ਇਹ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਸੀ ਸੋ ਜਨਤਾ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਚੁਣ ਲਿਆ।

ਹੁਣ ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕ-ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਵਧੀਆ ਸਰਕਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੁੜ ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਵੁੱਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸਦਾ ਪਤਾ ਉਦੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਣ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਗਤ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿੱਥੇ ਕਿਸਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੇ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸ਼ਾਸਕ ਵਰਗ ਇਹ ਹੀ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮੋਹਰੇ ਦਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਕਦੇ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੋਕ ਰੋਹ ਵਧਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਰੋਹ ਵਧਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਪਾਰਟੀ ਫਿਰ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਦਨਾਮ ਹੋਣ ਲੱਗਣ ਤਾਂ ਕੋਈ ਤੀਸਰਾ ਬਦਲ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੋਹਭੰਗ ਤੋਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੁੱਸਾ ਕਿਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਾ ਨਿੱਕਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇ ਇਸਤੋਂ ਇਹ ਸ਼ਾਸਕ ਵਰਗ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਐਸੇ ਮੌਕੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਆਗੂ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਢਾਲ਼ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਭਟਕਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ। ਇਹ ਆਗੂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੁੱਝ ਖਾਸ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲੀ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਸਾਡੇ ਮਸਲਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹਨ ਜਦਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਵਕੂਫ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ: ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ; ਇੱਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਪੂੰਜੀਵਾਦ।

ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਰਲ਼ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਸਟਮ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਿਸਟਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਭੰਡਣ ਵਾਲ਼ੀ ਦੂਸਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦੇ ਚੰਦੇ ਨਾਲ਼ ਚੋਣਾਂ ਲੜਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਵੀ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਅਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦਾ ਕੁੱਝ ਸਮਰਥਨ ਸੀ ਪਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਵਿਵਸਥਾ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਥੇ ਰਗੜਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਹੇਠ ਪਹਿਨਿਆਂ ਜਨੇਊ ਦਿਖਾ ਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਹਿੰਦੂ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਪਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਦਲਣ ਨਾਲ਼ ਹੀ ਸਿਸਟਮ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ। ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਸਭ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਸਭ ਨੂੰ ਹੀ ਇਸੇ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵੀ ਦੂਸਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਜਮਾਤ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਖੁਦ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਬਾਣੀਆਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਗਤ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਬਿਗਾਨੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਧਨਾਡ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਪਤਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਵੀ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਨਾਲ਼ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਬਲਾਅ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਉੱਪਰ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਅਕਸਰ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਾਈਕਾਟ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਹਨ। ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁੱਟਮਾਰ ਵੀ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦਾ ਜੱਦੀ ਇਲਾਕਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਦੋ ਵਾਰ ਸਾਂਸਦ ਬਣੇ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੰਜ ਵਿਧਾਇਕ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਉਦੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸਨ। ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਰਾਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਾਰਟੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਨ ਦੀ ਜੁਅਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਬਾਦੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ਼ ਖੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਉਹ ਅੱਜ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ਼ ਖੜ੍ਹਨਗੇ?

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ "ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਕੀ ਜੈ'''' ਵਰਗੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਅਰੇ ਨੂੰ ਸੰਘ ਹਮਾਇਤੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਫ਼ਿਰਕੂ ਰੰਗਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਹਨੂਮਾਨ ਦਾ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਲੜਕੀ ਦਾ ਸਿਰ ਮੁੰਨ ਕੇ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਕਾਲ਼ਾ ਕਰਕੇ ਘੁੰਮਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਹਾਲੀਆ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਹਿੰਦੂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋ: ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਚੁੱਪ ਵੱਟੀ ਰੱਖੀ। ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਅੰਦੋਲਨ ਸਮੇਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀਨ ਬਾਗ਼ ਵਿੱਚ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਦਬਕਾਉਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਸ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਉੱਪਰ ਹੋਏ ਦੰਗਿਆਂ ਸਮੇਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅੰਦਰੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸੰਘ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਹਨ। ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ
91-98783-83053

ਫਿਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਮੁਬਾਰਕਾਂ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਸ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰੇ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਧੀਆ ਬਣਾਵੇ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਫਾਲਤੂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਸ ਵੱਲ ਕਦਮ ਵਧਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਵਾਧੂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਲੈ ਰਹੇ ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਧੂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕਰੋ। ਇਹ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰੋ ਕਿ ਚੁਣੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਭਾਵੇਂ ਮਿਲੇ ਪਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਿਰਫ਼ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਉਹ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਤਨਖਾਹ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਕਿਉਂ ਹੋਵੇ? ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰੋਂਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਾਂਗੇ ਤੇ ਜਦੋਂ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਕਰਾਂਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਜੋ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਕੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿਖਾਓ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਜਾਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ- ਕਸੂਰਵਾਰ ਕੌਣ?

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ

ਰੂਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਉੱਪਰ ਹਮਲੇ ਪਿੱਛੋਂ ਡਾਕਟਰੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਉੱਥੇ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਫਸ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਦੁਖੀ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਸਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ। ਕੁੱਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਬਾਹਰ ਭੇਜਣ ਪਿੱਛੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਪੇ ਤਾਂ ਮਾਪੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਖਾਤਰ ਕੁੱਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਵੁਕਤਾ ਵਸ ਕੁੱਝ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਮਝਦਾਰ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਖਬਾਰ "ਅਜੀਤ'' ਵਿੱਚ ਸੰਪਾਦਕੀ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਛਪੇ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ ਦੇ ਕਾਲਮ "ਕਿਛੁ ਸੁਣੀਐ ਕਿਛੁ ਕਹੀਐ'' ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਿਆਂ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਣਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਆਏ 80 ਤੋਂ 97 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਨੰਬਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਧੀਨ 40 ਤੋਂ 50 ਫੀਸਦੀ ਨੰਬਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਾਖਲਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।''

ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਉੱਪਰ ਗੁੱਸਾ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨਗੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁੱਸਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਸਭ ਕੁੱਝ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੈਡੀਕਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਇਮਤਿਹਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਉਹ ਮੈਡੀਕਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਦੂਸਰੇ ਜਨਰਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਜਿੰਨੇ ਹੀ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਜੇ ਕਹੀਏ ਕਿ ਰਾਖਵਾਂਕਰਣ ਰਾਹੀਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਜਨ ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਾਖਲੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸਰਵੇ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੀ ਘੱਟ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰਵੇਖਣ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗੀ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂ ਕੋਟੇ ਵਾਲ਼ੇ ਤਾਂ ਆਟੇ ਵਿੱਚ ਨਮਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਨਿੱਕਲਣਗੇ। ਬਹੁਤਾ ਹਿੱਸਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਕੋਲ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਹੜੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਧਾਰੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਸਪਤਾਲ਼ਾਂ ਵੱਲ ਨਿਗ੍ਹਾ ਮਾਰੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 90-95 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਵਰਗ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਥੇਰੇ ਐਸੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿਹੜੇ ਸਿਰਫ ਨਾਂਅ ਦੇ ਹੀ ਡਾਕਟਰ ਹੋਣਗੇ। ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਜਨਰਲ ਵਰਗ ਦਾ ਬੱਚਾ ਜੇਕਰ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਮੈਡੀਕਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਖਵਾਂਕਰਣ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਹ ਪੈਸੇ ਵਾਲ਼ੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਖਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਧੱਕਾ ਜਨਰਲ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਨਾਲ਼ ਹੱਡ ਬੀਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ ਕੁ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਪੇਸ਼ ਹਨ। 2010 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਫਦਰਜੰਗ ਹਸਪਤਾਲ ਐਂਡ ਵਰਧਮਾਨ ਮਹਾਂਵੀਰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਤ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਫੇਲ੍ਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੇਲ੍ਹ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਬਹੁਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫੇਲ੍ਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੁਛ ਗੜਬੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਮੁੜ ਤੋਂ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਸ ਨਿੱਕਲੇ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਫੇਲ੍ਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਵੀ ਦਰੋਣਾਚਾਰੀਆ ਬੈਠੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਅਰਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਬੋਤਮ ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਏਕਲਵਿਆਂ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਕੱਟਣ ਲਈ ਹਰ ਦਮ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

2016 ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਰੂਬੀ ਰਾਏ ਨਾਂਅ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਨੇ ਸਟੇਟ ਵਿੱਚੋਂ ਟਾਪ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਇੰਟਰਵਿਊ

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮਹੱਤਤਾ

ਵਿਸਾਖੀ ਦੇਸ਼ਾਂ-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਲੋਕਪ੍ਰਿਆ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਹੋਰ ਕਈ ਤਿਉਹਾਰ ਹਨ ਪਰ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਹੀ ਪਛਾਣ ਹੈ। ਤਿਉਹਾਰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕੌਮ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਰਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਧਾਰਮਿਕ ਹੈ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਵੀ ਹੈ

ਭਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ

ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵੀ ਹੈ।

ਆਰਥਿਕ ਪੱਖ ਵਿਚਾਰਿਏ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਜਿਹਨ ਵਿਚ ਸ਼ਰਬਤੀ ਦਾਨਿਆਂ ਨਾਲ ਲੱਦੀਆਂ ਕਣਕਾਂ ਝੂੰਮਦੀਆਂ ਦਿਸਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਪੁੱਤਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾਲੀਆਂ ਇਹ ਕਣਕਾਂ ਕਟਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸਜੋਏ ਉਦਾਸ ਜਿਹੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰੇ ਸੁਪਨੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਸ਼ੀਨੀ ਯੁੱਗ ਕਰਕੇ ਕਣਕਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ-ਗਹਾਈ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਸਾਨ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹਿਸਾਬ ਕਰਕੇ ਖਾਲੀ ਪੱਲਾ ਝਾੜਦਾ ਘਰ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਢਿੱਡ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਢਿੱਡ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਦਾ। ਕਰਜਾਈ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਪੈਰ ਕਿਵੇਂ ਢੋਲ ਦੇ ਡਗੇ ਤੇ ਥਿਰਕਣਗੇ। ਜਿਹੜੇ ਕਿਸਾਨ ਕਰਜੇ ਦੀ ਮਾਰ ਨਾ ਝੱਲਦੇ ਹੋਏ ਖੁਦਕੁਸੀਆ ਕਰ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾ ਵਾਸਤੇ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਖਤਮ ਹੋ ਹੀ ਗਿਆਂ ਪਰ ਮਗਰ ਵਿਲਕਦੇ ਨਿਆਣਿਆ ਲਈ ਵੀ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀਆਂ ਕਾਹਦੀਆਂ ਖੁਸੀਆਂ। ਨਸ਼ਿਆ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਰੁੜ ਰਹੀ ਜਵਾਨੀ, ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ, ਕੁਰਅਪਸ਼ਨ ਤੇ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾ ਦੀਆਂ ਲੁਟੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਇੱਜਤਾ! ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਖੀਆ ਦੇ ਮੇਲੇ ਨਹੀਂ ਸੋਭਦੇ ਸਗੋਂ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪੱਖ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹ ਪੱਖ ਜਿਹੜਾ ਸਾਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ।

ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੱਖ ਚਾਹੇ ਆਪਾ ਧਾਰਮਿਕ ਕਹਿ ਲਈਏ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਲੜਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ। ਜੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਤਲਵਾਰ ਚੁੱਕਣੀ ਸਿਖਾਈ ਸੀ। ਜੁਲਮ ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਨਿਤਾਣੀ ਤੇ ਲਿਤਾੜੀ ਹੋਈ ਕੌਮ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਪਾਹੁਲ ਪਿਲਾਕੇ ਗਿਦੜੋਂ ਸ਼ੇਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਸਾਜਕੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਸ਼ਾਨ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਪੰਜੇ ਸਿੰਘ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਸੇਧ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਰੂਪ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਘ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਇਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ-ਚੇਲੇ ਦੇ ਭੇਦ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸੂਲਾਂ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਹੋ ਕੇ ਫਿਰ ਜਾਤਾਂ ਪਾਤਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਗਏ ਹਾਂ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਮੰਦਰਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਧਰਮਾਂ-ਜਾਤਾਂ-ਪਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਰੱਖ ਲਏ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆਂ ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ, ਇਹ ਰਾਮਦਾਸੀਆਂ ਦਾ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਟਾਂਕਸ਼ਤਰੀਆਂ ਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਵੀ ਤਾਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉਠਕੇ ਰਲਕੇ ਦਿਲੋਂ ਇਕ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਈਏ।

ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੱਖ ਵਟਕੀਏ ਤਾਂ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ ਇਸੇ ਹੀ ਦਿਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਮਾਸੂਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਕੇ ਇਨਸਾਨੀ ਰੂਹ ਕੰਬ ਉੱਠਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਖਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਜੇ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਝਾਤ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਘਿਨਾਉਣੇ ਕਾਰੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਮਨੁੱਖਤਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਜਾਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ- ਕਸੂਰਵਾਰ ਕੌਣ?

(ਸਫਾ 20 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਲਿਆਕਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼ੱਕ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਬਾਪ ਦੁਆਰਾ ਖਰਚੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਿਆਂ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਟਾਪਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵੀ ਹੋਈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 2010 ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਇੰਦੌਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਅੰਕਿਤਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਂਅ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਨੇ ਦੋ ਸੌ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਗਿਆਰ੍ਹਵਾਂ ਰੈਂਕ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਸਪੈਸ਼ਲ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਚ ਪਿੱਛੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਠਾਰਾਂ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਹੋਏ ਉਸ ਵਿਆਪਮ ਘੁਟਾਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਨਲਾਇਕ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਲਾਇਕ ਸਾਬਿਤ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਇੰਜਨੀਅਰ ਬਗੈਰਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚੋਂ 1200 ਵਿੱਚੋਂ 1176 (98ਗ) ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਟਾਪ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਅਨੀਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਕੇ ਮਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਨੀਟ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੇ ਉਸਦੇ ਡਾਕਟਰ ਬਣਨ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਚੂਰ ਚੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਸਹਿਕਰਮੀਆਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਜਾਂ ਉਤਪੀੜਨ ਸਦਕਾ ਮਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 2014 ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਸੁਪ੍ਰਿਆ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ 2019 ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਪਾਇਲ ਤੜਵੀ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸਤੋਂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਖੋਹੇ ਗਏ। ਸੱਤਾ ’ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਲੋਕ ਇਸ ਵਰਗ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਵਰਗ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਤੈਅ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਪੂਰੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਸਮੇਂ ਜਾਤ ਅਧਾਰਤ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਆਰਥਿਕ ਸਰੋਤਾਂ ਉੱਪਰ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ। ਪਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਬਣਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਠਾਸੀ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਮ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੇ ਖਰਚ ਨਾਲ ਹੀ ਡਿਗਰੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਖਰਚਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਉੱਪਰ ਤਕਰੀਬਨ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਲਗਭਗ ਖਰਚਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਨਾਲ ਸਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਕਰੋੜਾਂ ਨਾ ਖਰਚਣੇ ਪੈਂਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਤਾਂ ਮੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਹੈ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸਤੋਂ ਅੱਗੇ ਦੇਖਦੀ ਹੈ ਉਹ ਸ਼ੌਚਾਲਿਆ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ ਥਾਪੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਵਸਣ ਦਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਮਾਤਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਇੱਥੋਂ ਨਿੱਕਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਨੌਜਵਾਨ ਇੱਥੇ ਕਿਉਂ ਰਹਿ ਕੇ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾ.ਲ ਸੋਚੀਏ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗੰਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਿੱਕ.ਲੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਕੋਸਣਾ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹਨਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵੱਲ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੱਲ ਭੋਰਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ।

ਚਾਰ ਲੇਬਰ ਕੋਡ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਸੰਸਦ ਨੇ ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਲੇਬਰ ਕੋਡ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਚਰਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਡਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕੀ ਬਦਲਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਚਾਰ ਲੇਬਰ ਕੋਡ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 13 ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਡਰਾਫਟ ਨਿਯਮ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਕੋਡਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਰਤ ਇੱਕ ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

"ਚਾਰ ਲੇਬਰ ਕੋਡ 2022-23 ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ 'ਤੇ ਡਰਾਫਟ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 2021 ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਕੋਡਾਂ ਦੇ ਡਰਾਫਟ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਰਤ ਇੱਕ ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ, " ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਕੇਂਦਰੀ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ ਭੁਪੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਨੇ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਹਾਲਾਤ ਕੋਡ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਡ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ 13 ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਡਰਾਫਟ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉੱਤਰਾਖੰਡ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਉੜੀਸਾ, ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਰਿਆਣਾ, ਝਾਰਖੰਡ, ਪੰਜਾਬ, ਮਨੀਪੁਰ, ਬਿਹਾਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਯੂਟੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

29 ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਚਾਰ ਲੇਬਰ ਕੋਡ- ਵੇਜ 'ਤੇ ਕੋਡ, ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਰਿਲੇਸ਼ਨ ਕੋਡ, ਸੋਸ਼ਲ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਕੋਡ ਅਤੇ ਆਕੂਪੇਸ਼ਨਲ ਸੇਫਟੀ, ਹੈਲਥ ਐਂਡ ਵਰਕਿੰਗ ਕੰਡੀਸ਼ਨਸ ਕੋਡ - ਸੈਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ 50 ਕਰੋੜ ਕਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 90% ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸੰਗਠਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਣ।

ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਰਤ ਇੱਕ ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਸਤੰਬਰ 2020 ਵਿੱਚ ਕੋਡਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਕੋਡਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਿਰਫ਼ 12 ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਡਰਾਫਟ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਆਨ-ਬੋਰਡ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਤਾਂ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਆਓ ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ ਕੋਡਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖੀਏ।

ਉਜਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਡ,

ਉਜਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਡ, ਅਗਸਤ 2019 ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਚਾਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਉਜਰਤਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਐਕਟ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਐਕਟ, ਬੋਨਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਐਕਟ, 1965 ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਐਕਟ।ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਅਸੰਗਠਿਤ ਦੋਵਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਕੋਡ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇਕਸਾਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਫਲੋਰ ਵੇਜ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਦਰ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਲੋਰ ਰੇਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਕੋਡ ਇੱਕ ਮਰਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਕੰਮ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਉਜਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਵੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਕੋਡ ਨੌਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਕੀਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਓਫਾਂ, ਓਫੰ ਅਤੇ ਓੀਨੂੰ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਅਸੰਗਠਿਤ ਕਾਮਿਆਂ, ਗਿਗ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਆਨਲਾਈਨ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਠਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੰਡ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਬਸ਼ਰਤੇ ਪੂਰੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਦੇ ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਕੋਡ ਤਿੰਨ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੁਨਰਮੰਦ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕੁਸ਼ਲ, ਦਸਤੀ, ਤਕਨੀਕੀ, ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਕਲਰਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ। 18,000 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਕੋਡ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲਚਕਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਫਿਕਸਡ ਟਰਮ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਵਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਬੰਧ ਕੋਡ 300 ਤੱਕ ਕਾਮਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਛਾਂਟਣ, ਛਾਂਟੀ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੌਖ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ 100 ਤੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਛਾਂਟੀ, ਛਾਂਟੀ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੈ।

ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਆਕੂਪੇਸ਼ਨਲ ਸੇਫਟੀ, ਹੈਲਥ ਐਂਡ ਵਰਕਿੰਗ ਕੰਡੀਸ਼ਨ (ਓਐਸਐਚ) ਕੋਡ 13 ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 20 ਕਾਮਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ 40 ਜੇਕਰ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਬਗੈਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਉਹਨਾਂ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ ਜੋ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਮੁਫਤ ਸਾਲਾਨਾ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਟੈਸਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਮੁਫਤ।

ਰੋਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ ਤੱਕ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਲਈ ਯਾਤਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕੋਡਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 300 ਤੱਕ ਕਾਮਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਛਾਂਟੀ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੁਧਾਰ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਅਸੰਗਠਿਤ ਦੋਵਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਵਧਣਗੇ।

ਵੇਜ ਕੋਡ 2019, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ 50 ਕਰੋੜ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰੇਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ

☛ ਕਰੋੜਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਮਿਲਣ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨਾ

☛ ਵੇਜ ਕੋਡ 2019 ਚਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ

☛ ਇਹ ਬਿੱਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਾਲ 2017 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਵਪਾਰ ਡੈਸਕ-ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਜਰਤ ਕੋਡ 2019 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਗਭਗ 50 ਕਰੋੜ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਬਰਾਬਰ ਉਜਰਤ ਮਿਲਣ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣਾ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਪੁਰਾਣੇ ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲਵੇਗਾ।

ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਗੰਗਵਾਰ ਨੇ 23 ਜੁਲਾਈ 2019 ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ "ਵੇਜਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਡ" ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ 30 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ 2 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਨੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ 8 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਹੈ।

ਬਿੱਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਾਲ 2017 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

'ਕੋਡ ਆਨ ਵੇਜ' ਬਿੱਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 10 ਅਗਸਤ, 2017 ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 21 ਅਗਸਤ 2017 ਨੂੰ ਇਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ 18 ਦਸੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ। ਪਰ 16ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਭੰਗ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।'ਕੋਡ ਆਨ ਵੇਜਜ਼' ਬਿੱਲ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਾਰੇ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਜਰਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਦਯੋਗ, ਵਪਾਰ, ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹੋਣ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਬਿੱਲ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਚਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲਵੇਗਾ।। ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜਜ਼ ਐਕਟ 1936, ਨਿਊਨਤਮ ਉਜਰਤ ਐਕਟ 1948, ਬੋਨਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਐਕਟ 1965 ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਐਕਟ 1976।

• ਕਵਰੇਜ (ਕੰਮ ਦਾ ਖੇਤਰ)

• ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸੈਕਟਰਾਂ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ, ਸਰਕਾਰੀ, ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਅਸੰਗਠਿਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਸ ਬਿੱਲ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੇ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਰੇਲਵੇ, ਖਾਣਾਂ, ਤੇਲ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲੇ ਲਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣਗੀਆਂ।ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹੋਰ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬੋਨਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਯਾਤਰਾ ਭੱਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

• ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਸੀਮਾ

ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਏਗੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ, ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿਕੋਣੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ।

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ
91-94636-01616

• ਹਰ 5 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤਿਕੋਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਰਗੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

• ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ (ਓਵਰ ਟਾਈਮ)

ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਮ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨ ਲਈ ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਮ ਕੰਮਕਾਜੀ ਦਿਨ ਦੌਰਾਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਓਵਰਟਾਈਮ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਾਧੂ ਕੰਮ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਹਾੜੀ ਦੀ ਦਰ ਆਮ ਦਰ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

• ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ

ਬਿੱਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਸਿੱਕਿਆਂ, ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ, ਚੈੱਕ, ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੋ ਰੋਜ਼ਾਨਾ, ਹਫਤਾਵਾਰੀ, ਪੰਦਰਵਾੜਾ ਜਾਂ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 7 ਤਰੀਕ ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ, ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਅਤੇ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਮਿਲਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਟੌਤੀ

ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ, ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਠਹਿਰਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਐਡਵਾਂਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਕੱਟੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਟੌਤੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਤਨਖਾਹ ਦੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਲਿੰਗ ਵਿਤਕਰਾ

ਇਸ ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ ਲਿੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕੰਮ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਲਿੰਗ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲੇਗੀ।

ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ

ਐਕਟ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ 50,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜੇਕਰ ਉਹ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਵੀਂ ਦਹਿਲੀਜ 'ਤੇ

ਕਮੇਡੀ ਕਲਾਕਾਰ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫਰ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਣ- ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ
91-70876–19800

ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਤਬਦੀਲੀ । ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਖੇਡ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਗੂ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰਸੇ ਚ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਪਰ ਮਿਹਨਤ, ਲਗਨ, ਸਿਰੜ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਡਟੇ ਰਹਿਣ ਕਾਰਣ ਇਕ ਦਿਨ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਅੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛੂਹ ਲਿਆ ।

ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਪਤੀ ਧਿਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਆਵਾਜ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਖੱਬੀਖਾਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ । ਜੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸੁਕਰਾਤ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅੱਗੇ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਹ ਭਰਦੀ, ਅੱਜ ਤੱਕ ਝੁੱਕਦੀ, ਕਬਲਦੀ ਨਜਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ । ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੇਤੂ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਸਿਕੰਦਰ ਪਾਰਸ ਦੀਆਂ ਤਰਕ ਦਲੀਲਾਂ ਅੱਗੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿੱਤਿਆ ਰਾਜ ਵੀ ਵਾਪਿਸ ਕਰਕੇ 'ਮਹਾਨਤੀ' ਸਦਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਲਗਾ ਗਿਆ ।

ਅੱਜ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਂ 'ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ' ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ । ਪੌਣੇ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਵੀ ਉਦੋਂ ਬਣਨਾ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕਰੀਬ 3 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਹੇਠ ਦੱਬਿਆ ਪਿਆ ਹੈ । 48 ਸਾਲਾਂ ਉਮਰ ਦੇ ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਕਮੇਡੀ ਕਲਾਕਾਰ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਦੋ ਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਬਣਕੇ ਤੇ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ, ਲੋਕਾਂ ਲਈ, ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣਾਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ।

ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਹੀ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਭਗਵੰਤ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਿਆਕਤ, ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਇਨਾਂ ਨਾਂ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ 2 ਮੰਡੀ ਦਾ ਤਰਕ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਉਸ ਨੇ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਦੇ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਥੇ ਹੁਣ ਕੁਲਫੀ ਵੀ ਗਰਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਇਕ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹਾ ਆਇਆ ਕਿ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ ਕਾਰਣ ਬੀਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਅਲਹੈਦਾ ਹੋਣਾ ਪਿਆ । ਇਕ ਪਲ ਸੋਚ ਕੇ ਦੇਖੋ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਜਦੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਘਿਉ ਚ ਹੋਣ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪ੍ਰੀਵਾਰਕ ਦਰਦ ਸਹਿਣਾ ਇਹ ਤਾਂ ਭਗਵੰਤ ਹੀ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਕਦੇ ਚੁਟਕਲੇ ਸੁਨਾਉਣ ਵਾਲਾ ਲੋਕ ਆਗੂ ਬਣਨ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿਵੇਂ ਮਜਾਕ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਬਹੁਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋਈਆਂ । ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੇ ਪੌੜੀਆਂ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਵੀਡੀਉ ਖਾਤਰ ਸੰਸਦ ਤੋਂ ਸਸਪੈਂਡ ਹੋਣਾ ਵੀ ਭਗਵੰਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ ਤੇ ਸੰਸਦ ਮੋਹਰੇ ਧਰਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇਕਲੌਤਾਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਵੀ 'ਭਗਵੰਤ' ਹੀ ਸੀ । ਜੇਕਰ ਭਗਵੰਤ ਨਾਮ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪਗਡੰਡੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਸਮੇਂ ਜੁਗਨੂੰ, ਹਾਸਰਸ ਦੀਆਂ ਕਮੇਡੀ ਕੈਸਟਾਂ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ, ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਚ ਸਫਲ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਕਮੇਡੀ ਵੀ ਬੜੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰਹੀ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਦੀ ਸੀ । ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਚ ਲੰਘਦੀ ਇਕ ਗੱਡੀ ਨੂੰ 'ਕੈਂਸਰ ਟ੍ਰੇਨ' ਦਾ ਲੇਬਲ ਲੱਗਿਆ । ਜਿੱਥੇ ਪਾਣੀ ਇਨਾਂ ਗੰਧਲਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ । ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲ-ਮੰਨ ਦੁਖੀ ਸਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੇ ਭਗਵੰਤ ਨਾਮ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਧਰੀਜ ਲਿਆ ਤੇ ਕਮੇਡੀ ਸ਼ੇਰ ਇਕ ਤਰਾਂ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਖਿਲਵਾੜ ਕਾਰਨ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ । ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆਂ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੇ ਜਨ-ਅੰਨੋਲਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਸਿਆਸਤ/ਰਾਜ ਭਾਗ ਵੱਲ ਰਾਹ-ਰਸਤੇ ਬਣੇ ਹਨ । ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਅੰਦੋਲਨ 'ਅੰਨਾ ਹਜਾਰੇ ਦਾ ਰਿਹਾ । ਇਸ਼ ਜਨ-ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਹੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਮਦ ਹੋਈ । ਜਿਸ ਦਾ ਕੌਮੀ ਕਨਵੀਨਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਿਆ ਗਿਆ । ਕਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਦੇ-ਹਾਰਦੇ ਆਪਰ 'ਦਿੱਲੀ ਮਾਡਲ' ਕਾਰਨ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪੱਖੋਂ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਾ ਛੱਡੀ । ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਸਟਮ, ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਉਲਟ ਕੁੱਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੂਰ ਪਿਆ ।

ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਆਚ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਸਿਜਦਾ ਇਸ ਕਦਰ ਕੀਤਾ ਕਿ 4 ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਚੁਣੇ ਗਏ । 20 ਵਿਧਾਇਕ 2017 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾ ਚ ਜੇਤੂ ਰਹੇ । ਅਨੇਕਾਂ ਆਗੂ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡ ਗਏ । ਵਿਰੋਧ ਭਾਸ ਵੀ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ । ਪਰ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਹਾਰ ਨਾ ਮੰਨੀਂ । ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੇਸ਼-ਦੁਨੀਆਂ ਚ ਖਿੱਚ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਿਆ । ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਤਰਕ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ।

ਤਮਾਮ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਖਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੇ ਮੁੱਖ-ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਐਲਾਨ ਨੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਪੱਕਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ।

ਆਖਰ 10 ਮਾਰਚ ਨੂੰ 117 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 92 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਅੱਜ ਦੀ ਤਰੀਕ ਵਿੱਚ ਭਗਵੰਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਸਾਹ ਸਵਾਰ ਘੋੜਾ ਹੈ । ਜਿਸ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਹਨ । ਸਾਡੀਆਂ ਸ਼ੁੱਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮੁੜ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਬਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹੇ ਤੇ ਸਾਬਤੇ ਕਦਮਾ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ।

ਤੇਰੇ ਯਾਰ ਨੂੰ ਦੱਬਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੇ

ਇਸ ਨੂੰ ਇਤਫਾਕ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਭਰਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਕਾਰ ਤੇ ਗਾਇਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਤੇ ਢੁੱਕਵਾਂ ਗੀਤ 'ਤੇਰੇ ਯਾਰ ਨੂੰ ਦੱਬਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦੱਬਦਾ ਕਿੱਥੇ ਹੈ' ਦਾ ਰਚੇਤਾ ਆਰ ਨੇਤ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ੀਲ ਗੀਤਕਾਰ ਨੇ 'ਤੇਰਾ ਯਾਰ ਡਿਫਾਲਟਰ ਤਾਂ ਹੋਇਆ ਤਿੰਨ ਯਾਰ ਡਿਫਾਲਟਰ ਟੱਕਰ ਗਏ' ਗਾਇਆ ਸੀ । ਪਰ ਸਾਲ 2014 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਇਹ ਗੀਤ ਸਭ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਤੇ ਸੀ ਤੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਖੁੱਦ ਇਸ ਗੀਤ ਦਾ ਕਾਇਲ ਸੀ ਤੇ ਅਕਸਰ ਇਸ ਗੀਤ ਦੀ ਫ਼ਮਾਇਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ । ਇਸ ਗੀਤ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਇਹੋ ਸ਼ਾਇਦ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀਰ ਵਾਰਸ ਕਰਕੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਈ ਸੀ ਜਾਂ ਵਾਰਸ ਹੀਰ ਕਰਕੇ ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਗੂੰਜਿਆ "ਜੈ ਭੀਮ ਜੈ ਭਾਰਤ ਜੈ ਗੁਰੂਦੇਵ ਧੰਨ ਗੁਰੂਦੇਵ" ਦਾ ਨਾਅਰਾ

ਜੈ ਭੀਮ ਜੈ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਚੋ 7 'ਚੋਂ ਇਕ ਜਰਨਲ ਵੀ

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ

ਜੇਕਰ ਆਪਾਂ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕੁੱਲ 117 ਵਿਧਾਇਕ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਵਿਧਾਇਕ ਸਵਿੰਧਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਮੁੱਖ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣਾ ਮੁਨਾਸਿਬ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਪਰ 117 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਿਚੋਂ 7 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਜੈ ਭੀਮ ਜੈ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਅਰਾ।

ਜਿਥੇ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ 34 ਰਿਜ਼ਰਵ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹੇ ਹਨ ਇਥੋਂ ਸਾਫ਼ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕਿਨੇ ਕਿ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ 16ਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 2022 ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਇਹਨਾਂ 7 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਸੌਂਹ ਚੁੱਕਣ ਸਮੇਂ ਲਗਾਇਆ ਜੈ ਭੀਮ ਜੈ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਸਲਾਮ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆ ਨੂੰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਜਨੀਸ਼ ਦਹੀਆ ਵਿਧਾਇਕ ਹਲਕਾ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦਿਹਾਤੀ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੈ ਭੀਮ ਜੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਯੁਗ ਪੁਰਸ਼ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਨਾਅਰਾ (ਜੈ ਗੁਰਦੇਵ ਧੰਨ ਗੁਰਦੇਵ) ਜੋ ਕਿ 1936 ਵਿੱਚ ਗੁੰਜਿਆ ਸੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਦਿ ਧਰਮ ਤੋਂ ਕੁਲ 7 ਵਿਧਾਇਕ ਜਿੱਤ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜੇ ਸਨ, ਡਾ ਨਛੱਤਰ ਪਾਲ ਜੀ ਵਿਧਾਇਕ ਹਲਕਾ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਹਲਕਾ ਆਦਮਪੁਰ, ਡਾ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਚੱਬੇਵਾਲ ਵਿਧਾਇਕ ਹਲਕਾ ਚੱਬੇਵਾਲ, ਡਾ ਰਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਵਿਧਾਇਕ ਹਲਕਾ ਸ਼ਾਮ ਚੁਰਾਸੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਜਨੀਸ਼।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ’ਤੇ ਕੁੱਝ ਕਹੀਏ - ਕੁੱਝ ਸੁਣੀਏ

ਪੰਜਾਬ ਗਠਜੋੜ ਤੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹੀ

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ
91-70876-19800

ਦੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਰਚੇਤਾ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ 'ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ’ ਕਰਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੂਰੇ ਸੁਫ਼ਨੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜੰਗ-ਏ-ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਲਾਮ-ਲਸ਼ਕਰ ਨਾਲ ਆਉਣਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣ ਉਪਰੰਤ ਭੈਣ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਾਲ 2007 ਤੋਂ 2012 ਤੱਕ ਸਰਵਜਨ ਹਿਤਾਏ, ਸਰਵਜਨ ਸੁਖਾਏ ਦੇ ਪੈਗ਼ਾਮ ਹੇਠ ਸਮਾਜ ਦੀ ਵਿਗੜੀ ਹੋਈ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਇਨਕਲਾਬੀ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਤੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਹੁਣ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖਦਿਆਂ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਾਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿਊਂਦੇ-ਜੀਅ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਸਪਾ ਦੀ ਹਵਾ ਵੱਗਣ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਧਾਇਕ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਲੀ ਚਾਹਤ ਰਹੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਰਾਜ ਹੋਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੜੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਕੀਤੇ ਕਦੇ ਸਫ਼ਲ ਤੇ ਕਦੇ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਨਿਰਵਾਣ ਉਪਰੰਤ ਤਮਾਮ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੌਜੂਦਾ ਪਾਰਟੀ ਸੁਪਰੀਮੋ ਅੰਦਰ ਵੀ ਇਹੋ ਦਰਦ ਝਲਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਪਿੱਤਰੀ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਜਨਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੋਵੇ।

ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ 3 ਜੂਨ 2019 ਨੂੰ ਸ. ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਮੁੜ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀ ਲਗਾਤਾਰ ਆਰੰਭੀ। ਸਰਕਾਰਾਂ ’ਤੇ ਦਬਾਉ ਬਣਾਉਣ ਹਿੱਤ ਹਰ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਵਰਤਿਆ ਜੋ ਹੰਡੇ ਵਰਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮਜਬੂਤੀ ਲਈ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇੱਕ ਕੀਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਮੰਨੇ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨੇ, ਪਰ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਜਾਨ ਪੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਾਰਨ 25 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਬਸਪਾ ਦਾ ਚੋਣ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕਦੇ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਜਬੂਰੀ ’ਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਮਜਬੂਰੀ ’ਚ 20 ਸੀਟਾਂ ’ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ। ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਉਪਰੰਤ ਆਖਰ ਪਾਰਟੀ ਕੇਡਰ ਨੇ ਮਜਬੂਰੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ।

ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੀ ਹਨ, ਪਰ ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਸ. ਗੜ੍ਹੀ ਭਾਵੇਂ ਬਾਮਸੇਫ਼ ਦਾ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਲਿਖਣਾ, ਪੜ੍ਹਨਾ, ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਤੇ ਮਗਰੋਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਕੇਡਰ ਕੈਂਪ ਲਗਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਣਖ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਗਾਉਣਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਾਇਕ ਬਣਾ ਗਿਆ।

ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਨੇ ਸਮੇਂ, ਅਜੋਕੇ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਢਾਲ ਲਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਇੰਟਰਵਿਊ, ਭਾਸ਼ਨ ਇੱਕ ਹੱਡੇ-ਵਰਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵਰਗੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਸਥਾਪਿਤ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ ਤੇ ਇੱਕ ਆਗੂ, ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਵਾਂਗ ਵਿਚਰਿਆ।

ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਫਗਵਾੜਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਹੱਡੇ ਵਰਤੇ ਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਭਰਪੂਰ, ਊਰਜਾਵਾਨ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਉਸ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਉਸਦੇ ਐਲਾਨ ’ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਵਰਤ ਤੇ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਭਾਸ਼ਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੈਰਾਂ ਪਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਹੇ। ਉਸ ਦਾ ਅੱਜ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਕਣ ਨਾਲੋਂ ਜੂਝਦੇ ਹੋਏ ਮਰਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਹੋ ਮਕਸਦ ਹੈ।

ਸਿਆਸਤ, ਦੋਸਤ-ਦੁਸ਼ਮਣ, ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਤਬਦੀਲੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਖੂਬ-ਸੂਰਤ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਲੋਕ, ਹਲਾਤ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਹੀ ਸਫ਼ਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜੀ ਦੇ ਸੁਫ਼ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦੀ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਬੁੱਧੀਮਾਨ, ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ, ਅਗਾਂਹਵਧੂ, ਨਵੀਂਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ, ਨਵੀਆਂ ਉਮੰਗਾ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਵਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਸਫ਼ਲ ਸੈਨਾਪਤੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸੀਮ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਸ. ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹੀ।

ਪੰਜਾਬ ’ਚ ਅਕਾਲੀ-ਬਸਪਾ ਗਠਜੋੜ ਤੇ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ 10 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਆਏ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸਿਰਫ 4 ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਆਈਆਂ ਤਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ, ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ, ਸਮਰਥਕਾਂ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਲਈ ਸਿਰੇ ਦਾ ਨਮੋਸ਼ੀ ਭਰਿਆ ਚੋਣ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਾਝੇ ਦਾ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਜਰਨੈਲ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਭਾਵੇਂ ਆਪ ਹਾਰ ਗਿਆ, ਪਰ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਸਵਾਣੀ ਤੋਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਹਲਕਾ ਮਜੀਠਾ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਿੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਲਕਾ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਦਾਖਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕੰਮ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਾਰਕਾਂ ਤੇ ਨਰੇਗਾ ਯੋਜਨਾ ਕਾਰਨ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਯਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੀਡੀਆਂ ’ਚ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣਦਾ ਰਿਹਾ ! ਉਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ। ਤੀਜਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਬੰਗਾ (ਰਿਜ਼ਰਵ) ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੁੱਖੀ ਮੁੜ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵਿਧਾਇਕ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੋਂ ਦੋਵੇਂ ਵਾਰ ਜਿੱਤੇ, ਪਰ ਉਹ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਾਥੀ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵੀ ਲੜੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ’ਤੇ ਚੋਣੀ ਲੜੀ। ਡਾ. ਸੁੱਖੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਰੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜੋ ਚੋਣ ਗਠਜੋੜ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਧੁਰਾ ਨਾ ਵੀ ਰਹੇ, ਪਰ ਬੰਗਾ ਹਲਕਾ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ, ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚੱਲੀ ਸੁਨਾਮੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਡਾ. ਸੁੱਖੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ (ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ) ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਇੱਕ ਤਹਿਸੀਲ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤੇ ਹੁਣ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਜਨਰਲ) ਸੀਟ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਹਲਕਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 42ਗ਼ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਗਠਜੋੜ ਦੀ 'ਪਵਿੱਤਰਤਾ’ ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਵਾਹਿਦ ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੌਜਵਾਨ, ਜੁਝਾਰੂ, ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਤੇ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਬਹੁਜਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਡਾ. ਨਛੱਤਰ ਪਾਲ ਰਾਹੋਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ, ਇਕਲੌਤਾ ਜੇਤੂ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣਾਇਆ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ-ਬੰਗਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1985 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 18 ਹਜਾਰ (ਮਰਹੂਮ ਹਰਭਜਨ ਲਾਖਾ) ਤੇ 12 ਹਜਾਰ (ਮਰਹੂਮ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕੈਂਥ) ਨੇ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਹੁਣ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਬੀਬੀ ਗਨੀਵ ਕੌਰ ਮਜੀਠੀਆ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਯਾਲੀ ਤੇ ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੁੱਖੀ ਹੋਣਗੇ। ਉੱਥੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਇੱਕਲੌਤੇ ਡਾ. ਨਛੱਤਰ ਪਾਲ ਰਾਹੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨਗੇ। ਡਾ. ਨਛੱਤਰ ਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਸੁਫ਼ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਸਾਕਾਰ ਦਿਸਣਗੇ। ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਅੰਧੇਰ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ, ਵਰਕਰਾਂ ਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਸਨਿਮਰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮਜਬੂਤੀ ਰਾਹੀਂ ਤੇ ਬਦਲਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦ ਨੂੰ ਢਾਲ ਕੇ ਸੱਤਾ ਦੀ ਚਾਬੀ ਲੈਣੀ ਹੀ ਪੈਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਕਲਪ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੇ ਕੀਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ’ਤੇ...।

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਦੂ ਉਹ ਜੋ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਬੋਲੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ’ਚ ਐਤਕੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਜਾਦੂ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਬੋਲਿਆ। ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਹ ਵੀ ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਤੋਂ ਹਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਸਾਬਕਾ 5 ਵਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਦੋ ਹੋਰ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਮਾਊਂਟ ਐਵਰੈਸਟ ਵਾਂਗ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸਿਆਸਤ ਦੀਆਂ ਪੌੜ੍ਹੀਆਂ ਵਾਲੇ ਵੀ ਥਾ ਦੇਣੀ ਧੜੰਮ ਕਰਦੇ ਡਿੱਗ ਪਏ।

ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਜਿਸ ਨੇ 111 ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਇੱਕ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਸੀਟਾਂ ਹਾਰ ਗਏ। ਪਤਨੀ ਤੇ ਭਰਾ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦਿਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ 5 ਵਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, 120 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਉੱਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਪਟਿਆਲਾ ਰਿਆਸਤ ਦਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਬੀਬੀ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਚਰਚਿਤ ਚਿਹਰਾ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀ-ਠੀਆ, ਲੁਧਿਆਣੇ ’ਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਤੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦੀ ਕਦੇ ਤੂਤੀ ਬੋਲਦੀ ਸੀ, ਖਜਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸਪੀਕਰ ਰਾਣਾ ਕੇ.ਪੀ. ਸਿੰਘ, ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਬਸਪਾ ਦਾ ਰੌਸ਼ਨ-ਏ-ਚਿਰਾਗ ਸ. ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹੀ ਵੀ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰ ਗਏ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤ-ਬਹੁਜਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਵੀ ਖੁਦ 8 ਵਾਰ ਹਾਰੇ, ਸਿਰਫ ਦੋ ਵਾਰ ਹੀ ਜਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਜੇਕਰ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਰੇ ਹਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇੱਕ 'ਚੀਸ’ ਸੀ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1952 ਤੇ 1954 ਵਿੱਚ ਹਾਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਮਾਜ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਲੋਚਦੇ ਹਨ, ਲੜਦੇ ਸਨ, ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਵੀ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। 1885 ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ’ਚ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ ? 1920 ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਇਆ? 1925 ਵਿੱਚ ਜਨਸੰਘ ਤੋਂ ਬਣੀ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ’ਚ ਕੀ ਬਣਿਆ। ਜੇ 1984 ’ਚ ਬਣੀ ਬਸਪਾ ਦਾ ਜੇ 1992 ’ਚ 9 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1997 ਤੇ ਫਿਰ 2022 ’ਚ ਫਿਰ ਇੱਕ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਬਬਾਲ ਕਾਹਦਾ ?

1995 ’ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਐਟਲਾਂਟਾ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਪਿੰਨ ਕੋਡ ਸੀ ਕਿ 'ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿੱਤਣਾ ਨਹੀਂ। ਜਿਹੜੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਜਿੱਤਦੇ ਵੀ ਹਨ।’

ਕੀ ਇਹ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਲੱਗਦਾ ? ਜ਼ਰਾ ਸੋਚਣ, ਸਮਝਣ ’ਤੇ ਅੰਤਰ ਝਾਤ ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਕੁੱਝ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਬਾਕੀ 2024 ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਰਾਵਾਂ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਦਾ ਵਕਤ ਹੈ। ਜ਼ਰਾ-ਦੇਖਿਓ !
ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਜਮਾਨਤਾਂ ਜ਼ਬਤ

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਰਸ਼ਪਾਲ ਰਾਜੂ, ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ, ਪ੍ਰਸ਼ੋਤਮ ਅਹੀਰ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਸਿੱਧੂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਤੇ ਕਸ਼ਮਕੱਸ਼ ਉਪਰੰਤ ਬਣਾਈ ਪੰਜਾਬ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਮਾਜ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਚੱਬੇਵਾਲ ਤੋਂ 1239, ਫਗਵਾੜਾ ਤੋਂ 1111, ਆਦਮਪੁਰ ਤੋਂ 5751 ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਚੁਰਾਸੀ ਤੋਂ 1927 ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਇੱਥੇ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਜ਼ਾਦ ਤੌਰ ’ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜਮਾਨਤਾਂ ਜ਼ਬਤ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਮਨਰੇਗਾ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਬੰਧੀ 99।81 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਸਟਰ ਰੋਲ ਅਪਡੇਟ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ

ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮਨਰੇਗਾ ਤਹਿਤ ਚਾਲੂ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ 12।06 ਲੱਖ ਮਾਨਵੀ ਦਿਹਾੜੀਆਂ ਦਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ- ਡੀਸੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਰੰਗਲ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ- ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਗਾਰੰਟੀ ਐਕਟ (ਮਨਰੇਗਾ) ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲੱਗੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ (ਐਸ। ਬੀ। ਐਸ।) ਨਗਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮਨਰੇਗਾ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ 99।81 ਫੀਸਦੀ ਮਸਟਰ ਰੋਲ, ਐਮ ਆਈ ਐਸ ਪੋਰਟਲ ’ਤੇ ਅੱਪਡੇਟ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮੋਹਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਜੋਂ ਉਭਰਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਰੰਗਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ (ਐਮ ਆਈ ਐਸ) ’ਤੇ 99।81 ਮਸਟਰ ਰੋਲ ਅੱਪਡੇਟ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਮਨਰੇਗਾ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਪੋਰਟਲ ’ਤੇ ਮਸਟਰ ਰੋਡ ਅਪਡੇਟ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਮਨਰੇਗਾ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਸਿੱਧੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੋਣ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ 12।06 ਲੱਖ ਮਾਨਵੀ ਦਿਹਾੜੀਆਂ ਦਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ 26700 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮਨਰੇਗਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਲੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 47।10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ’ਤੇ ਮਸਟਰ ਰੋਲ ਅੱਪਡੇਟ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਰੇਗਾ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਡੀ ਸੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਨਰੇਗਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 100 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਰੰਗਲ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਨਰੇਗਾ ਤਹਿਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਨਰੇਗਾ ਸਕੀਮ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਵਿਕਾਸ) ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਵਰਕਸ ਮੈਨੇਜਰ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਆਈ ਟੀ ਮੈਨੇਜਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

- ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ

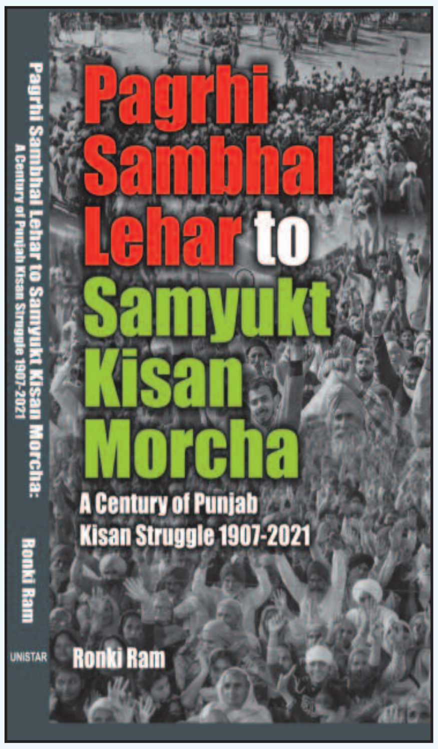

Book Available

http://www.unistarbooks.com/home/5512-pagrhi-sambhal-lehar-to-samyukt-kisan-morcha.html

http://www.unistarbooks.com/home/5512-pagrhi-sambhal-lehar-to-samyukt-kisan-morcha.html

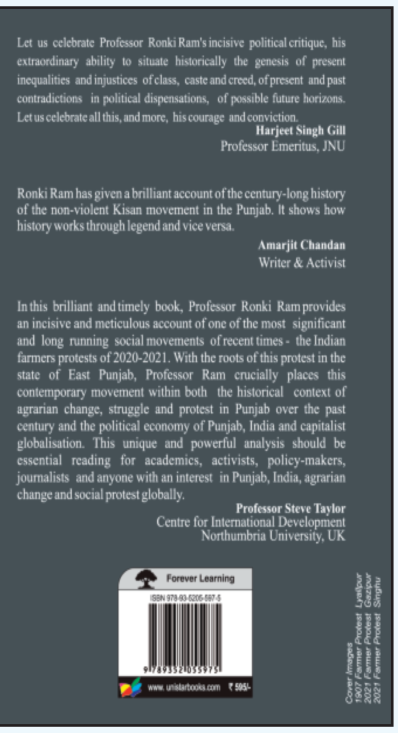

Let us celebrate Professor Ronki Ram's incisive political critique, his extraordinary ability to situate historically the genesis of present inequalities and injustices of class, caste and creed, of present and past contradictions in political dispensations, of possible future horizons. Let us celebrate all this, and more, his courage and conviction.

Harjeet Singh Gill
Professor Emeritus, JNU

Ronki Ram has given a brilliant account of the century-long history of the non-violent Kisan movement in the Punjab. It shows how history works through legend and vice versa.

Amarjit Chandan
Writer & Activist

In this brilliant and timely book, Professor Ronki Ram provides an incisive and meticulous account of one of the most significant and long running social movements of recent times - the Indian farmers protests of 2020-2021. With the roots of this protest in the state of East Punjab, Professor Ram crucially places this contemporary movement within both the historical context of agrarian change, struggle and protest in Punjab over the past century and the political economy of Punjab, India and capitalist globalisation. This unique and powerful analysis should be essential reading for academics, activists, policy-makers, journalists and anyone with an interest in Punjab, India, agrarian change and social protest globally.

Professor Steve Taylor
Centre for International Development
Northumbria University, UK

Forever Learning
ISBN 978-93-5205-597-5
www.unistarbooks.com ₹ 595/-

Cover Images
1907 Farmer Protest Lyallpur
2021 Farmer Protest Gazipur
2021 Farmer Protest Singhu

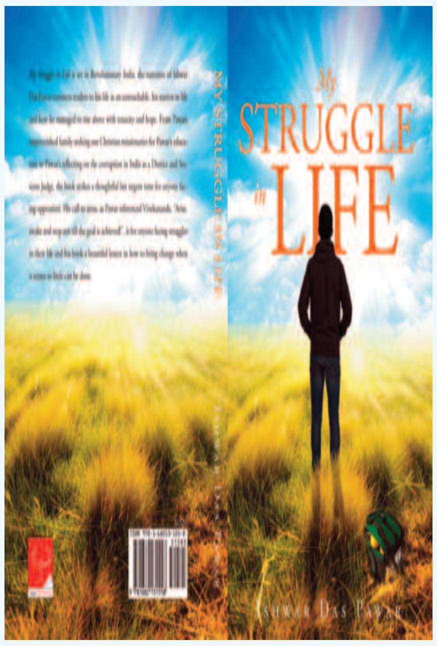

My Struggle in Life:
Das Pawar, Ishwar: 9781682131558:
Amazon.com: Book

ਵਿਅੰਗ

ਮੰਥਨ ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ

ਮੰਗਤ ਕੁਲਜਿੰਦ
91 94177-53892

ਜਿਉਂ ਹੀ ਡਾ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਬੀਮਾਰੀ ਨੇ ਕੱਕੋ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਬ੍ਰੇਕਫਾਸਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਜੁਵਾਬ ਦਿੱਤਿਆਂ ਕੱਕੋ ਨੇ ਤਿਰਛੀ ਨਜ਼ਰ ਸੁੱਟੀ। ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਸਮਝ ਤਾਂ ਗਿਆ ਕਿ ਦਾਲ 'ਚ ਕੁਝ ਕਾਲਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਕਾਲਾ ਕੀ ਸਾਰੀ ਦਾਲ ਹੀ ਕਾਲੀ ਸੀ, ਹੋਇਆ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਤੜਕੇ ਤੜਕੇ ਹੀ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਨੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਖੋਲ੍ਹ ਲਈ। ਕਿਸੇ ਸੋਹਣੀ ਸੁਨੱਖੀ ਅਬਲਾ ਦੀ ਪਾਈ ਪੋਸਟ, 'ਲਓ ਜੀ, ਤਾਜ਼ਾ ਤਾਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸੁਆਦੀ ਬ੍ਰੇਕਫਾਸਟ ਕਰੋ' 'ਤੇ ਕਮੈਂਟ ਲਿਖ ਬੈਠਾ,'ਵਾਹ ਜੀ ਵਾਹ! ਸੁਆਦ ਈ ਆ ਗਿਆ ਲਜ਼ੀਜ਼ ਬ੍ਰੇਕਫਾਸਟ ਕਰਕੇ' ਅਤੇ ਇਹੀ ਕਮੈਂਟ ਕੱਕੋ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਅੱਖਾਂ ਪਾ ਬੈਠਾ।ਕੱਕੋ ਵੱਲੋਂ ਸੁਆਦਾਂ ਭਰਿਆ ਲੰਚ ਦਾ ਭਾਰਾ ਜਿਹਾ ਮੀਨੂੰ ਹਵਾ 'ਚ ਤੈਰਿਆ," ਬ੍ਰੇਕਫਾਸਟ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਰ ਹੀ ਲਿਆ ਹੁਣ ਲੰਚ ਵੀ ਫੇਸ ਬੁੱਕ ਤੇ ਕਰ ਲੈਣਾ।" ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਪਰਸ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਜਿਹਾ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ,"ਮੈਂ ਤਾਂ ਚੱਲੀ ਹਾਂ, ਪ੍ਰਧਾਨਾ ਜੀ ਨੇ ਬੁਲਾਇਐ, ਮੰਥਨ ਕਰਨੈ!"

"ਹੈਂ ਮੰਥਨ! ਥੋਡੇ ਕਿਹੜੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਢਹਿ ਗਏ? ਨਾ ਹੀ ਅਜੇ ਕੋਈ ਚੋਣਾਂ ਨੇ ਥੋਡੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ।"

"ਢਹੇ ਤਾਂ ਨ੍ਹੀਂ ਪਰ ਢਹਿਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਤਾਂ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ।ਲੱਗਦੈ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੋਈ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਬੁਰਦਸ਼ਾ ਦਾ ਸਾਡੇ ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ। ਬਿਹਤਰ ਇਹੀ ਹੈ ਬਈ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਅੱਗਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈਏ, ਫਿਰ ਭਾਲਦੇ ਫਿਰਾਂਗੇ ਰੇਤ 'ਚੋਂ ਕਿਰੀ ਖੰਡ ਨੂੰ।"

"ਉਂਝ ਹੋ ਵੀ ਸਕਦੈ ਕੱਕੋ, ਵੇਖ ਨਾ ਜਦੋਂ ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਈ ਐ ਉਦੋਂ ਦੀਆਂ ਤੁਸੀਂ ਚਾਰ ਪੰਜ ਜਣੀਆਂ ਚਿੱਚੜ ਵਾਂਗ ਚੁੰਬੜੀਆਂ ਬੈਠੀਆਂ ਹੋਂ।।ਨਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਦਿੰਨੀਓਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਪਰ ਇਤਿਹਾਸ ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦੈ।"

"ਚੰਗਾ ਚੰਗਾ, ਢਕੇ ਰਹੋ। ਮੈਂ ਵੀ ਜਾਣਦੀ ਆਂ- ਥੋਡੀ ਸਭਾ ਕੀ ਕਰਦੀ ਐ? ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੀ ਐ?"

"ਕੱਕੋ ਤੂੰ ਤਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਸੋਚ ਗੀ, ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਐ ਬਈ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਥਨ! ਕੋਈ ਤੁਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਉਂਝ ਥੋਡੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਤੂਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋਲਦੀ ਸੀ ਹੁਣ ਉਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਪਰ ਉਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਈ ਜਵਾਨ,ਨਵਾਂ ਜ਼ੋਸ਼,ਨਵਾਂ ਖ਼ੂਨ, ਨਵਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸੀ ਥੋਡੇ ਵਿੱਚ।ਪਰ ਥੋਡਾ ਵੀ ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ।ਆਹ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਈ ਮੁੱਠੀ 'ਚ ਥੁੱਕੀ ਫਿਰਦੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵੀ ਚੰਗਾ ਵਾਹਨ ਬਣ ਗਿਆ- ਘਰਾਂ 'ਚ ਲੁਕੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦਾ।"

"ਉਹੀ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਤਾ ਨ੍ਹੀਂ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਐ? ਜਦ ਕਿ ਲੋਕ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਸਾਡੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਕੀ, ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਅਸ਼ ਅਸ਼ ਕਰ ਉਠਦੇ ਤੇ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।ਨਾਲੇ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਧਾਨਾ ਜਿਹੜੀ ਜੰਮੀ ਹੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਧਨੰਤਰਾਂ ਦੇ ਘਰੇ ਐ, ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਜਿਹਨੂੰ ਉਹਨੇ ਜੱਫਾ ਮਾਰ ਲਿਆ, ਉਹਦੇ ਜੱਫੇ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਨਹੀਂ ਸਕੀ। ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ਤਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਧਾਨਾ ਨੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਚਾਣਕਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਤ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਐ..."

"ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਬੜੀ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ਤਾ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਦੂਰ-ਕਲੇਸ਼ਾਂ ਵਾਲੀ ਵੀ।"

"ਹੈਂ! ਕੀ ਕਿਹਾ?" ਜਿਉਂ ਹੀ ਕੱਕੋ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਦੀਆ ਕਿਨਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, ਝੱਟ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਨੇ ਪੈਂਤੜਾ ਬਦਲਿਆ, "ਓ...। ਨਹੀਂ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਕਲੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਵੇਖੋ ਨਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਸੁਖੀ ਵੱਸਣ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਐ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੱਸ-ਸਹੁਰੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਕਾਰਨ ਖਾਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ ਦਰ ਦਰ ਧੱਕੇ। ਸੁਣਿਐ, ਉਂਝ ਕੱਟੇ-ਕੁਟੇ ਦਾਨ ਕਰਕੇ ਮਨ ਦੇ ਡਰ ਵੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਤੇ ਚੰਦਰੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵੀ ਪੱਤਰਾ ਵਾਚ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।"

"ਥੋਡਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹਦਾ ਇਲਮ ਨ੍ਹੀਂ? ਅੱਜ ਬੁਲਾਇਐ ਕਿਸੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ,ਕਰ ਲਾਂ ਗੀਆਂ ਇਹ ਵੀ। ਐਵੇਂ ਲੇਟ ਕਰਾਈ ਜਾਨਿਓ ਹੋਰ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ। ਹਾਂ... ਲੰਚ ਕਰ ਲਿਓ- ਫੇਸ ਬੁੱਕ ਤੇ ਹੀ।"

'ਅੱਜ ਤਾਂ ਰੱਬ ਨੇ ਛੱਪਰ ਫਾੜ ਕੇ ਮੌਕਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ- ਚਲੋ ਯਾਰਾਂ ਦੋਸਤਾ ਨਾਲ ਚੱਲਦੇ ਆਂ ਕਿਸੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ 'ਚ ਖਾਣਾ ਖਾਣ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਹੀ ਫੋਨ ਕਰੀਏ ਜਦੋਂ ਦੀ ਸਭਾ ਛੱਡੀ ਐ ਕਦੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਬੈਠ ਇਨਜੁਆਏ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ 'ਚ ਰਹਿੰਦੈ ਨੇ।' ਮੁਬਾਈਲ ਮਿਲਾਇਆ, ਆਊਟ ਆਫ ਰੇਜ਼, ਵਾਰ ਵਾਰ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।' ਕਿਧਰ ਗਿਆ ਯਾਰ ਅੱਜ? ਚੱਲੋ ਭਾਬੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹਾਂ।' ਘਰ ਵਾਲੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ, "ਭਰਾ ਜੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੱਲ ਦੇ ਜਦੋਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਆਏ ਨੇ ਹਊ-ਬੜੱਕੇ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਉਠਦਿਆਂ ਹੀ ਮੁਬਾਈਲ ਨੂੰ ਵਕਤ ਪਾ ਦਿੱਤਾ, ਚਾਹ ਨ੍ਹੀ ਪੀਤੀ, ਰੋਟੀ ਨ੍ਹੀ ਖਾਧੀ, ਉਚੀ ਉਚੀ ਬੋਲਦੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਏ।"

"ਥੋਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਨ੍ਹੀ ਕੁਝ ਕਿ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਜਾਂ ਥੋਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇ?"

"ਕੋਈ ਮੰਤਨ ਮੁੰਤਨ ਕਹੀ ਜਾਂਦੇ ਸੀ, ਕਰਨੈ ।"

"ਭਾਬੀ ਜੀ ਮੰਤਨ ਨਹੀਂ, ਮੰਥਨ ਆਹਦਾ ਹੋਊ "

"ਹਾਂ ਹਾਂ ਇਹੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ"

"ਐਂ ਨ੍ਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਬਈ ਕਿੱਥੇ ਕਰਨੈ।"

"ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ ਇਕੋ ਥਾਲੀ ਦੇ ਚੱਟੇ ਬੱਟੇ ਹੋਂ, ਦੱਸ ਕੇ ਥੋਹੜਾ ਜਾਣਿਓ ਕਿਤੇ? ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਹਿੰਦਿਉ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੀ ਅੱਜ ਮੀਟਿੰਗ ਹੈ।"

ਤੇ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੇ ਥੋਹੜਾ ਜਿਹਾ ਰਾਜਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ,ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਿਆਂ ਘੇ-ਰਆਂ ਨੂੰ ਸੰਨ ਲਾਉਣ ਦੀ ਤਾਕ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ "ਕਿੱਥੇ ਗਏ ਨੇ, ਇਹ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਉਹਨਾਂ ਪਰ ਦਿਮਾਗ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅੱਜ ਹੈਂਗ ਹੋਇਆ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਹੱਥੋਂ ਖਜ਼ਾਨਾ ਖੁਸਣ ਵਾਲੈ, ਅੱਗੇ ਉਤਰ ਕਾਟੋ ਮੈਂ ਚੜਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕੇਕਾਂ 'ਚੋਂ ਬੁਰਕੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਕੇਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੱਕਣੇ, ਬੁਰਕੀਆਂ ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ? ਇਸੇ ਲਈ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠ ਕੇ ਮਹਿਲ ਨੂੰ ਡਿੱਗਣੋਂ ਬਚ-ਾਉਣ ਲਈ ਮੰਥਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।ਨਾਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਦਿਨੇ ਤਾ ਮੰਥਨ ਦਾ ਸੁਆਦ ਈ ਨਹੀਂ ਆਉਣੈ... ਸ਼ਾਮ ਢਲੇ ਈ... ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲੂ।"

ਤੇ ਬਾਕੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਦਿਲ-ਤੋੜੂ ਕਨਸੋਆਂ ਮਿਲੀਆਂ।

ਡਾ।ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦਾ ਅੱਜ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ 'ਚ ਵੀ ਮਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਕਿਉਕਿ ਸੁਭਾ ਤੋਂ ਜਿਤਨੀਆਂ ਮਾਈਆਂ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਆਈਆਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਦਾ ਢਿੱਡ ਹਲਕਾ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾ। ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਬੈਠਕੇ ਨੂੰਹ-ਚੁਗਲੀਆਂ, ਗੁਆਂਢਣ ਚੁੱਗਲੀਆਂ, ਪਿੰਡ 'ਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਅੰਡਰ ਗ੍ਰਾਊਂਡ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਖੱਲਾਂ-ਖੂੰਜਿਆ 'ਚ ਛਿਪੇ ਕਿੱਸੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸੁਣਾ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਅੱਜ ਹਰ ਇਕ ਆਉਂਦਿਆ ਹੀ ਡਾ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ, "ਵੇ ਭਾਈ ਡਾਕਟਰਾ, ਜਲਦੀ ਦਵਾਈ ਦੇਦੇ ,ਅੱਜ ਮੈਂ ਤਾਂ ਸੰਬੂਰੇ ਦੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨੀ ਐ। ਉਹ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰੀ ਆਪ ਪਸ਼ੇਮਾਨ ਹੋਈ ਬੈਠੀ ਐ, ਕਹਿੰਦੀ ਐ ਜਦੋਂ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚੋਂ ਜੱਗੋਂ ਤੇਰਵੀਂ ਹਾਰ ਦਾ ਟੋਕਰਾ ਚੱਕ ਲਿਆਏ ਨੇ, ਮੰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਰਟ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਨੇ। ਆਜੋ ਭੈਣੋਂ ਆਪਾਂ ਵੀ ਨੂੰਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ 'ਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਮੰਥਨ ਕਰ ਲਈਏ।ਇਸੇ ਲਈ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ ਨਹੀਂ ਸਮਾਂ।"

'ਖਾਣੇ ਦੇ ਆਸਾਰ ਤਾਂ ਕੱਕੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 'ਡਿਮ' ਕਰ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂ ਨਾ ਘਰ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਿਬੇੜ ਲਈਏ,ਚਾਰ ਕਿੱਲੇ ਕਣਕ ਰੰਗ ਵਟਾਈ ਖੜੀ ਐ, ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਲੇਬਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਲਈਏ' ਤੇ ਜਿਉਂ ਹੀ ਡਾ।ਮੰਗੁ ਰਾਮ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੈਣ-ਬਸੇਰਿਆਂ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਉਥੇ ਕਾਂ ਹੀ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ।ਸ਼ੁਕਰ ਸੀ ਇਕ ਮਾਤਾ ਮੰਜੇ ਤੇ ਬੈਠੀ ਮਿਲ ਗਈ, "ਭਾਈ ਕਿੱਥੇ ਗਏ ਨੇ ਸਾਰੇ।"

"ਡਾਕਟਰ ਭਈਆ, ਵੋ ਕਹਿਤੇ ਥੇ ਕੋਈ ਮੰਥਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਨੈਹਰ ਕਿਨਾਰੇ ਚਲਤੇ ਹੈਂ।" "ਉਹ ਕਿਸ ਲੀਏ ਮਾਤਾ?"

"ਕਹਿਤੇ ਥੇ ਅਬ ਤੋ ਬੜੇ ਬੜੇ ਲੀਡਰ ਨੇਤਾ ਭੀ ਕਰ ਰਹੇਂ ਹੈਂ,ਆਪਾਂ ਵੀ ਕਰ ਲੇਤੇ ਹੈਂ, ਅਗਰ ਹਾੜੀ ਕਾਟਨੇ ਲਗ ਗਏ ਤੋ ਮੌਕਾ ਨਹੀ ਮਿਲੇਗਾ।"

"ਪਰ ਮਾਈ ਬੜੇ ਬੜੇ ਨੇਤਾ ਤੋ ਮੰਥਨ ਇਸ ਲੀਏ ਕਰਤੇ ਨੇ ਕਿ ਵੋ ਚੋਣ-ਅਖਾੜੇ 'ਚ ਢਹਿ ਗਏ ਨੇ ਔਰ ਉਨਕਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।"

"ਭਈਆ ਹਮਾਰਾ ਭੀ ਤੋ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਜਬ ਲੋਗ ਕਾਮ ਕਰਵਾ ਲੇਤੇ ਹੈਂ, ਪੇਸੇ ਦੇਤੇ ਨਹੀਂ, ਭੌਂਕਤੇ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ ਉਨ ਕੇ ਮਗਰ।"

ਇੱਥੇ ਵੀ ਮਿਹਨਤ ਪੱਲੇ ਨਾ ਪਈ ਤਾਂ ਭਰੇ ਜਿਹੇ ਮਨ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ,'ਚੱਲੋ ਬੇਟੇ ਦਾ ਸਕੂਲੋਂ ਨੰਬਰ ਕਾਰਡ ਈ ਲੈ ਆਈਏ।' ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਹੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਾਲ ਜੀ ਬੜੀ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਿਲੇ, "ਬਈ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਹੈ ਡਾ ਸਾਹਿਬ ਤੁਹਾਡੀ, ਥੋਨੂੰ ਹੀ ਯਾਦ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਸੀ।ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਉਤਾਂਹ ਈ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਲੱਗਦੈ, ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮੂੰਹ ਪਰਨੇ ਡਿੱਗੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਕਬੂਲੀ ਬੈਠੇ ਨੇ। ਦਰਦ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਹੋ ਰਿਹੈ ਕਿ ਲੱਗਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਲਾਂ ਵਾਂਗ ਸਿਰ ਹੀ ਫਟ ਜਾਊ। ਦੇਉ ਕੋਈ ਗੋਲੀਆਂ ਗਾਲੀਆਂ..."

"ਜਨਾਬ ਗੋਲੀਆਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੇ ਦਊਂ, ਪਰ ਗਾਲੀਆਂ... ਉਹ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਸਰਈਆਂ ਨੂੰ... ਨਾ ਜੀ ਨਾ..."

"ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਹਾਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨ੍ਹੀਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਦਾ ਕੋਰੋਨੇ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਕਰਕੇ ਘਰੇ ਰਹਿਣਾ ਪਿਐ, ਘਰ ਨਾਲ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਮੋਹ-ਮੁਹੱਬਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਸਕੂਲੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਆਉਣ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ... ਇਸ ਲਈ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਕੁਝ ਤਾਲਮੇਲ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਰਿਹਾ। ਵੈਸੇ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਬਣਾਇਐ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ- ਮੰਥਨ ਕਰਨ ਦਾ।ਬੱਸ ਚਾਹ ਪਕੌੜੇ ਮੰਗਵਾਏ ਨੇ, ਆ ਈ ਰਹੇ ਨੇ ਫਿਰ ਬਹਿਣੇ ਆ ਮੰਥਨ ਕਰਨ..."

"ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦ ਲਉ ਸਕੂਲੇ, ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਅ ਵੀ ਲੱਗ ਜੂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਵੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੇ।"

"ਉਹੀ ਤਾਂ ਤੜਕੇ ਦੇ ਕਰੀ ਜਾਨੈ ਆਂ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫੋਨ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੈਸੇਜ਼, ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰੇ ਪੀਅਨ ਭੇਜਿਆ ਪਰ ਹਰ ਇਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਇਕੋ ਈ ਉਤਰ, 'ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸਕੂਲੇ ਅੱਜ, ਮੰਥਨ ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾਂ'।"

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੁਮਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆਈ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਹੁਣ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਧਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਨਤਾ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਰੁਟੀਨ ਹੈਲਪ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹੱਥ ਖਿੱਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈੱਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ ਦੀ ਰਕਮ ਰੋਕ ਲਈ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ 1987 'ਚ ਸੋਧ ਕਰੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਿਲੇ ਫੰਡ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ ਮਾਫ਼ੀ 'ਚ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਸਖ਼ਤੀ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕੰਮ ਲਈ ਪੈਸਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਵਿਚ ਖਰਚ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ 1987 'ਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਵੀ 1200 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਫੰਡ ਰੋਕ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪੈਸਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ ਮਾਫ਼ੀ 'ਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ 'ਚ ਸੋਧ ਕਰ ਲੈਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਮਨ ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਚ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿੰਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ 'ਤੇ ਛਪੀਆਂ ਫਿਲਮੀ ਜਿਲਦਾਂ

(ਸਕੂਲੀ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ 'ਤੇ ਫਿਲਮੀ ਐਕਟਰਾਂ 'ਤੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋ ਵਾਲੀਆਂ ਜਿਲਦਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ)

ਪ੍ਰਮੋਦ ਧੀਰ ਜੈਤੋ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਕੂਲੀ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ 'ਤੇ 'ਆਦਰਸ਼' ਦੀ ਥਾਂ 'ਅਨੈਤਿਕਤਾ' ਪਰੋਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। 'ਵਿਦਿਆ ਵਿਚਾਰੀ ਤਾਂ ਪਰਉਪਕਾਰੀ' ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗੇਟਾਂ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬਸਤਿਆਂ ਵਿਚ ਜੋ ਕਾਪੀਆਂ (ਨੋਟ ਬੁੱਕਸ) ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿਲਦਾਂ 'ਤੇ ਫਿਲਮੀ ਐਕਟਰਾਂ, ਐਕਟਰਸਾਂ, ਗਾਇਕਾਂ, ਮਾਡਲਾਂ, ਖਿਡਾਰੀਆਂ, ਫਿਲਮਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਛਪੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਮਨ ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਚ ਇਕਾਗਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿਲਦਾਂ 'ਤੇ 'ਸਰਦਾਰਾ ਮੇਰੀ ਕਾਲੀ ਗੁੱਤ ਨੇ ਡੰਗ ਸੱਪਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਏ ਹੋਏ ਨੇ', 'ਸਾਨੂੰ ਬੱਲੀਏ ਨੀਂ ਦੇਖ-ਦੇਖ ਕੇ ਸਿੱਖੇ ਸ਼ੇਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨੇ' ਅਤੇ ਘੁੰਮਣ ਘੁਮਾਉਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਥਾਰ ਰੱਖੀ ਐ, ਬੁਲਟ ਤਾਂ ਰੱਖਿਐ ਪਟਾਕੇ ਪਾਉਣ ਨੂੰ' ਜਿਹੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਛਪੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਪੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਿਲਦਾਂ 'ਤੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਮੁਖੜੇ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵੀ ਲਿਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗਾ ਅਤੇ ਭੜਕੀਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਪਹਿਚਾਨਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਕੂਲੀ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਫਿਲਮ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਵਾਲੀ ਸੀ.ਡੀ. ਦਾ ਕਵਰ ਪੇਜ਼ ਹੈ। ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕੂਲੀ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾ ਇਹ 'ਰੂਪ' ਨਾ ਸਿਰਫ ਬਾਲ ਮਨਾਂ ਦੀ 'ਮਨੋਦਿਸ਼ਾ' ਅਤੇ 'ਮਨੋਦਸ਼ਾ' ਨੂੰ ਹੀ

ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲੀ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਦਿਅਕ ਮਾਹੌਲ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਕੂਲੀ ਕਾਪੀ 'ਤੇ ਬਣੇ ਗਾਣੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖ ਕੇ ਬੱਚੇ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਉਹੀ ਗਾਣਾ ਗੁਣਗੁਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਉਸੇ ਗਾਣੇ,ਐਕਟਰ,ਗਾਇਕ ਆਦਿ ਦੇ ਫਿਮਾਂਕਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਾਪੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗਾਇਕਾਂ, ਅਦਾਕ-ਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਿਲਦਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਗਾਇਕਾਂ, ਅਦਾਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਘਰ ਘਰ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਬੱਚੇ ਤੱਕ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਬੜ੍ਹੀ ਤਰਾਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਹਾਨ ਨਾਇਕਾਂ, ਸੂਰਬੀਰਾਂ,ਯੋਧਿਆਂ,ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ,ਜਰਨਲ ਨਾਲਿਜ਼ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਕੇ ਊਲ-ਜਲੂਲ ਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਬਸਤਿਆਂ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟੀਆ ਜਿਲਦਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਫਿਲਮੀ ਪੇਜ ਵਾਲੀਆਂ ਜਿਲਦਾਂ ਕਾਪੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਆਦਿ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿਲਦਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨੋਟ ਭੇਜ ਕੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ।

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਕਵਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 'ਅਨੈਤਿਕਤਾ' ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ 'ਆਦਰਸ਼' ਵੱਲ ਵਧ ਸਕਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਕਾਗਰਤਾ ਭੰਗ ਨਾਂ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਮਨ ਲਗਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਫਲਤਾ ਦੀਆਂ ਪਾਉੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਸਕਣ।

(ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼)

ਨੇਸਨ ਬਿਲਡਰ ਅਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਦੂੱਗਲ

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ
91-94635-53962

ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਕੌਮ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਹੋਣਾ ਉਸ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਦੁੱਗਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਨਵਰੀ 1997 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਆਰਟ ਕਰਾਫਟ ਟੀਚਰ ਭਰਤੀ ਹੋ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਆਰੰਭੀ ਅਤੇ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਬੀ.ਐਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਰੱਕੀ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਟਰ ਬਣ ਗਏ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਮੈਹਸ (ਪਟਿਆਲਾ) ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਟਰ ਤਕਰੀਬਨ 25 ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਕੇ 31 ਮਾਰਚ 2022 ਨੂੰ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਧਨੌਲੇ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਪਿਛੋਕੜ ਰੱਖਦੇ ਪਿਤਾ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਕਲਾਵੰਤੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ 4 ਮਾਰਚ 1964 ਨੂੰ ਨਾਭਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ।ਤਕਰੀਬਨ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ।ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਸਦਕਾ ਤੰਗੀਆਂ ਤਰੁਸੀਆਂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸ.ਸ.ਸ.ਸ. ਨਾਭਾ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਪੁਦਮਨ ਕਾਲਜ ਨਾਭਾ ਤੋਂ ਬੀ.ਏ. ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਨੋਕਰੀ ਦੀ ਤਮੰਨਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲਾ ਆਰਟ ਕਰਾਫਟ ਟੀਚਰ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿਗ 1984 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸ਼ਾਜਗਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨੋਕਰੀ ਦੀ ਆਸ ਨਾ ਦਿੱਸਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਚੇਰੀ ਵਿਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਰਕੁਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਖਰਚਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇਥੇ ਹੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਨੋਕਰੀ ਕਰ ਲਈ। ਕੁਰਕਸ਼ੇਤਰ ਵਿਖੇ ਹੀ 1990 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੀਲਮ ਦੁੱਗਲ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਜੋੜੇ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਗੰਧਲੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਿਆਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕੋ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ

ਬੱਚਾ 1992 ਵਿੱਚ ਬੇਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣ ਕੇ ਆਇਆ। ਦੁੱਗਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਬੇਟੀ ਸ਼ਾਕਸੀ ਦੁੱਗਲ ਜਿਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ 'ਸਰੂ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਦਾ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਉਸ ਨੇ ਮੁਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਡੀ.ਏ.ਵੀ.ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਹਿਮਾਚਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਐਮ.ਟੈੱਕ. ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਲਈ। ਨਾਭਾ ਦੇ ਹੀ ਜੰਮਪਲ ਦਿਪਾਂਸ਼ੂ ਸੋਨੀ (ਕੈਨੇਡਾ) ਨਾਲ ਸ਼ਾਕਸੀ ਦੁੱਗਲ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਹੁਣ ਉਹ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ-ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਉਹ ਪੜਾਈ ਮੁਤਾਬਕ ਵਧੀਆ ਜਾਬ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੁੱਖ 'ਚ ਧੀਆਂ ਕਤਲ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਦੁੱਗਲ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਰਾਹ-ਦਸੇਰਾ ਬਣ ਕੇ ਧੀਆਂ ਦਾ ਕਦਰਦਾਨ ਬਣ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਸੁਨੀਲ ਦੁੱਗਲ ਹਮੇਸਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।ਭਾਵੇਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਹੀ ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਥੋੜੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਦ ਦਿਲ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਵਾਰੀ ਸਟੰਟ ਵੀ ਪੈ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੂਰੀ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਖੱਤਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਖੱਤਰੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਕੱਢਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੱਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਕੂਲ ਮਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਕੂਲ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਰਨ ਲਾਕਡਾਊਨ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੀ ਦੁੱਗਲ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਖਤਰੇ'ਚ ਪਾ ਕੇ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਘਰ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਰੋਨਾ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕ ਵੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿੱਦਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਜ ਹੈ। ਉਹ ਹਰੇਕ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਹਰ ਥਾਂ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਰਬ ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਦਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸ਼ਾ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੀ ਇਸੇ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਨਾਭਾ ਗਰੇਟਰ ਨਾਭਾ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਦੁੱਗਲ ਨੂੰ ਨੇਸਨ ਬਿਲਡਰ ਅਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਵੀ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਦਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰ ਮਿਲਣਾ ਇਹ ਵੀ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਬਲ ਮਿਲਿਆ। ਦੂਜਿਆ ਦੇ ਕੰਮ ਅਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਲੋੜਵੰਦ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੁਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਲਮ ਦੁੱਗਲ ਨਾਲ ਨਾਭਾ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਬਖਸ਼ੇ।

ਦਾਨਾਬਾਦ ਦੀ ਪੁਕਾਰ

ਤੇਰੀ ਖਾਤਰ ਤੁਰਿਆ ਤੇ ਘਰੇ ਵਿਆਹ ਸੀ ਭੈਣ ਦਾ ਧਰਿਆ
ਜੋ ਕੀਤਾ ਸਾਰਾ ਜੱਗ ਜਾਣਦਾ ਜੋ ਕੁਝ ਤੈਥੋਂ ਸਰਿਆ
ਭੈਣ ਭਾਈਆਂ ਨੇ ਰੋਕਿਆ ਤੁਰ ਗਿਆ ਘੱਤ ਵਹੀਰਾਂ ਨੂੰ
ਸਾਹਿਬਾਂ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦਾ ਲੈ ਲਿਆ ਬਦਲਾ ਤੋੜ ਕੇ ਤੀਰਾਂ ਨੂੰ।

ਵੇਖ ਪੁੰਨੂ ਖਾਤਰ ਸੱਸੀ ਵੀ ਕਿਵੇਂ ਵਿਚ ਥਲਾਂ ਦੇ ਸੜ ਗਈ
ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ ਸੋਹਣੀ ਡੁੱਬ ਕੇ ਵਿਚ ਝਨਾਂ ਦੇ ਮਰ ਗਈ
ਚਾੜ੍ਹ ਅਸਮਾਨੀ ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕਰ ਗਈ ਲੀਰਾਂ ਨੂੰ
ਸਾਹਿਬਾਂ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦਾ ਲੈ ਲਿਆ ਬਦਲਾ ਤੋੜ .....

ਸੱਖਣੀ ਬੱਕੀ ਘਰੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਫਿਰੇ ਮਾਰਦੀ ਧਾਹਾਂ
ਕਿਹੜੇ ਚੰਦਰੇ ਵਕਤ ਸੀ ਤੁਰਿਆ ਨਾ ਉਹਨੇ ਕਰਿਆ ਕਿਸੇ ਸਲਾਹਾਂ
ਹੁਣ ਦੱਸ ਕੌਣ ਰੋਕੂਗਾ ਸਾਡੇ ਵਗਦੇ ਨੈਣੋਂ ਨੀਰਾਂ ਨੂੰ
ਸਾਹਿਬਾਂ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦਾ ਲੈ ਲਿਆ ਬਦਲਾ ਤੋੜ .....

ਮਿੱਟੀ ਰੁਲ ਗਿਆ ਵੀਰ ਮੇਰਾ ਉਹਨੂੰ ਹੋਣੀ ਘੇਰ ਕੇ ਲੈ ਗਈ
ਬਣ ਕੇ ਬਹਿ ਗਈ ਭਾਈਆਂ ਦੀ ਤੂੰ ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਜੋਗੀ ਰਹਿ ਗਈ
ਤੇਰੇ ਵਾਅਦੇ ਕਸਮਾਂ ਕਿੱਧਰ ਗਏ ਮੱਥੇ ਟੇਕੇ ਪੀਰਾਂ ਨੂੰ
ਸਾਹਿਬਾਂ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦਾ ਲੈ ਲਿਆ ਬਦਲਾ ਤੋੜ .....

ਸੱਤ ਜਨਮਾਂ ਤੱਕ ਪਾਪ ਨੀ ਲਹਿਣਾ ਸਿਰ ਤੋਂ ਲੰਘ ਗਿਆ ਪਾਣੀ
ਬੱਸ 'ਦੇਵ ਘੋਲੀਏ' ਵਾਲਾ ਵੀ ਤੇਰੀ ਲਿਖ ਕੇ ਛੱਡੂ ਕਹਾਣੀ
ਬਾਕੀ ਫਿੱਟ ਲਾਹਨਤਾਂ ਪਾਉਂਦਾ ਵੇਖੀ ਤੇਰੇ ਜਾਲਮ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ
ਸਾਹਿਬਾਂ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦਾ ਲੈ ਲਿਆ ਬਦਲਾ ਤੋੜ ਕੇ ਤੀਰਾਂ ਨੂੰ।

– ਦੇਵ ਘੋਲੀਆ ਖੁਰਦ (ਫਰਿਜ਼ਨੋ)
559-232-7764

ਸ਼ਹੀਦੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ

ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਮੁਗਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਹੀ ਮੁਕਾ ਦਿੱਤੀ। ਆਪਣੇ ਖ਼ੂਨੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਖੁਰਾ ਖੋਜ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣ ਚੁਣ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਹੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਸਿੰਘ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ। ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਗਏ।ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਨਿਸਚੈ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੇਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੁਲਾਈ 1, 1745 ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਕਾਲੀ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਵਿਚ ਰੋਹ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਪਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁਗਲਾਂ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਗੁਰੀਲਾ ਜੰਗ ਦਾ ਪੈਂਤੜਾ ਅਪਣਾਇਆ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੁਰੀਲਾ ਜੰਗ ਲੜੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਫਲੇ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਲੈਂਦੇ। ਸਰਕਾਰੀ ਅਮਲਾ ਜਦੋਂ ਮਾਲੀਆ ਉਗਰਾਹ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਖਜ਼ਾਨਾ ਪੂਰਾ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਮਾਲੀਆ ਜਮ੍ਹਾ ਹੋਣੋਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਬੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਸਿੰਘ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ 3-4 ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰਸਦ-ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਖਜ਼ਾਨਾ ਲੁੱਟਦੇ ਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਬੇਲਿਆਂ, ਵਾਦੀਆਂ, ਮਾਰੂਥਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪਨਾਹਗਾਰਾਂ, ਡੇਰਿਆਂ 'ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ। ਗੁਰੀਲਾ ਜੰਗ ਕੁਝ ਚਿਰ ਚਲਦੀ ਰਹੀ। ਸਰਕਾਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਇਸ ਜੰਗੀ ਪੈਂਤੜੇ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਆਖਿਰਕਾਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਕਤੀ ਸੁਲਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ 1733 ਵਿਚ ਜਕਰੀਆ ਖਾਨ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਜਗੀਰ ਅਤੇ ਪਦਵੀ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਰਕਾਰ ਵਾਸਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜੀ ਕਰ ਲੈਣਾ ਇਕ ਔਖਾ ਕੰਮ ਸੀ।

ਜਕਰੀਆ ਖਾਨ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਭਾਈ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ। ਭਾਈ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਾਹੌਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜੰਬਰ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜਿੰਮੀਦਾਰ ਸੀ। ਉਹ ਲਾਹੌਰ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕੋਤਵਾਲ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਬੜਾ ਰਸੂਖ ਸੀ। ਉਹ ਮਿਹਨਤੀ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਠੇਕੇਦਾਰ ਸਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਬੜੀ ਇੱਜਤ ਸੀ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਅਰਬੀ ਅਤੇ ਫਾਰਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਹੋਏ ਸਨ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਵੀ ਚੰਗੀ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਹ ਜਕਰੀਆ ਖਾਨ ਲਈ ਕਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਨੀਤੀਵਾਨ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਜਕਰੀਆ ਖਾਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਚੁਣਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਸੇਵਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਇਨਾਮ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਹ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਵਾਹ ਲਾ ਕੇ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਗਏ। ਇਕ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਜਾਗੀਰ ਅਤੇ ਨਵਾਬ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੰਘ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸਰਦਾਰ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਵਾਬੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੰਘ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਭਾਈ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਕਿ ਇਹ ਵਕਤੀ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੰਗੀ ਰਣਨੀਤੀ ਉਲੀਕਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਜੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੂਰ ਕੀਤੇ। ਲੰਮੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਚੱਲੀਆਂ ਤਾਂ ਮਤਾ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਨਵਾਬੀ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਦੀਪਾਲਪੁਰ, ਕੰਗਣਵਾਲ, ਝਬਾਲ ਪ੍ਰਗਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਗੀਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਕਰੀਆ ਖਾਨ ਆਪਣੀ ਚਾਲ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਕਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਮੁਗਲਾਂ ਅਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਧੀ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਾ ਰਹੀ। ਪਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੰਗੀ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰਨ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਕਰੀਆ ਖਾਨ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਲ ਫਿਰ ਆਰੰਭ ਲਈ। ਸਿੰਘ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਜੰਗਲਾਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ, ਵਾਦੀਆਂ, ਰੇਗਿਸਤਾਨਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਹਕੂਮਤ ਲਈ ਕੀਤੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਨੇਕੀ ਭੁਲਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਾਹਬਾਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ
510-781-0487

ਸਰਦਾਰ ਭਾਈ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਉਹ ਇਕ ਕਾਜ਼ੀ ਕੋਲ ਮੁਹੰਮਦ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਨੌਜਵਾਨ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਣਹਾਰ ਸੀ। ਕਾਜ਼ੀ ਉਸਦੀ ਲਿਆਕਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਕਾਜ਼ੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਸ ਰੌਸ਼ਨ ਦਿਮਾਗ ਹੋਣਹਾਰ ਗੱਭਰੂ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਵਿਚ ਲੈ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸਲਾਮ ਲਈ ਬੜੇ ਫਾਇਦੇ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਜ਼ੀ ਨੇ ਭਾਈ ਸ਼ਾਹਬਾਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਬੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਸਾਰੇ ਹੱਥਕੰਡੇ ਅਜ਼ਮਾ ਲਏ ਪਰ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਪੱਕਾ ਸੀ। ਨਾ ਤਾਂ ਧਮਕੀਆਂ ਡਰਾਵੇ ਅਤੇ ਲਾਲਚ ਉਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਬਦਲ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਜ਼ੀ ਰੋਹ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਭਾਈ ਸ਼ਾਹਬਾਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਰਾਜਪਾਲ ਕੋਲ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਏਗਾ।

ਉਸ ਕਾਜ਼ੀ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀਆਂ ਊਣਤਾਈਆਂ ਗਿਣਾਈਆਂ। ਫਿਰ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪੈਗੰਬਰ ਖਿਲਾਫ ਅਪਮਾਨ-ਜਨਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭੱਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫਿਰ ਕੋਈ ਰਹਿਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਮੌਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਭਾਈ ਸ਼ਾਹਬਾਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਝੂਠੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਲਾਹੌਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਦਮਨਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਹਕੂਮਤ ਖਿਲਾਫ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਈ ਜਾਵੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਜੁਲਾਈ 1, 1745 ਨੂੰ ਜਕਰੀਆ ਖਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਯਾਹੀਆ ਖਾਨ ਨੇ ਗੱਦੀ ਸੰਭਾਲੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਲਮ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਵੀ ਭਾਈ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਈ ਕੋਈ ਹਮਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਈ। ਉਸਨੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਦੁਖਾਂਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲੈਣ, ਨਹੀਂ ਤੇ ਚਰਖੜੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਣ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਰਖੜੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਡੂੰਘੇ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨਿਸਚੈ ਤੋਂ ਡੋਲੇ ਨਹੀਂ।

ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਾਹਬਾਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਬਚਾਅ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਚਰਖੜੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਕਰ ਚਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਸਬਰ ਨਾਲ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਤਸੀਹੇ ਝੱਲੇ। ਉਹ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਲਾਉਂਦੇ ਗਏ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਚਰਖੜੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਵੀ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ। ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਚਰਖੜੀ ਫਿਰ ਚਾਲੂ ਸੀ। ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਗੂੰਜ ਰਹੇ ਸਨ। ਚਰਖੜੀ ਚਲਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਭਰਮ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਕ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਪਿਓ-ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਦ੍ਰਿੜ ਰਹਿ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਚਰਖੜੀ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਗਈ। ਅੰਤ ਨੂੰ ਰੁਕ ਗਈ। ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਲਾਸਾਨੀ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਜਾ ਖਲੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਘਟਨਾ 25 ਮਾਰਚ 1746 ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ। ਜਦਕਿ ਭਾਈ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਉਮਰ ਸਿਰਫ 17 ਕੁ ਸਾਲ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖੀ ਧਰਮ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਠਾ ਰੱਖਿਆ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਲਾਲਚਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਗੌਰਵਮਈ ਸਿਦਕ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਲਾਮ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਈਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਕੇ ਰੱਬ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਦੇ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਅੱਜ ਹਰ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਨਿੱਤ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਹਿੱਤ ਸੀਸ ਦਿੱਤੇ, ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਵਾਏ, ਚਰਖੜੀਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ। ਇਸ ਅਨੂਠੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਣ ਰਹੇਗਾ। ਸਮੂਹ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਅਤੇ ਲਾਸਾਨੀ ਹਨ। ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।

ਅੰਤਿਕਾ: ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਸੋਚ ਦੀ ਸੇਧ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਕੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੇ ਨਾਨਕ! ਆਖ- ਹੇ ਮਨ! ਸੁਣ, ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਡਰਾਵੇ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਡਰਾਵੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਡਰਾਵਿਆਂ ਤੋਂ ਘਬਰਾਂਦਾ ਨਹੀਂ, ਉਸਨੂੰ ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੂਝ ਵਾਲਾ ਸਮਝ। ਅੰਗ 1427

ਹੇ ਭਾਈ! ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਦੋਂ ਤੋਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਸੁਖ ਵੇਖ ਕੇ ਅੰਦਰੇ ਅੰਦਰ ਸੜਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਆਦਤ ਭੁੱਲ ਗਈ ਹੈ। ਰਹਾਉ। ਹੇ ਭਾਈ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਵੈਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ। ਕੋਈ ਓਪਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ। ਸਭਨਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੇ ਭਾਈ ਹੁਣ ਜੋ ਕੁਝ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਭਲਾ ਹੀ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਅਕਲ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਪਾਸੋਂ ਸਿੱਖੀ ਹੈ। ਹੇ ਨਾਨਕ ਆਖ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਉਂ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਤਾਹੀਏਂ ਸਭ ਨੂੰ ਵੇਖ ਵੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਅੰਗ 1299

ਹੇ ਭਾਈ! ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਖੇਡ ਖੇਡਣ ਦਾ ਸ਼ੌਂਕ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਤਲੀ ਉਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਮੇਰੀ ਗਲੀ ਵਿਚ ਆ। ਲੋਕ ਲਾਜ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਉਮੈ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਆ। ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਇਸ ਰਸਤੇ ਉਤੇ ਤਦੋਂ ਹੀ ਪੈਰ ਧਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸਿਰ ਭੇਟਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਦੋਂ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਦੇ ਲੋਕ ਲਾਜ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਛੱਡੀ ਜਾਵੇ।

ਅੰਗ 1412

ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਮੋਹ ਆਉਣ ਲੱਗਾ

ਪਟਿਆਲਾ (ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ)– ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹੂੰਝਾ ਮਾਰ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਿਮਾਚਲ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਆਮ ਜੰਤਾ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸਿਆਸੀ ਦਲ ਨੂੰ ਭਵਿਖ ਦੇ ਚੰਗੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਈ ਰਾਜ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਕਾਟੋ ਦੇ ਖੇਢ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੇ ਮੂੜ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਗਲ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਭਾਰਤੀ ਜੰਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਲਗੀ ਹੈ। ਆਪ ਸੁਪਰੀਮੋ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਆਏ ਹਨ ਸੱਚ ਹੁੰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣ ਵੀ ਨਹੀ ਪਾਈਆਂ ਉੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 10-12 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਫੈਸ਼ਲੇ ਲੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤਿਨ ਗਡਕਰੀ ਦਾ ਕੱਲ ਦਾ ਦਿਤਾ ਬਿਆਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਉਹਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਕਾਂਗਰਸੀਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖਬਾਰ 'ਦਿ ਹਿੰਦੂ' ਦੀ ਖਬਰ ਮੁਤਾਬਕ ਪੁਣੇ 'ਚ ਆਯੋਜਿਤ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਐਵਾਰਡ ਸ਼ੋਅ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸੜਕ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਰਾਜਮਾਰਗ ਮੰਤਰੀ ਗਡਕਰੀ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ "ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ" ਦੀ ਦੌੜ 'ਚ ਨਹੀਂ ਹਨ।ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਸਵਾਲ-ਜਵਾਬ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਨਿਤਿਨ ਗਡਕਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੇਤਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਛੁਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।" ਇਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਅਸੂਲਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਨਾ ਕਿ ਲਾਲਸਾਵਾਂ 'ਤੇ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ (1950 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ) ਹਾਰ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਹਿੰਦਾਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਰ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"ਗਡਕਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਚੋਣ ਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਦਿਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਿੰਦੂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੈ। ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਦੋ ਪਹੀਏ ਹਨ।"

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਕਾਟੋ ਦਾ ਖੇਡ ਖੇਢ ਰਹੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੜਾਈ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰੇਮ ਜਾਗ ਗਿਆ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗਾ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਇਕੱਲੌਤੀ ਦਲਿਤ ਔਰਤ ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਵੇਲਾਯੁਧਨ

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ
91-94636-01616

ਸਾਲ 1946 ਸੀ। 19 ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਸਰਦੀਆਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ,ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸੈਸ਼ਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ,ਛੇਤੀ ਹੀ ਸੱਜਾ ਦੇ ਪ੍ਰਿਵਰਤਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਬਹਿਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।ਅਜੇ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤਿਆ ਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭਾਸ਼ਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ,ਉਹ ਔਰਤ ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਸੀ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਇਕਲੌਤੀ ਦਲਿਤ ਔਰਤ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਸ਼ੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ15 ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਛਾਪ ਛੱਡੀ।ਉਸਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ ਕਲਲਾਚਮੁਰੀ ਕੁੰਜਨ ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ (ਕੇ।ਕੇ।ਦਾਕਸ਼ਯਨੀ) ਸੀ।

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਰੋਜਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਜਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਰੋਜਗਾਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਵਸਰ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਨਿਆਮਤਾ ਨਾਲਭਰਭੂਰ ਅਮੀਰ ਦੇਸ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਰੂਰਤਾਂ ਇੱਥੇ ਹੀ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂਲਨਿਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਾਹਰੀ ਦੇਸ਼ਾ ਦਾ ਰੁੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖੁੱਸ਼ਨੁਮਾ ਜੀਵਨ ਸਰਲ ਸੁਭਾ, ਜਲ, ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਉਪਜਾਊ ਜਮੀਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਰੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਣਗਿਣਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੋਕ ਭਾਰਤ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਸ ਗਏ। ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂਲਨਿਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਾਮ, ਦਾਮ, ਦੰਡ, ਭੇਤ ਨਾਲ ਪਾੜੋ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਵਿੱਦੇਸ਼ੀ ਲੋਕ ਮੂਲਭਾਰਤੀਆਂਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂਲਨਿਵਾਸੀ ਗੁਲਾਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਅੱਛੂਤ ਬਣਾਕੇ ਰੱਖਿਆ।

ਅੰਗਰੇਜ ਸ਼ਾਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਇੰਡੀਅਨ ਸਲੇਵਰੀ ਐਕਟ, 1843 ਬਣਾਕੇ ਗੁਲਾਮੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਰਥਿਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਵਜੋਂ ਵੇਚਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਗੁਲਾਮ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲਾ ਅਪਰਾਧ ਦਰਜ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ।1947 ਦੇ ਸੱਤਾ ਤਬਾਦਲੇ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 17 ਦੇ ਨਾਲ "ਛੂਤ-ਛਾਤ" ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ "ਅਛੂਤਤਾ" ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

1912 ਵਿੱਚ ਜਨਮੀ ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ।ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣੇ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬੌਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੀਏ।

4 ਜੁਲਾਈ, 1912 ਨੂੰ ਮੁਲਾਵੁਕਾਡ (ਕੋਚੀ ਦੇ ਤੱਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਟਾਪੂ) ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ, ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਪੁਲਯਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਇਹ ਭਾਈਚਾਰਾ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਢਲੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਛੂਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਅਤੇ ਕੋਚੀਨ ਦੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਕੇਪੀ ਕਰੁਪਨ ਦੁਆਰਾ 1934 ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੁਲਯਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰਲੇ ਧੜ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਉੱਤੇ ਸਖਤ ਪਾਬੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੱਟ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੜਕਾਂ, ਜਨਤਕ ਖੂਹਾਂ, ਬਜ਼ਾਰਾਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਬਣਾ ਹੁਕਮ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲਯਾ ਨੂੰ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਤੋਂ 64 ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਰੱਖਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਹਰ ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਕਦਮ ਚਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪੁਕਾਰ ਕਰਕੇ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ।ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਜੀਵਨ 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲਾ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ। ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਜਾਤੀਵਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸੁਧਾਰਕਾਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਾਇਣ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਅਯੰਕਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।ਸਿਵਲ ਨਾਫਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵੀ ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਦੇ ਚਾਚਾ, ਕਾਲਾਚਮੁਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਦੀ ਆਸਨ, ਪੰਡਿਤ ਕਰੁਪਨ ਅਤੇ ਟੀਕੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੇਨਨ ਦੇ ਨਾਲ 1913 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਭਰਾ, ਕੇਪੀ ਵੈਲੋਨ, ਵੀ ਸੰਗਠਨ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਲਯਾ ਮਹਾਜਨ ਸਭਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੈਂਬਰ ਸੀ।

2019 ਵਿੱਤ ਕੇਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਇਕੱਲੀ ਦਲਿਤ ਔਰਤ ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਕੇ ਕੇ ਸ਼ੈਲਜਾ ਨੇ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਇਹ ਉਹਨਾ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਲੋੜਵੰਦ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਕਦ ਇਨਾਮ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੂਰਤੀ ਹੈ।

ਅੰਗਰੇਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਫੂਲੇ ਦੰਮਪਤੀ ਦੇ ਦੱਬੇਕੁਚਲੇ ਗੁਲਾਮ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪਸ਼ਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਖਣ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਉਹਨਾ 1848 ਵਿੱਚਹਿੰਦੂ ਸੰਸਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਏ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘੋਰ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਚਲਦੇ ਉਹਨਾ ਨੇ ਦੱਬੇਕੁਚਲੇ ਗੁਲਾਮ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸਕੂਲ ਖੋਲਿਆ ਸੀ।ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਦਾ ਜਨਮ ਇੱਕ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤੀ ਦੇ ਪੁਲਯਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਤ੍ਰਿਸੂਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਬਣ ਗਈ।ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ1945 ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਕੋਚੀਨ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਮਦਰਾਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। 34 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਦਲਿਤ ਔਰਤ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਛੂਤ-ਛਾਤ, ਜਬਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਦਾ ਜੋਰਦਾਰ ਸਮਥਨ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਆਰ। ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਵਰਧਾ ਦੇ ਸੇਵਾ-ਗ੍ਰਾਮ ਵਿਖੇ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਕਸਤੂਰਬਾ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੋੜ੍ਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਜਾਰੀ ਵਜੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਜੋੜੇ ਦੇ ਪੰਜ ਬੱਚੇ ਸਨ। ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੂਬਾਈ ਸੰਸਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਦਲਿਤ ਜੋੜਾ ਸੀ।

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਿਰਤਾਂਤਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਮਰਦ ਹੀ ਸਨ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ 299 ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 15ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ- ਵਕੀਲ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ, ਸਿਆ-ਸਤਦਾਨ, ਅਤੇ ਹੋਰ। ਭੀਮ ਰਾਓ ਰਾਮਜੀ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ, ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ।ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਵੇਲਾਯੁਧਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਦਲਿਤ ਔਰਤ ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਜਾਤੀਵਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਅਯੰਕਲੀ ਵਰਗੇ ਪੁਲਾਯਾ ਸੁਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧਾਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਾ ਰਾਹ ਸੀ। ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਨੇ ਆਗਾਮੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਚਪਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ- "ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਪੁਲਯਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ" ਅਤੇ ਪੰਜ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ -ਛਾਤੀਆਂ ਢਕਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲਿਤ ਲੜਕੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਦਲਿਤ ਔਰਤ ਗ੍ਰੈਜੁਏਟ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਹਿਚਾਣ ਹੋਈ ਸੀ।

ਉਸ ਨੇ ਬੈਚਲਰ ਡਿਗਰੀ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਵਿਤਕਰੇ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਕਲੌਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 1935 ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਨੇ ਦੂਰੋਂ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ। ਇਸ ਅਵੱਗਿਆ ਅਤੇ ਜਬਰ ਨੇ ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਹਿੱਸਾ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ।ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ, ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤ੍ਰਿਚੂਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸੜਕ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਾਇਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਜਿਸ ਨੇ ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਬਣ-ਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਪੁਲਯਾ ਭਾਇ-ਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ। ਸੜਕ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਖੇਤ ਸਨ। ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਡੋਲ ਰਹੀ। "ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਕਿਹਾ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ," ਉਹ ਲਿਖਦੀ ਹੈ। ਖੇਤ ਸੜਕ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਚਾਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ ਸੀ। ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਮੈਦਾਨ 'ਤੇ ਉਤਰਨ ਅਤੇ ਤੁਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, "ਉਹ ਲਿਖਦੀ ਹੈ।

1942 ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਕੋਚੀਨ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਸੀਟ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1946 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਦਲਿਤ ਔਰਤ ਬਣੀ। ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ "ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਢਾਂਚਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।"

ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਦਾ ਜਨਮ 1912 ਵਿੱਚ ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਕਨਯਨੂਰ ਤਾਲੁਕਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੁਲਾਵੁਕੜ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਬੀ।ਏ। 1935 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਮਦਰਾਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚਲੀ ਗਈ। ਉਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਕੋਚੀਨ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਜ਼ੀਫ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1935 ਤੋਂ 1945 ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਤ੍ਰਿਚੂਰ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿ-ਪੁਨੀਥੁਰਾ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਕਾਲਾਚਮੁਰੀ ਕੁੰਝਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਮਾਨੀ ਦੀ ਧੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਦਾ ਘਰ-ਨਾਮ ਕਲਲਾਚਮੂਰੀ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ ਕਲਲਾਚਮੁਰੀ ਕੁੰਜਨ ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ (ਕੇ।ਕੇ।ਦਾਕਸ਼ਯਨੀ) ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਵਾਲਨ ਕੇ।ਪੀ। ਵੈਲੋਨ ਵਾਂਗ ਪੁਲਯਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ।ਉਸਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਰ। ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਵਰਧਾ ਦੇ ਸੇਵਾਗ੍ਰਾਮ ਵਿਖੇ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਕਸਤੂਰਬਾ ਸਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੋੜ੍ਹੀ ਦਿਤੀ ਗਈ, ਇਹ ਪੁਜਾਰੀ ਨੇ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। 1945 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਨੂੰ ਕੋਚੀਨ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਨੂੰ 1946 ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਇਕਲੌਤੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੀ ਔਰਤ ਸੀ। 1946-1952 ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਸੰਸਦ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ।ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਕੱਟੜ ਗਾਂਧੀਵਾਦੀ ਸੀ ਪਰਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੀ।ਆਰ। ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ।

ਉਸਨੇ 29 ਨਵੰਬਰ 1948 ਨੂੰ, ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਡਰਾਫਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੌਰਾਨ ਦੁਬਾਰਾ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।"ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਨੇ ਜਨਤਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਤੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਤੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਜਨਤਕ ਸੰਕੇਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਲੋਕ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ "ਸੰਵਿਧਾਨਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਦੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਕਿਦਾਂ ਅਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ"।

ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ 1946-49 ਤੱਕ ਡਿਪ੍ਰੈਸਡ ਕਲਾਸਜ਼ ਯੂਥ ਫਾਈਨ ਆਰਟਸ ਕਲੱਬ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਕਾਮਨ ਮੈਨ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੰਪਾਦਕ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮਹਿਲਾ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਸੰਸਥਾਪਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੀ। ਜੁਲਾਈ 1978ਵਿੱਚ ਦਕਸ਼ਯਾਨੀ ਦੀ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ 66 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ।

ਸਵਾਦੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦੂਜਾ (ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨੀ)

ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਕੌਰ
(ਸਾਇੰਸ ਮਿਸਟ੍ਰੈਸ)

ਜੈ ਸਿੰਘ ਦੂਜੇ ਦਾ ਜਨਮ 1686 ਈ: ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। 1699 ਈ: ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਅੰਬੇਰ ਦਾ ਰਾਜਭਾਗ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਔਰ-

ੰਗਜੇਬ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵਾਦੀ ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਸਵਾਦੀ ਜੈ ਸਿੰਘ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਚੰਦ ਅਤੇ ਤਾਰੇ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਕਿੰਨੇ ਦੂਰ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾਂ ਕੀਤਾ। ਜੈ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਮੰਗਵਾਂ ਕੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਵਾਈਆਂ । ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੂਰਬੀਨ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਚਲੇ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਮਿਣਤੀਆਂ ਨੋਟ ਕਰ ਕੇ ਸਾਰਣੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈਆਂ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਣੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਜ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਫਾਰਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਇਆ ।

ਜੈ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਿੰਨ ਯੰਤਰ-ਮੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ । ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਸ਼ੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਮਾਪੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਸੰਘਰਸ਼ ਭਰੀ ਸਦੀ ਦਾ ਮਹਾਂ ਨਾਇਕ ਬਾਬਾ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਗਾ

ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਜਰਨੈਲ ਅਤੇ ਉੱਘੇ ਚਿੰਤਕ ਬਾਬਾ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਗਾ ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪਿੰਡ ਬਿਲਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਸਨ।ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਇਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 1907 ਨੂੰ ਨੰਬਰਦਾਰ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ ਪੱਤੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਮਾਲਣ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਆਪਣੇ ਭੈਣਾਂ ਭਰਾਵਾਂ 'ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਭਰਾ ਚੌਧਰੀ ਰਾਮ ਬਖਸ਼ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਪ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਸਨ। ਇਹ ਅਜੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਪ ਦੀ ਅਕਾਲ ਮ੍ਰਿਤੂ ਦਾ ਕਹਿਰ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਪਿਆ। ਘਰ ਦਾ ਕਮਾਊ ਅੱਧਵਾਟੇ ਛੱਡ ਕੇ ਤੁਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਈ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਨਾ ਪਈ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਘਰ ਘਾਟ ਤਕ ਵੀ ਗਰਵੀ ਰੱਖਣਾ ਪਿਆ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਗਾ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਅਜੀਤ ਵਾਲ ਆਪਣੀ ਮਾਸੀ ਕੋਲ ਰਹਿ ਕੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਚੂਹੜ ਚੱਕ ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹੇ। ਉੱਥੋਂ ਮਿਡਲ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਮਾਲਵਾ ਖਾਲਸਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਕੀਤੀ। ਘਰ ਦੀ ਗ਼ਰੀਬੀ ਕੱਟਣ ਖਾਤਿਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਜਪਾਨ ਤੇ ਫਿਰ ਅਰਜਨਟਾਈਨਾ ਪਹੁੰਚੇ ਪਰ ਉਥੇ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਅਸਰ ਨੇ ਘਰ ਦੀ ਗ਼ਰੀਬੀ ਦੀ ਥਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਰ ਲਿਆ।

ਬਾਬਾ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਗਾ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 1907 ਤੋਂ 22 ਮਈ 2009 ਤਕ ਦੀ ਲੰਮੀ ਸਰਗਰਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉ ਕੇ ਗੁਜ਼ਰੇ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਖਿਲਾਫ਼ ਵਿਦਰੋਹੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਲੁਧਿਆਣੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਵਾਇਸਰਾਏ ਦੀ ਸਕੂਲ ਫੇਰੀ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੇ Hip Hip Hurray ਕਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਵਾਇਸਰਾਏ ਹਾਏ ਹਾਏ ਕਹਿ ਕੇ ਸਕੂਲ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਦੀ ਬੈਂਤਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕਬੂਲ ਕੀਤੀ। ਘਰ ਦੀ ਗ਼ਰੀਬੀ ਧੋਣ ਲਈ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ ਗਏ ਤੇ 21 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ 1928 ਨੂੰ ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਚਾਚਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ) ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੀ ਅਰਜਨਟਾਈਨਾ ਦੀ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਣ ਕੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਦਾ ਜੂਲਾ ਗਲੋਂ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਜੱਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਅਰਜਨਟਾਈਨਾ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਬਿਲਗਾ ਜੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਉਚੇਰੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲੈਣ ਲਈ ਰੂਸ ਦੀ ਟੋਆਇਲਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮਾਸਕੋ ਗਏ। ਉਥੋਂ ਉਹ 60 ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਗਰੁੱਪ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਪਰਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ 1934 ਤੋਂ 1936 ਤਕ ਕਲੱਕਤੇ, ਕਾਨਪੁਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਕਿਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਅਣ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ ਉਪਰੰਤ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਪਿੰਡ ਬਿਲਗਾ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਬਾ ਬਿਲਗਾ ਜੀ ਨੂੰ 1938 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 1939 ਵਿੱਚ ਕੈਂਬਲਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਤੌਰ ਜੰਗੀ ਕੈਦੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। 1942 ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਭੜਕਾਊ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁੜ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 1947-48 ਵਿੱਚ ਫਿਰਕੂ ਵੰਡ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ 'ਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਾਬਾ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਗਾ ਜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਯੋਲ ਕੈਂਪ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤਾ। 1959 ਵਿਚ ਖੁਸ਼ ਹੈਸੀਅਤੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੈਰੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਬਿਲਗਾ ਜੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਦਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 1971 ਵਿੱਚ ਨਕਸਲੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ 'ਤੇ 4 ਮਹੀਨੇ ਪਟਿਆਲੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰੰਟ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ 'ਤੇ ਨਿਕਲੇ ਅਤੇ 6 ਅਕਤੂਬਰ 2008 ਵਿੱਚ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਅਸਲੀ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ, ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਦੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿਵਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕੀਤੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਦਰੋਹੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਖਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਮਾਰਚ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਇਸ 101 ਸਾਲਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਇਨਕਲਾਬੀ ਨੇ ਵੀਲ੍ਹ ਚੇਅਰ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ, ਨਾਬਰਾਬਰੀ, ਬੇਗਾਨਗੀ ਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਮਰ ਭਰ ਰੰਗ, ਨਸਲ, ਧਰਮ ਤੇ ਜਾਤੀ ਵਿਤਰਕੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਵੀ ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਕੀਤੀ।ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖਾਤਿਰ ਕੀਤੀਆਂ ਮਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮਾਨਵੀ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵੱਡਮੁਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਇਵਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਗ਼ੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਖਿਤਾਬ ਮਿਲਦੇ ਰਹੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਵਾਰਡ 'ਸਦੀ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਅਤੇ ਬਹਾਦੁਰੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ' ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੁੜਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਰਨ ਉਪਰਾਂਤ 'ਪੰਜਾਬ ਰਤਨ' ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦੇਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਨਕਦ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਬਾਬਾ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲਗਾ ਜੀ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮੀਏ ਗ਼ਦਰੀ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ 'ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਜਲੰਧਰ' ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਇੱਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੇਸ਼ਾਂ-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉਗਰਾਹੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਯਾਦਗਾਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਵਾਇਆ ਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੰਚ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾ ਕੇ, ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ, ਨਾਟਕ ਮੇਲੇ ਕਰਵਾ ਕੇ ਤੇ ਚੇਤਨਾ ਰੈਲੀਆਂ ਕੱਢ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਜਿਥੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਲਹਿਰ ਲਈ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਉੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ

ਪ੍ਰੋ. ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ
91-99150 05814

ਵਿੱਚ ਹੀ ਭਾਵ 1935-36 ਵਿੱਚ ਬਿਲਗੇ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ ਸਕੂਲ ਖੁੱਲ੍ਹਵਾਇਆ ਅਤੇ ਖੁਦ ਉਸਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ 1953 ਵਿੱਚ ਬਿਲਗੇ ਵਿਖੇ ਲੜਕਿਆਂ ਦਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਖੁੱਲ੍ਹਵਾਇਆ। ਉਹ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਕਾਲਜ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ 1969 ਈ. ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੇ ਅਵਸਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਬਾਬਾ ਸੰਗ ਢੇਸੀਆਂ' ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਾਲਜ, ਜੰਡਿਆਲਾ, ਮੰਜਕੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਕਾਮਰੇਡ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਹੁ ਕੀਮਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਨਾਜ-ਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਛੁਡਵਾ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਇਆਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲਾ ਵੱਡ ਆਕਾਰੀ 'ਜਨਰਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬਿਲਗਾ' ਬਿਲਗਾ ਨੂਰਮਹਿਲ ਰੋਡ 'ਤੇ ਬਾਬਾ ਰਹਿਮਤ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਬਣਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ, ਜਿਸਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 2000 ਈ. ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਬਾਬਾ ਬਿਲਗਾ ਜੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਹਿਤਾਇਸ਼ੀ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ, ਉੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕ ਹਿਤਾਇਸ਼ੀ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਅਣਫੋਲੇ ਵਰਕੇ', 'ਮੇਰਾ ਵਤਨ, ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਅਤੇ 'ਜੀਵਨੀ ਨਿਰਭੈ-ਯੋਧਾ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਲਲਤੋਂ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛੱਪਣ ਵਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲੇਖ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ ਹਨ।

ਪੁਲਾੜ ਤਕ ਪਹੁੰਚੀ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ

(ਸਫਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ ਜੁੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਇਸ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ ਭੇਜ ਕੇ ਉੱਥੇ ਲੌਜਿਸਟਿਕਸ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਦਾ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜ ਬੈੱਡਰੂਮ ਦੇ ਫਲੈਟ ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ, ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਹਿਮ ਹੈ ਰੂਸ-ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ। ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣੇ ਆਈਐੱਸਐੱਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ-ਨਾਸਾ, ਰੂਸ ਦੀ ਸੰਘੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ-ਰੋਸਕਾਸਮਾਸ, ਯੂਰਪ ਦੀ ਸਪੇਸ ਏਜੰਸੀ-ਈਐੱਸਏ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਪੇਸ ਏਜੰਸੀ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ ਦੀ ਐਰੋਸਪੇਸ ਐਕਸਪਲੋਰੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ 15 ਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਰੂਸ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੂਸ ਇਸ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟ 'ਚ ਰੱਖਣ ਤੇ ਇਸਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਰੂਸ ਨੇ ਇਸ ਪੁਲਾੜ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਉਚਾਈ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਚਾਈ ਵਧਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵੀ ਰੂਸ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈਐਸਐਸ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ। ਭਾਵੇਂ ਸਾਲ 2000 ਤੋਂ ਆਈਐੱਸਐੱਸ 'ਤੇ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ ਪਰ 1990 'ਚ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹਰ ਗੱਲ 'ਚ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਖਰਚਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੈਸਾ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੱਡੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਅਕਸਰ ਵਿਵਾਦ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਰੂਸ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈਐਸ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਯੂਕਰੇਨ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਕੱਸਣ ਕਾਰਨ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਜੰਗੀ ਰਣਨੀਤੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੂਸ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਆਈਐਸਐਸ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਆਈਐਸ ਕਿਸੇ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਜਾਵੇ।

ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ: ਰੂਸੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦਿਮਿਤਰੀ ਰੋਗੋਜਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੂਰਤ 'ਚ ਆਈਐੱਸਐੱਸ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੂਸ ਨੇ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਆਪਣਾ ਸਪੇਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰੂਸੀ ਸਟੈਂਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜ ਏਜੰਸੀ - ਨਾਸਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸ ਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚਾਲੇ ਤਣਾਅ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਆਈਐਸਐਸ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਨਾਸਾ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰੂਸ ਇਸ 'ਚ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੇਗਾ। ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਮਾਰਕ ਵੇਂਡੇ ਹੇਈ, ਜੋ ਕਿ ਆਈਐਸਐਸ 'ਤੇ ਸਨ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਥੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਪਸੀ ਕਦੋਂ ਕਰਨਗੇ।

ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਘਰ ਹਮਲੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਪਹੁੰਚਿਆ

(ਸਫਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਭਾਜਪਾ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਦੀਆ ਨੇ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਦਰਅਸਲ, ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ, ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਯੁਵਾ ਮੋਰਚਾ (ਬੀਜੇਵਾਈਐਮ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇਜਸਵੀ ਸੂਰਿਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਦਾ "ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣ" ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਦੀਆ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ) ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਮਿਲੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦਾ 'ਕਤਲ' ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਵੱਡਾ ਬਿਆਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ – ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਫਸਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਡੇਰੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਜਤਿੰਦਰ ਖ਼ੁਰਾਣਾ, ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਹਰੀਸ਼ ਛਾਬੜਾ ਤੇ ਕੇਵਲ ਬਰਾੜ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਡੇਰੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਕੇ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 2015 'ਚ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਚ ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿਆਸਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਤੇ ਹੁਣ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ 'ਤੇ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਖ਼ੁਰਾਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਡੀਆਈਜੀ ਰਣਬੀਰ ਖਟੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਆਫ਼ੀ ਨਾਮਾ ਕਬੂਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਡੇਰਾ ਅਜਿਹੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਪਰ ਬਾਅਦ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਤੇ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਖ਼ੁਰਾਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿੰਦਪਾਲ ਬਿੱਟੂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸੀਬੀਆਈ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਿੱਟੂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੀਬੀਆਈ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਬਿੱਟੂ ਦਾ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਤੇ ਬ੍ਰੇਨ ਮੈਪਿੰਗ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਇਆ। ਸੀਬੀਆਈ ਦੇ ਹੱਥ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਬਿੱਟੂ

ਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਬੇਗੁਨਾਹ ਪਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਵਕੀਲ ਹਰੀਸ਼ ਛਾਬੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਬਹੁਤ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਏ ਤਾਂ ਕਿ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਸਲੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਬਾਹਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਕਿਵੇਂ ਪਾਉਣ?

ਡਾ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ, ਜਿਓਗਰਾਫ਼ੀ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀ: ਪਟਿਆਲਾ।
001-408-493-9776

22 ਮਾਰਚ 2022 ਨੂੰ ਆਈਕਿਊ ਏਅਰ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਰਲਡ ਕੁਆਲਿਟੀ ਰਿਪੋਰਟ: 2021, ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਲਗਾਤਾਰ ਚੌਥੇ ਸਾਲ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਰਾਜਧਾਨੀ ਆਂਕੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ 50 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 35 ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਮੱਧ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਪਹਿਲੇ 15 ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 10 ਭਾਰਤ, ਚਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਚੀਨ ਵਿਚ ਹਨ। ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਦੇਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਭਾਰਤ ਪੰਜਵੇਂ ਦਰਜੇ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਿਨ-ਬਦਿਨ ਖ਼ਰਾਬ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਰਲਡ ਏਅਰ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੀ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ 117 ਦੇਸਾਂ ਦੇ 6475 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਇੰਡੈਕਸ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਪੀ.ਐੱਮ. 2.5 ਦੀ ਘਣਤਾ 2021 ਵਿਚ 2020 ਨਾਲੋਂ 14.6 ਫ਼ੀਸਦ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ 2020 ਵਿਚ ਪੀ.ਐੱਮ. 2.5 ਦੀ ਘਣਤਾ 84 ਮਾਈਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ਘਣ ਮੀਟਰ ਸੀ ਜਿਹੜੀ 2021 ਵਿਚ 96.4 ਮਾਈਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ਘਣ ਮੀਟਰ ਹੋ ਗਈ।

ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰ ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪੀ.ਐੱਮ.2.5 ਦੀ ਔਸਤ ਘਣਤਾ 2021 ਵਿਚ ਵਧ ਕੇ 58.1 ਮਾਈਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ਘਣ ਮੀਟਰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ 2020 ਵਿਚ 51.9 ਮਾਈਕਰੋ-ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ਘਣ ਮੀਟਰ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਦਸ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪੀ.ਐੱਮ.2.5 ਦੀ ਘਣਤਾ ਡਬਲਿਓ.ਐੱਚ.ਓ. ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਤੋਂ ਭਿਵਾੜੀ (ਰਾਜਸਥਾਨ) ਸ਼ਹਿਰ, ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ, ਵਿਚ 21.40 ਗੁਣਾ ਅਤੇ ਰੋਹਤਕ (ਹਰਿਆਣਾ) ਸ਼ਹਿਰ, ਜੋ 14ਵੇਂ ਦਰਜੇ ਉੱਤੇ ਹੈ, ਵਿਚ 17.4 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੈ।

ਦੇਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਹਵਾ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਇਹ ਕੋਈ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਆਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇਸ ਵਿਚ ਹਵਾ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਅੰਕੜੇ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹਰ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ ਦੇ ਨੇਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜੀਬੋ-ਗ਼ਰੀਬ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। 2014 ਵਿਚ ਯੇਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਮੰਤਰੀ ਅਨਿਲ ਦਬੇ ਨੇ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ 2016 ਵਿਚ ਡਬਲਿਓ.ਐੱਚ.ਓ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਮੰਤਰੀ ਹਰਸ਼ਵਰਧਨ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਜੇ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। 2019 ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਵਾਤਾਵਰਨ, ਫੌਰੈੱਸਟ ਅਤੇ ਕਲਾਈਮੇਟ ਚੇਂਜ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜਾਵੇੜਕਰ ਨੇ ਤਾਂ ਹੱਦ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਇਕ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਹਵਾ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਹਵਾ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵੱਲ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਲੋਕ ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾ ਮਰਨ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜਾਵੇੜਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਖੋਜ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਵੇਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ, ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਆਫ਼ ਪਾਰਟੀਜ-25 ਵਿਚ ਵੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਡਬਲਿਓ.ਐੱਚ.ਓ. ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮਾਰੀਆਨਾਇਰਾ ਨੇ ਵਿਅੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਸ਼ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਹਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਨਾ ਕਰਦਾ, ਪਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗਰੀਨਪੀਸ ਸਾਊਥ-ਈਸਟ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਏਅਰ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 2020 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 1 ਲੱਖ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ

ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮਰ ਗਏ ਅਤੇ ਦੇਸ ਨੂੰ 2 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ 54000, ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ 25000, ਬੰਗਲੂਰੂ ਵਿਚ 11000 ਅਤੇ ਲਖਨਊ ਵਿਚ 6700 ਲੋਕ ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾਲ ਮਰੇ ਸਨ। ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਗਲੋਬਲ ਏਅਰ 2020 ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 1 ਲੱਖ 16 ਹਜ਼ਾਰ ਬੱਚੇ ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮਹੀਨਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਪੀ. ਐੱਮ. 2.5 ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹ ਰਾਹੀਂ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਦਮਾ, ਸਟਰੋਕ, ਦਿਲ ਅਤੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਤੰਬਰ 2021 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੂਨੇ ਦੇ ਪਲਮੋਕੇਅਰ ਰਿਸਰਚ ਐਂਡ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਸਾਲਵੀ ਅਤੇ ਲੰਗ ਕੇਅਰ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਹਵਾ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਦਮੇ ਅਤੇ ਐਲਰਜੀ, ਸਾਹ ਨਾਲੀ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਮੋਟਾਪੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਫ਼ੀਸਦ ਮਾਤਰਾ ਹਵਾ ਦੇ ਘੱਟ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ ਦਮੇ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਿਤ ਹੈ ਅਤੇ 50 ਫ਼ੀਸਦ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਬੱਚੇ ਐਲਰਜੀ, 44.9 ਫ਼ੀਸਦ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਆਉਣ ਅਤੇ ਖ਼ਾਰਸ ਹੋਣ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਸਹਿ ਰਹਿ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਸੂਰ ਅਤੇ ਕੋਟਾਯਾਮ ਦੇ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਫ਼ੀਸਦ ਮਾਤਰਾ ਦਿੱਲੀ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਇਕ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਅਸਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਉੱਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ ਘਟ ਜਾਵੇਗੀ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ 9.7 ਸਾਲ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2.5 ਅਤੇ 2.9 ਸਾਲ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ।

22 ਮਾਰਚ 2022 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਹੋਈ ਵਰਲਡ ਏਅਰ ਕੁਆਲਿਟੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਚੌਥਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਦੇ ਨੌਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਸ਼ਹਿਰ : ਰਾਜਸਥਾਨ ਦਾ ਭਿਵਾੜੀ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਗਜ਼ੀਆਬਾਦ, ਜੌਨਪੁਰ, ਨੋਇਡਾ, ਬਾਗਪਤ, ਗਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਹਿਸਾਰ, ਫ਼ਰੀਦਾਬਾਦ ਅਤੇ ਰੋਹਤਕ ਵੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਕੌਮੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਹੀ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਤੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਾਹਨ, ਕੋਲੇ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਥਰਮਲ ਪਲਾਂਟ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ, ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ, ਕੂੜੇ-ਕਰਕਟ ਦੇ ਜਲਦੇ ਢੇਰ ਆਦਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪੀ.ਐੱਮ.2.5 ਦੀ ਵਧਦੀ ਘਣਤਾ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1 ਲੱਖ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕੈਂਸਿਲ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਥਾਂ ਜਾਣ ਲਈ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਤਾਂ ਰਹਿਣੀ ਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨੇ ਹੀ ਨਵੇਂ ਹੋਰ ਵਾਹਨ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਆ ਜਾਣ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਾਹਨ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨਾ ਹੀ ਧੂੰਆਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਰੋਸਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਫ਼ਰਕ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਨਾਂ ਕੁ ਹੀ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਨਵੇਂ ਵਾਹਨ ਦੌੜਨਗੇ। ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਆਸਪਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਸਤ-ਦਰੁੱਸਤ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਾਹਨਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਗਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆਵੇਗੀ। ਨਿੱਜੀ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਣ ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਚੌੜੀਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਪਾਰਕਿੰਗ ਥਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਝੰਝਟ ਵੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਾਲੀ ਹੋਈਆਂ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਨ ਬੈਲਟਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚਲੀਆਂ ਗਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੀ ਘਟਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗਰੀਨ ਬੈਲਟਾਂ ਵਿਚਲੀ ਬਨਸਪਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੈਸਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਜ਼ਬ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੜਕਾਂ, ਅੰਡਰ ਅਤੇ ਓਵਰਬਰਿਜਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਘਟ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਕਮੀ ਆ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਊਰਜਾ ਲਈ ਕੋਲੇ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਪਲਾਂਟ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਯੰਤਰ ਲਗਾਏ ਜਾਣੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੈਸਾਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਪਲੀਤ ਨਾ ਕਰਨ। ਕੂੜੇ-ਕਰਕਟ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਾਹਨ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਲੈਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਗੈਸਾਂ ਛੱਡਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉੱਥੋਂ ਘਰੇਲੂ ਉਡਾਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਡਾਣਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇ। ਹਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਸਾਡੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਕੀਵੀ ਹੋ? ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਹੋ? ਪੂਰੇ ਟੀਕੇ ਲੱਗੇ ਆ? ਅਗਲੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਤੋਂ ਆ ਜਾਓ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ

ਔਕਲੈਂਡ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਿਆਲਾ)- ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੈਸਿੰਡਾ ਆਰਡਨ ਨੇ ਅੱਜ ਅਹਿਮ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਸਦੇ ਕੀਵੀ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਪਰਤਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਉਥੇ 13 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿਸਿਆਂ ਤੋਂ ਕੀਵੀਆਂ ਦੇ ਇਥੇ ਆਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਖਿਸਕਾ ਕੇ ਹੁਣ ਅਗਲੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ (4 ਮਾਰਚ) ਤੋਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਾਪਿਸੀ 'ਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕਾਂਤਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਸਦੇ ਕੋਵਿਡ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਟੀਕੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹੋਣ। ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿਸਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਨਾਗਰਕਿ, ਪੱਕੇ ਵਸਨੀਕ, ਸਕਿੱਲਡ ਵਰਕਰ ਜਿਹੜੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਹਨ-ਤਾਨੇ ਤੋਂ ਡੇਢ ਗੁਣਾ ਤਨਖਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹੋਣ, ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ (ਕ੍ਰੀਟੀਕਲ ਵਰਕਰ) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦ ਬੰਦਿਸ਼ ਦੀ ਛੋਟ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲੀਡੇਅ ਸਕੀਮ ਉਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆ ਸਕਣਗੇ।

ਪ੍ਰੰਧਕੀ ਨਿਯੰਤਰਣ (ਐਮ। ਆਈ। ਕਿਊ) ਦੀ ਲਾਟਰੀ ਦਾ ਰੌਲਾ-ਗੌਲਾ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਦਾ ਝਮੇਲਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕੋ ਵਾਰ ਚੁੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਕੇਸ ਆ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਆਪ ਹੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸੌਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਰਾਤ 11।59 ਤੋਂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੀਵੀਆਂ ਦੇ ਲਈ 7 ਦਿਨ ਦਾ ਘਰੇਲੂ ਇਕਾਂਤਵਾਸ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਕੀ ਪੜਾਵਾਂ ਵਾਸਤੇ ਭਾਵੇਂ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਪਰ

ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਉਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਖਿਸਕਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਤਤਕਾਲ ਟੈਸਟ ਜ਼ਰੂਰੀ: ਸਾਰੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਤੱਤਕਾਲ ਟੈਸਟ (ਰੈਪਿਡ ਐਂਟੀਜ਼ਨ ਟੈਸਟ) ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਦਿਨ ਕਰਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਆਉਣ ਉਤੇ ਪੀ ਸੀ ਆਰ ਟੈਸਟ (Polymerase chian reaciton (P3R)) ਵੀ ਕਰਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਹਾਜ਼ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਰੋਨਾ ਟੈਸਟ ਕਰਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ, ਸਲਾਹ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਨਜ਼ਡ ਆਈਸੋਲੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਜੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਟੀਕਾਕਰਣ ਵਾਲੇ, ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 2 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਇਥੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਰਾਹਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਤੀਜ਼ਾ ਪੜਾਅ: ਸਰਹੱਦਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਤੀਜਾ ਪੜਾਅ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ 2022 ਰਾਤ 11-59 ਮਿੰਟ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਅਸਥਾਈ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ੇ ਵਾਲੇ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੀਜ਼ਾ ਧਾਰਕ ਆ ਸਕਣਗੇ। ਆਫਸ਼ੋਰ (ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ) ਵੀਜ਼ਾ ਧਾਰਕ ਵੀ ਵਾਪਿਸ ਪਰਤ ਸਕਦੇ ਹਨ। 5000 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੂਜੀ ਛਿਮਾਹੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਇਥੇ ਪਹੁੰਚਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਚੌਥਾ ਪੜਾਅ: ਇਹ ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਉਹ ਲੋਕ ਆਉਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦਾ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ਾ ਆਦਿ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਾਲੇ ਵੀ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਆ ਸਕਣਗੇ। ਵੀਜ਼ਾ ਮੁਕਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ 'ਐਨ। ਜ਼ੈਡ ਈ ਟੀਏ' ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ 72 ਘੰਟਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਪ ਰਾਹੀਂ 9 ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਰਾਹੀਂ 12 ਡਾਲਰ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਯਾਤਰੀ ਇਸ ਮੌਕੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਵਿਜ਼ਟਰ ਕੰਜਰਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਲੇਵੀ ਜੋ ਕਿ 35 ਡਾਲਰ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਵਾਂ ਤੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ: ਇਹ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵੀਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਣਗੇ। ਨਵੀਂਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲੈਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਵੀਜ਼ੇ ਲੱਗਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਗੇ।

ਸੋ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੱਲਿਆਂ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ ਵੇਖ ਲਿਆ ਇਹ ਕਰੋਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ।

ਕੀਵੀ ਲੋਕ ਅਤੇ ਯਾਤਰੀ ਵੀ ਕਾਹਲੇ ਹਨ ਇਥੇ ਆਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਬੇਚੈਨ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਆਉਣ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਧਣ ਅਤੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਮਹਿਕਮਾ ਦੁਬਾਰਾ ਰੌਣਕ ਲਿਆਵੇ।

KB USED AUTO SALES

8655 B Monterey Street Gilroy, CA 95020

Kashmiri Bhatia,
Dealer/Broker
408-848-2365

50% OFF WARRANTY
with Qualifying Car Purchase

IN HOUSE
FINANCING AVALIABLE
www. kbusedautosales.com

ਅਸੀਂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਲੋਨ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Kashmiri Bhatia & his wife

K&K AUTO REPAIR
and Car Wash

63 Muckelemi St
San Juan Bautista 95045

Kashmiri Bhatia (Owner)
831-623-4702

20% OFF LABOUR
on your next qualifying service

Car Care You Can Trust

CORNING ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਟਰੱਕਰ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ

AAA Truck Wash, Tire, and Lube

* We Carry New and Used Tires All Major Brands
* Smart Way Tires Available
* Used Tires Start From & 135
* Old Change $ 189 + Tax
* We also do truck and car washing and waxing
* Friendly and Professional Staff
* We offer truck and car detailing

AAA TRUCKWASH
Sign of Excellence

ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ ਸੇਲ
ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਰਿਜਸਟੋਨ ਸਟੇਅਰਿੰਗ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਸੇਲ ਲਗਾਈ ਹੈ
ਬਰਿਜਸਟੋਨ 283 (ਦੋ ਟਾਇਰ) $1149
ਚਾਈਨੀਜ਼ 749 (ਦੋ ਟਾਇਰ) $749

Call:
530-824-5134

ਪੁਰਾਣੇ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਸੇਲ

ਇਕ ਵਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ

Used Tires American Brand	$99 + Labor
Recap Truck Tire	$ 249 + Labor
Recap Trailar Tires and Kind	$ 199 + Labor

LUCAS OIL LUCAS INJECTOR CLEANER $28.99

NEW & USED
TIRES
WASH, LUBE, BRAKES

Call:
650-642-0697

3525 Highway 99, West Corning, CA 96021
Across the Street from TA Truck Stop

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹਿ
ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
ਦੇ 645 ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ
ਪਹਿਲਾ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ
ਮਿਤੀ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ ਸਮਾਂ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ 4 ਵਜੇ ਤਕ।
ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ
ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲੜੀ 14 ਮਾਰਚ 2022 ਤੋਂ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ 2022 ਤਕ।
ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਮਿਤੀ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਿਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਅਰੰਭ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੋਗ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ।
ਉਪਰੰਤ 12 ਵਜੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਏ ਜਾਣਗੇ ।
ਸ੍ਰੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਸੇਵਾ ਸ਼ਨੀਵਾਰ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ 2022 ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 4:00 ਵਜੇ।
ਉਪਰੰਤ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੀਰਤਨੀ ਅਤੇ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਗੁਰਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ।
ਇਸ ਸ਼ੁੱਭ ਮੌਕੇ ਤੇ ਆਪ ਸਭਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।
ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ (ਚੇਅਰਮੈਨ) 530 218 4468
ਸ਼ਿਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਰੱਲ (ਪ੍ਰਧਾਨ) 530 713 1823 / ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ) 530 763 8067
ਦਲਵਿੰਦਰ ਰੱਲ (ਵਾਇਸ ਸਕੱਤਰ) - 530 933 3938 / ਰਾਮ ਸੇਵਕ ਭਾਟੀਆ (ਕੈਸ਼ੀਅਰ) - 530 923 3137
ਜਸਪਾਲ ਜੱਸਲ (ਵਾਇਸ ਕੈਸ਼ੀਅਰ) - 510 894 9653
ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ
ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ - 530 441 4165
ਗੁਰੂਘਰ ਦਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ :
530 674 2564
SHRI GURU RAVIDASS TEMPLE
1480 HAYNE AVE YUBA CITY, CA 95993